

**“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН
СТАНЦ” ТӨРИЙН ӨМЧИТ ХУВЬЦААТ
КОМПАНИ**

13 дугаар баг, Дархан сум, Дархан-Уул аймаг, 45051
Утас: (976) 7037-3022, Факс: (976) 7037-3021
Цахим шуудан: darhanpp@mongol.net

2025. 12. 23 № 11765
танай _____-ны № _____-т

┌ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, УУР АМЬСГАЛЫН ┐
ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ЯАМНЫ ХҮРЭЭЛЭН БҮЙ
ОРЧИН БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТИЙН
ГАЗАРТ

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК-ийн 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг хүргүүлэв.

2026 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг баталгаажуулж өгнө үү.

Хавсралт: хуудас

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ
М.ЖАРГАЛСАЙХАН

“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК

**“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК-ИЙН
2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

“ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК
Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 13-р багийн нутагт
байрлах Цахилгаан, Дулааны эрчим хүчээр хангах үйлдвэр

/ Аж ахуйн нэгжийн РД:2688549 /

Хянасан:

Дархан-Уул аймгийн БОГ-ын
мэргэжилтэн *А. Энхжин* А.Энхжин

Хэрэгжилтийг гаргасан:

“Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц” ТӨХК

Хяналтын хэлтсийн

Байгаль орчны хяналтын инженер *Н. Батсайхан* Н.Батсайхан

2025 он

“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК

“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК-ИЙН
2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

/ АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР:2688549 /

ХЯНАСАН:

“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ
ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
ГАРГАСАН:

“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ
ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТЫН
ИНЖЕНЕР

М.ЖАРГАЛСАЙХАН

Н.БАТСАЙХАН

2025 ОН

Хууль зүйн сайдын 2016 оны
А/204 дугаар тушаалаар батлав.

МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000129490

2005.11.24

/ Бүртгэсэн он, сар, өдөр /

9012001010

/ Хувийн хэргийн дугаар /

2688549

/ Регистрийн дугаар /

Дарханы дулааны цахилгаан станц

Төрийн өмчит хувьцаат компани

/ Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр /

Дүрэм

/ Үүсгэн байгуулах баримт бичиг /

Тогтоол

/ шийдвэрийн нэр /

164

/ дугаар /

2001.07.09

/ он, сар, өдөр /

3530

/ код /

Цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэх

/ Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /

3510

Зуухны угсралт, засвар, даралтат савны угсралт, засвар, шугам хоолойн угсралт, засвар, зуух даралтат сав, шугам хоолойн хийц хэсгүүдийн үйлдвэрлэл

4610

Гадаад худалдаа

/ код /

/ Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл /

Хугацаагүй

/ хугацаа /

3

/ гишүүдийн тоо /

10,101,628.00

/ өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, мянган төгрөгөөр /

Дархан-Уул, Дархан, 15-р баг, байр, Утас1: 23021, Утас2: 99372292, Факс: 23021

/ хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг /

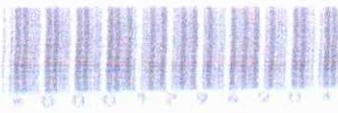

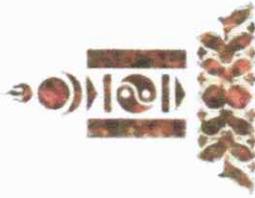
Оюуны өмч, улсын Бүртгэлийн
ерөнхий газрын Хуулийн
этгээдийн бүртгэлийн газар
/ бүртгэсэн байгууллагын нэр /

Гэрчилгээ дахин олгосоо: 2016 он 10 сар 23 өдөр

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажилтан тэмдэг
1	Нямдорж овогтой Чимэддорж-г Гүйцэтгэх Захирал-р томилсныг бүртгэв.	2016.10.23	Э.Эрдэнэбилэг
2	Дахин гэрчилгээ олгов.	2016.10.23	Э.Эрдэнэбилэг
3	Ажиллах хугацааг 2015.11.20 -ний өдрөөс 2018.10.20 -ний өдөр хүртэл сунгасныг бүртгэв.	2016.10.23	Э.Эрдэнэбилэг
2	Хувь нийлүүлэгчээс 0 нэмэгдэж, 1 хасагдаж үүсгэн байгуулагчийн тоо нийт 2 болж өөрчлөгдсөнийг бүртгэв.	2019.02.02	Д.Чулуунтуяа
3	Ажиллах хугацааг 2018.11.17 -ний өдрөөс 2021.11.17 -ний өдөр хүртэл сунгасныг бүртгэв.	2019.02.02	Д.Чулуунтуяа
4	Базардарь овогтой Жаргалсайхан-г Даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч-р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2020.08.10	Г.Батмөнх С.Мөнхсанмир
5	Базардарь овогтой Хашэрдэнэ-г Даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч-р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2020.08.10	Г.Батмөнх
6	Майдаржав овогтой Жаргалсайхан-г Гүйцэтгэх захирал-р сонгосон(томилсон)-ыг бүртгэв.	2020.12.10	Г.Санжаа

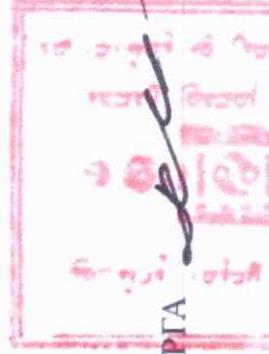
МОНГОЛ УЛС
ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар: 12/2006

Оноосон нэр: “Дарханы дулааны цахилгаан станц” ТӨХК
Хаяг, байршил: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, Үйлдвэрийн дүүрэг, 15-р баг, өөрийн байр
Регистрийн дугаар: 2688549
Эрхлэх аж ахуйн үйл ажиллагааны төрөл: Цахилгаан үйлдвэрлэх
Үйлчлэх хүрээ: Төвийн бүсийн нэгдсэн сүлжээ
Сунгасан огноо: 2021 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдөр
Хүчинтэй хугацаа: 8 жил
Олгосон үндэслэл: Эрчим хүчний тухай хуулийн 13 дугаар зүйл

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь эрхлэх аж ахуйн үйл ажиллагаанд тогтоосон нөхцөл, шаардлагыг чандлан биелүүлж ажиллах үүрэгтэй бөгөөд энэхүү тусгай зөвшөөрлийг бусдад худалдах, бэлгэлэх, барьцаалах зэргээр шилжүүлэхийг хуулиар хориглоно.

ХОРООНЫ ДАРГА

А.ТЛЕЙХАН

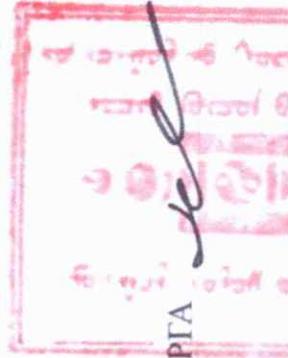
МОНГОЛ УЛС
ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар: 13/2006

Оноосон нэр: “Дарханы дулааны цахилгаан станц” ТӨХК
Хаяг, байршил: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, Үйлдвэрийн дүүрэг, 15-р баг, өөрийн байр
Регистрийн дугаар: 2688549
Эрхлэх аж ахуйн үйл ажиллагааны төрөл: Дулаан үйлдвэрлэх
Үйлчлэх хүрээ: Дархан хотын төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээ
Сунгасан огноо: 2021 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдөр
Хүчинтэй хугацаа: 8 жил
Олгосон үндэслэл: Эрчим хүчний тухай хуулийн 13 дугаар зүйл

Тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь эрхлэх аж ахуйн үйл ажиллагаанд тогтоосон нөхцөл, шаардлагыг чандлан биелүүлж ажиллах үүрэгтэй бөгөөд энэхүү тусгай зөвшөөрлийг бусдал худалдах, бэлэглэх, барьцаалах зэргээр шилжүүлэхийг хуулиар хориглоно.

ХОРООНЫ ДАРГА А.ТЛЕЙХАН

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ
АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЭРХЛЭХ
ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар .1937/21

“Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай”
Монгол Улсын хуулийг үндэслэн

Дархан-Уул аймаг/нийслэлийн Дархан сум/дүүргийн

“Дарханы дулааны цахилгаан станц” -д РД 2688549
ТӨХК

ТЗ-2.2, ТЗ-3.3, ТЗ-4.3, ТЗ-5.3, ТЗ-7.1 заалтын дагуу

. ажил, үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг

2021 оны . 09. -р сарын . 09. өдрөөс эхлэн . 5. . жилийн хугацаатай олгов.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЙД

Н.ТАВИНБЭХ

. 2021 оны . 09 -р сарын . 09. өдөр
Улаанбаатар хот

01347

Ажил үйлчилгээний төрөл

- T3-2.2 0.4-35 кВ-ын цахилгаан дамжуулах шугам, дэд станцын угсралт, засварын ажил, түүний туршилт тохируулгын ажил үйлчилгээ
- T3-3.3 0.07-8.0 МПа /0.7-80.0 кгх/см²/ даралттай зуухны угсралт, засварын ажил, түүний туршилт тохируулгын ажил үйлчилгээ
- T3-4.3 0.07-8.0 МПа /0.7-80.0 кгх/см²/ даралттай даралтат савны угсралт, засварын ажил, түүний туршилт тохируулгын ажил үйлчилгээ
- T3-5.3 0.07-8.0 МПа /0.7-80.0 кгх/см²/ даралттай дулааны шугам хоолой, дулаан дамжуулах төвийн угсралт, засварын ажил, түүний туршилт тохируулгын ажил үйлчилгээ
- T3-7.1 0.07-4.0 МПа /0.7-40.0 кгх/см²/ хүртэл даралтанд ажилладаг тоноглолын угсралт, засварын ажил, түүний туршилт тохируулгын ажил үйлчилгээ

---oOo---

Нэмэлт өөрчлөлт:

Сайд /
..... оны -р сарын өдөр

СУНГАЛТ:

..... оны -р сарын өдрөөс эхлэн жилийн хугацаатай сунгав.

Сайд /
..... оны -р сарын өдөр

ГАРЧИГ

НЭГ . ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

- 1.1 ТӨСЛИЙН НЭР, АНГИЛАЛ, ДУГААР
- 1.2 ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ
- 1.3 ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН ХАЯГ
- 1.4 ТӨСЛИЙН ЗОРИЛГО
- 1.5 ТӨСЛИЙН БАЙРШИЛ
- 1.6 ТӨСЛИЙН ХҮЧИН ЧАДАЛ
- 1.7 ҮНДСЭН ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖ
- 1.8 ҮНДСЭН ТҮҮХИЙ ЭД, МАТЕРИАЛ, ХИМИЙН БОДИС
- 1.9 ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ
- 1.10 ЭЦСИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН
- 1.11 ДЭД БҮТЭЦ
- 1.12 ТӨРӨЛ БҮРИЙН ХАЯГДАЛ, ТҮҮНИЙГ ЦЭВЭРЛЭХ ХЭЛБЭР
- 1.13 ТЕХНИК ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

ХОЁР. ТӨСЛИЙН БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

- 2.1. ТҮЛШ ДАМЖУУЛАХ ЦЕХИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
- 2.2. МАЗУТЫГ ТҮЛШИНД ХЭРЭГЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
- 2.3. НҮҮРСНИЙ ТООС БЭЛТГЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
- 2.4. ЗУУХАН ЦЕХИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
- 2.5. ҮНСЭН САНГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
- 2.6. ХИМИЙН ЦЕХИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА
- 2.7. ТУРБИН ЦЕХИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

ГУРАВ. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЯВЦАД БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЖ БОЛОХ ГОЛ НӨЛӨӨЛӨЛ

3.1 АГААР ОРЧНЫ БОХИРДОЛ

3.2 ХӨРСӨНД ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨЛӨЛ

3.3 ХОГ ХАЯГДАЛ

3.4 АЖЛЫН БАЙРНЫ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

ДӨРӨВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

3.2.1 ТЕХНИКИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

3.2.2 БИОЛОГИЙН НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

ТАВ. ТОХИОЛДОЖ БОЛЗОШГҮЙ ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

ЗУРГАА. 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

ОРШИЛ

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц 1965 онд байгуулагдаж түүнээс хойш Дархан хотыг дулаан, цахилгаанаар хангах үүргээ тасралтгүй гүйцэтгэж эх орны хөгжил цэцэглэлтэд өндөр хувь нэмэр оруулсаар ирсэн манай орны эрчим хүчний томоохон үйлдвэрийн нэг юм. Энэхүү хугацаанд байгаль орчныг хамгаалах чиглэлээр байгаль орчинд нөлөөлөх нарийвчилсан үнэлгээ, байгаль орчны аудитыг хуулийн дагуу хийлгэн заавар зөвлөмжийн дагуу эрсдэлийг бууруулан ажиллаж байна.

- ✓ 2002 онд “Экотрейд” ХХК гэрээний дагуу байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээнд оруулах нэмэлт өөрчлөлтийг.
- ✓ 2004 онд “САТУ” ХХК гэрээний дагуу үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны байгаль орчинд үзүүлж буй нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тодотгол,
- ✓ 2007 онд “САТУ” ХХК гэрээний дагуу Зуух, турбины шинэчлэлийн төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотгол,
- ✓ 2012 онд “САТУ” ХХК гэрээний дагуу Нүүрсний шаталтаас үүссэн үнсний санг өргөтгөх төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ,
- ✓ 2013 онд “САТУ” ХХК гэрээний дагуу байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ,
- ✓ 2017 онд “Й ЭЙЧ ЭС ЭМ” ХХК -аар газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаа 2018 онд “ТЕКОЛ” ХХК гэрээний дагуу байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ.
- ✓ 2019 онд “ЭКО НАТИОНАЛ” ХХК гэрээний дагуу байгаль орчины аудит
- ✓ 2021 онд “Гранд-Амур” ХХК гэрээний дагуу ургамлан мониторинг судалгаа
- ✓ 2022 онд “ЭКО НАТИОНАЛ” ХХК гэрээний дагуу байгаль орчины аудит
- ✓ 2022 онд “ХОС НАХИА” ХХК-аар газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаа
- ✓ 2023 онд “ГАЗАР ДЭЛХИЙ” ХХК гэрээний дагуу байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ хийгдэж 2024 онд батлагдсан.
- ✓ 2025 онд “Грийн сервис” ХХК-аар гэрээний дагуу байгаль орчины аудит хийлгэсэн.

Нарийвчилсан үнэлгээний дүгнэлт, аудитын зөвлөмжийн дагуу компанийн үйлдвэрлэлийн хэвийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчин, хүн амын эрүүл мэндэд үзүүлэх болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдийг тогтоож, тэдгээрийн цар хүрээг тооцон гаргаж сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг боловсруулсан.

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1 Төслийн нэр, Ангилал, Дугаар

“Дарханы дулааны цахилгаан станц төсөл”

Төсөл нь "Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай" Монгол улсын хуулийн дагуу “Дэд бүтцийн хөгжлийн төсөл”-ийн ангилалд хамаарна.

Төслийн дугаар: 2023/ОА-149

1.2 Төсөл хэрэгжүүлэгч

“Дарханы дулааны цахилгаан станц” ТӨХК,

Улсын бүртгэлийн дугаар - 9012001010,

Регистрийн дугаар – 2688549

1.3 Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг

Дархан–Уул аймаг, Дархан сум, 13-р баг, Үйлдвэрийн хэсэг

“Дарханы дулааны цахилгаан станц” ТӨХК-ийн байр,

Утас: 7037-3021, 7037-3022 Факс: 7037-3021,

Гүйцэтгэх захирал: М.Жаргалсайхан

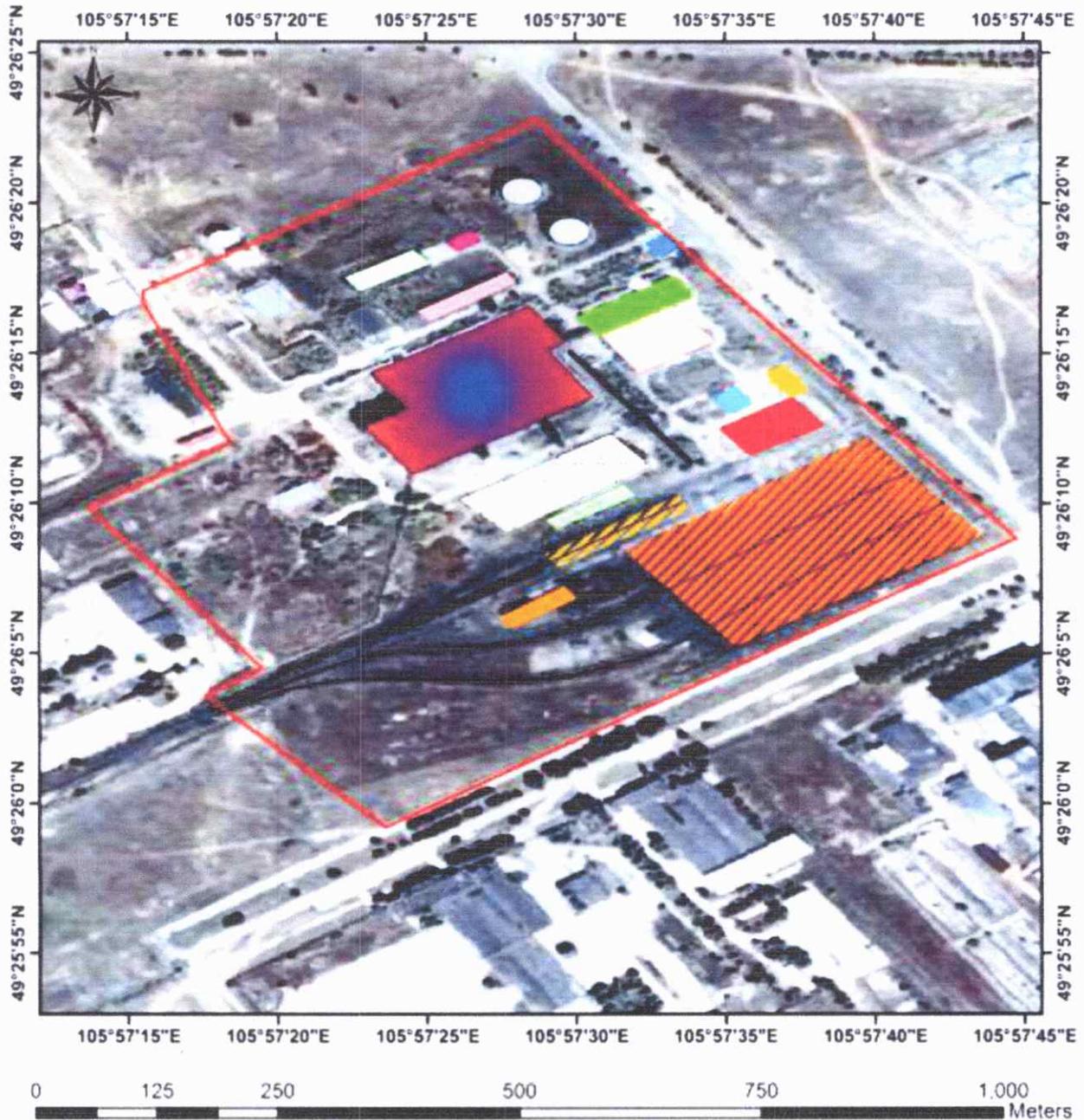
1.4 Төслийн зорилго

Төвийн эрчим хүчний системийн цахилгаан ачааллын тодорхой хэсгийг үйлдвэрлэх, Дархан-Уул аймгийн Дархан хотын байгууллага, аж ахуйн нэгж, ард иргэдийг цахилгаан, дулааны эрчим хүчээр хангах, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, ард иргэдийн тав тухтай орчинг бүрдүүлэхэд үйл ажиллагааны үндсэн зорилго оршино.

1.5 Төслийн байршил

Дархан хотын зүүн урд хэсэг болох Үйлдвэрийн дүүрэгт 20.19 га талбайг эзлэн оршдог. Хойд өргөргийн 49°26', Зүүн уртрагийн 105°57' байрлана.

Дарханы дулааны цахилгаан станцын байгууламжуудын байршил

Таних тэмдэг

ДДЦС-ын талбайн хил	Зуухан цехийн контор	Нефть бүтээгдэхүүн хадгалах байгууламж
Түлш дамжуулах конвейр	Үйлдвэрлэлийн үндсэн барилга	Мазут аж ахуйн байр
Төмөр зам	ДДЦС-ын ажилчдын байр	Аккумуляторын бахны насос
Хөргөх цамхаг	Хими цехийн барилга	Хуваарилах байгууламж
Нүүрс хадгалах ил сарай	Харуулын байр	Халуун ус хангамжийн насос
Түлш хадгалах далд сарай	Хүчилтөрөгчийн аж ахуй	Трансформатор
Давсны аж ахуй	Уусмал бэлтгэх бак	Ацетилийн аж ахуй

1.1-р зураг. Дархан дулааны цахилгаан станцын барилга, байгууламжийн байршил

1.6 Төслийн хүчин чадал

Дархан-Уул аймгийн ДЦС-ын суурийг 1963 онд тавьж 1965 оны 10-р сарын 02-нд анхны үндсэн тоноглолуудыг ашиглалтанд оруулсан түүхтэй. Дарханы дулааны цахилгаан станц нь Сэлэнгэ, Дархан-Уул аймгийг цахилгаанаар, Дархан хотыг дулааны эрчим хүчээр хангадаг манай улсын төвийн эрчим хүчний системийг анх бүрдүүлсэн нэг үндсэн эх үүсвэр болдог. Жилдээ 48 мянган кВт/ц буюу 302,8 сая кВт/ц цахилгаан, 1196 мянган Гкал дулааны эрчим хүч боловсруулах хүчин чадалтайгаар байгуулагдсан. 2019 онд Турбины шинэчлэл төсөл амжилттай хэрэгжсэнээр Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2020 оны 07 дугаар сарын 23-ны өдрийн дугаар 246-р тогтоолоор суурилагдсан хүчин чадлыг **83МВт** болгосон. Одоо станц нь жилдээ **446,7** сая кВт/ц цахилгаан, **906** мянган Гкалл дулааны эрчим хүч боловсруулах хүчин чадалтай.

Станц нь ОХУ-д үйлдвэрлэгдсэн БКЗ-75-39ФБ маягийн 75 т/цаг уур боловсруулах хүчин чадалтай 9 зуух, АПТ-35-10 маркийн тус бүр нь 12 мВт/ц чадалтай 4 турбин, 35 мВт/ц чадалтай 1 турбин генератортай. Үйлдвэрлэсэн цахилгаан эрчим хүчээ 110 кВ-ын шугамаар Дарханы 220 кВ-ын дэд станц, Сүхбаатар, Дархан, Ерөө, Шарын голын уурхайтай, 35 кВ-ын шугамаар Энх тал, Дархан САА-тай, 6 кВ-ын шугамаар Дарханы үйлдвэр аж ахуйн газруудтай холбогддог.

Жилд дунджаар 390 мянган тн нүүрс Шарын голын уурхайгаас авч технологийн хэрэгцээндээ ашигладаг байсан. 2006 оноос Шарын голын уурхай нүүрсээр бүрэн хангаж чадахгүй болсон тул Багануур болон бусад уурхайн нүүрс авч ашигладаг болсон. Жилд хэрэглэсэн нүүрсийг сүүлийн 5 жилийн байдлаар харуулбал.

№	Онууд	Нийт хэрэглэсэн нүүрс /тн/	Шарын голын уурхайн нүүрс / тн /	Багануурын нүүрсний уурхай / тн /
1	2021	435623	311065	124558
2	2022	533198	379949	153249
3	2023	575280	415856	159424
4	2024	581847	434951	146896
5	ХБГ 2025	591557	396927	194630

1.1-р хүснэгт. Дулааны цахилгаан станцын хүчин чадал

Он	Цахилгааны чадал	Дулаан, Гкал/жил	
		Уураар	Усаар
1965	48 мВт буюу 240 сая кВтц/жил	775000	
2018 он	48 мВт буюу 218.6 сая/кВт.цаг	5650	512050
2019 он	59 Мвт буюу 259,4 сая кВтц/жил	10417	527028
2020 он	83 Мвт буюу 346,8 сая кВтц/жил	12308	548900
2021 он	83 Мвт буюу 332.1 сая кВтц/жил	17350	554743
2022 он	83 Мвт буюу 405.5 сая кВтц/жил	14341	586959
2023 он	83 Мвт буюу 427,3 сая кВтц/жил	15528	631917
2024 он	83 Мвт буюу 434,2 сая кВтц/жил	16718	662055
ХБГ 2025 он	83 Мвт буюу 432,5 сая кВтц/жил	15040	698532

1.7 Төсөл хэрэгжүүлэхэд ашиглах үндсэн тоног төхөөрөмж

БКЗ-75-39ФБ маягийн уурын зуух-9. Үүнээс:

1. Нам температурын буцлах давхаргад шатаах технологид шилжүүлсэн 2 зуух №1,2
2. Алхан тээрэмтэй шууд үлээлгийн тоосон системд шилжүүлсэн 1 зуух №9
3. Завсрын бункер бүхий тоос бэлтгэлийн системтэй 6 зуух №3-8
4. Турбогенератор – 5

Мазутын агуулахын багтаамж: 1 ба 2 -р тус бүр 500 м³, 3-р 700 м³

Нөөцийн резервуарууд: С -1 маркийн 40 - 50 тн багтаамж бүхий салерканы бак - 1 ш

34.68 м³ багтаамжтай тосны сав - 4 ш

Эргэлтийн ус хөргөх цамхаг (градирня) - 2 ш

Утааны яндан - 120 м өндөр

Хими цэвэрлэгээний байгууламж -1 ком

Зөөлөрсөн усны сан - 2 ш тус бүр 200 м³ багтаамжтай

Давсны аж ахуй - 1 ком

Фосфатын аж ахуй - 1 ком

Нүүрсний агуулах:

Далд сарай - 1200 тн

Ил сарай - 40000 тн

Нүүрс буулгах зориулалтын өндөрлөсөн төмөр зам - 2

Нүүрсний эстакад - 255 м

Нүүрс ачиж буулгах байгууламж

Үнсний сан: 705000 м³

Тунгаасан усны сан - 80000 м³

Бүх төрлийн инженерийн шугам сүлжээ

Гүний ЭЦВ10-65-150 насос-8 ком

1.8 Үндсэн түүхий эд, материал, химийн бодис

ДЦС-ын үндсэн түүхий эд нь түлш (нүүрс, мазут), ус юм. Сүүлийн 10 жилийн дунджаар жилд 410.0 мян.тн нүүрс, 1900.0 мян.тн ус хэрэглэж үйлдвэрлэлээ явуулж байна. Нэг зууханд цагт дунджаар 10 тн нүүрс түлдэг. 200...300 тн мазут, 10 м³ орчим тослох материал И-40 хадгалдаг. Жилд үйлдвэрлэлийн зориулалтаар >25%-ийн концентрац бүхий давсны хүчил 2900 кг, 10-35 %-ийн концентрац бүхий усан аммиак 965 кг, три натри-фосфат 6650 кг хэрэглэнэ.

1.9 Үйл ажиллагааны үндсэн чиглэл

Тус ДЦС нь нүүрсийг төмөр замаар тээвэрлэн ирж ил ба далд агуулахад нөөцлөн хадгалж, түүнийг бутлан түлш дамжуулах хэсгийн тоног төхөөрөмжүүдийн тусламжтайгаар шууд түлш тэжээгчээр 1, 2-р зуухны галын хотолд, цаашид үрлэн тээрмээр нунтаглан бэлтгэж сеператор ба тоосны бункерээр дайруулан 4-8-р зуухнуудын галын хотолд, харин 9-р зуухны хувьд 2 алхан тээрмээр нунтаглан шууд галын хотолд тус тус үлээлгэн оруулна.

Зуухны галын хотолд тоосон нүүрсний шаталт явагдахад ялгарсан дулаан галын хотлын ханаар эгнэн байрласан экран хоолойгоор өгсөх усанд өгөгдөн түүнийг буцалган ууршуулж барабанд оруулан түүнээс цааш уурын халаагуураар дамжуулан халааж өндөр даралт, температуртай (4.0 МПа даралт, 440 °С температуртай) уур боловсруулна.

Зууханд боловсруулсан өндөр даралт, температуртай уураар турбиныг ажиллуулан цахилгаан эрчим хүч үйлдвэрлэх ба турбины авлагуудаас дулааны эрчим хүчийг хэрэглэгчдэд түгээнэ. Ингэж дулаан, цахилгааны эрчим хүчийг хослон үйлдвэрлэснээр түлшний хувийн зарцуулалтыг бууруулна.

1.10 Эцсийн бүтээгдэхүүн

Цахилгаан, Дулаан (уур, халуун ус)

1.11 Дэд бүтэц

Цахилгаан - өөрөөсөө

Дулаан - өөрөөсөө

Ахуйн ус хангамж - төвлөрсөн системээс

Технологийн ус хангамж - төвлөрсөн систем, худгуудаас

Холбоо - Дархан хотын ба өөрийн дотоод холбоо (210 нэгжийн АТС)

Зам - Хотын ба өөрийн дотоод замыг ашиглана.

Тээвэр - Дарханы төмөр замын галт тэрэг (нүүрсний 4 салаа төмөр замтай), өөрийн авто аж ахуйг ашигладаг.

1.12 Төрөл бүрийн хаягдал түүнийг цэвэрлэх, зайлуулах хэлбэр

ДЦС-ын цахилгаан ба дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэх технологи ажиллагааны явцад түлшний 40тн шаталтаас цагт дунджаар 12тн үнс, 6тн шлак ялгарч гарах бөгөөд түүнийг багерын насосын тусламжтайгаар усаар хөөн 705000 м3 багтаамжтай үнсэн санд өгч усыг тунгаан 80000 м3 багтаамжтай усан санд хуримтлуулан эргүүлэн ашиглана. Бусад хуурай хог хаягдлыг машинаар тээвэрлэн хогийн цэгт хаяна. Станцын

ажиллагааны явцад нэг зуух цагт дунджаар 150000 м3 утааны хийг агаар мандалд хаях бөгөөд түүнтэй тээвэрлэгдэж гарсан үнсийг үнс баригчаар ялган зайлуулах системд өгөх бөгөөд бусад хийн байдалтай бодисууд утаатай хамт агаарт хаягдаж байна. Натри катионитын шүүлтүүрийн угаалгын усыг эргүүлэн ашиглах бөгөөд сийрэгжүүлэлт сэргээлтийн 41 мян.тн угаалтын усаа хаягдал усны баканд цуглуулан сийрэгжүүлэлтэд ашиглаж ГЗУ каналд хаяна. Устөрөгч катионитын шүүлтүүрийг сэргээлт хийхэд гарсан 21 мян.тн 5-6%-ийн концентрац бүхий давсны уусмалын хаягдал усыг үнс зайлуулах системийн усанд нийлүүлэн тус системд ашиглаж байна. Түлш дамжлагын хаягдлыг усаар угаан сувагт шүүж, шүүгдсэн нүүрсийг буцааж ашиглаж, хаягдал усыг үнс зайлуулах системд хаяж байна. Галын болон бусад тоноглолын цэвэрлэгээний хаягдал усыг насосоор соруулан үнс зайлуулах системд хаяж байна. Шааргыг нь машинаар зөөж зайлуулдаг ба үнсийг газрын хөрсөнд үл нэвтрүүлэх полиэтилен хамгаалалттай санд хадгалдаг.

1.13 Техник эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүд

ТЭЗ үзүүлэлтүүд	Хэмжих	2021 он	2022 он	2023 он	2024 он	ХБГ 2025 он
ЦЭХ боловсруулалт	сая кВт/ц	332,1	405,5	427,3	432,5	432,5
ДХЦЭХ	сая кВт/ц	51,3	58,7	58,9	61,2	60,8
Хувь	%	15,44	14,48	13,79	14,10	14,05
ЦЭХ Түгээлт	сая кВт/ц	280,9	346,8	368,4	373,0	371,7
ДЭХ түгээлт	Гкал	572093	601367	647445	678773	713572
Уураар	Гкал	17350	14341	15528	16718	15040
Усаар	Гкал	554743	586959	631917	662055	698532
ЖТХЗарцуулалт ЦЭХ-д	гр/кВт	432,95	426,7	432,3	432,16	429,02
ЖТХЗарцуулалт ДЭХ-д	кг/гкал	189,83	186,2	189,8	187,51	186,3
Суурилагдсан хүчин чадал ашиглалт	цаг	4002	4887	5148	5231	5211
Турбины вакуум	%	90,3	87,8	82,4	81,3	83,6
Тэжээлийн усны халуун	С ⁰	145,6	146,8	146,8	147,5	146

ХОЁР. ТӨСЛИЙН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэхэд нүүрсийг зууханд түлж, түүний шаталтаас ялгарах дулааныг ашиглан усыг халаан ууршуулж тодорхой даралт, температуртай уур боловсруулан түүгээрээ уурын турбиныг эргүүлэн механик энергид хувиргаж улмаар цахилгаан генераторыг ажиллуулан цахилгаан эрчим хүч гарган хэрэглэгчдийг хангахын зэрэгцээ хэрэглэгчдэд шаардлагатай дулааны эрчим хүчийг зуухны боловсруулсан уурын зарим хэсгийг бууруулан хөргөх төхөөрөмжөөр дайруулан даралт, температурыг нь бууруулах замаар буюу турбины үйлдвэрийн авлагын уураар болон дулаанжуулалтын авлагын уураар сүлжээний усыг халааж халаалт, агааржуулалт, халуун ус хангамжийн ачааллыг хангаж байна.

Энэхүү үйлдвэрлэлийн цогц процесс нь техник технологийн хувьд иж бүрэн олон хэсгээс тогтох бөгөөд тэдгээрийн өөр өөрийн онцлогтой уялдан байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөлөл нь ялгаатай байна. Өөрөөр хэлбэл дээрх процессын нөлөөллийн эрч хүч, хугацаа, хамрах хүрээ нь дан ганц болон нийлмэл хүчин зүйлсийн нөлөөллүүдээс хамааран бүрдэх шинжтэй. Нөлөөллийн онцлогийг тодруулахын тулд технологийн шат дамжлага, хэсгүүдийн үйл ажиллагааг тус бүрээр авч үзье.

2.1. Түлш дамжуулах цехийн үйл ажиллагаа

Түлш бэлтгэж дамжуулах ажиллагаа нь нүүрс буулгах, овоолж хадгалах, дамжуулах ажлаас эхлэх бөгөөд гараар болон бульдозероор түрэх ажиллагааны явцад нүүрсний тоос босож орчинд тархах, техникийн ажиллагааны улмаас тоостой хамт хорт нэгдлүүд агаарт дэгдэх, шуугиан нэмэгдэх, улмаар тороор шигшин туузан дамжуулгуудад өгөх, дамжуулгуудын цахилгаан хөдөлгүүрүүд ажиллах зэргээр тоосжилт, шуугианы нөлөөлөл нэмэгдэнэ. Түүнчлэн туузан дамжуулгын дунд ажилладаг CM-170 маркийн 2 бутлуурын нүүрс бутлах ажиллагааны үед мөн л тоосжилт, шуугианы нөлөөлөл үүсэж байдаг. Түлш дамжуулах хэсгүүдийн ажлын байрны чийглэг хэмжсэн хэмжилтийн дунджаар 50,2% байгаа нь эрүүл ахуйн зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байна. Энэ орчныг чийгшүүлэн тоосжилтыг дарж байгаа нь нэг талаар тоосны нөлөөллийг эрс дарж байгаа боловч усалгаа мананжуулалтыг ихэсгэвэл ажиллах орчин хэт чийглэг болж ажиллагсдад таагүй нөлөөлж чийгтэй хувцас биеийн дулаан солилцоонд нөлөөлж орчны халуун хүйтний үйлчлэлд амархан өртөх боломжийг бүрдүүлэх тул чийгшүүлэлтийг тохируулах, агааржуулалтыг тогтмол хийх шаардлага гарч ирнэ.

Нүүрсний туузан дамжуулгуудын талбайд унасан нунтаг нүүрсний хаягдал, тоосыг усаар цэвэрлэх ажиллагаа бас тогтмол байх нь чухал юм. Туузан дамжуулгын зарим хэсэгт (2-5-р туузан дамжлагын орчимд $23.5-29.3^{\circ}\text{C}$) байгаа нь 4-р туузан дамжлагын адгаас бусад ажлын байрны температур зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байна. Түлш дамжуулах цехийн механик болон цахилгаан хөдөлгүүрүүд, техникийн үйл ажиллагааны явцын эвдрэл гэмтэл зэрэг нь ажиллагсдын эрүүл мэнд амь насанд нөлөөлж болох тул хөдөлмөр, техникийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг чанд сахих шаардлагатай байдаг.

2.2. Мазутыг түлшинд хэрэглэх үйл ажиллагаа

Зуухыг галлах болон шаталтын горим алдагдах, дөл унтрах үед мазут хэрэглэх зориулалтаар түүнийг бэлтгэхдээ вагоноос буулгах, уураар халаах, хадгалах, дамжуулах ажиллагаа явагдана. Энэ үед мазут асгарч хөрс орчин бохирдох, халаалтын үед ууршилт үүсэж агаар орчныг бохирдуулах, гал гарч түймрийн нөхцөл байдал бий болох нөхцөлтэй. Энэ нь үйлдвэрлэлийн байр, тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийг гэмтээх, шатаах, хүний эрүүл мэнд амь насанд хохирол учруулах зэрэг нөлөөлөл үүсэж болох талтай. Энэ нь техник хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдал, ажиллагсдын анхаарал болгоомж, аюулгүй ажиллагааны дүрмийн мөрдөлтөөс хамаарна.

Мазутын аж ахуйн дренажийн усыг мазутаас ялгах зориулалтаар мазут ялгагч, мазут баригч төхөөрөмжүүд хийсэн нь мазутын хаягдал гаргахгүй байх зориулалттай бөгөөд тэр бүр бүрэн баригдахгүй зарим үед ихээхэн хэмжээгээр алдагддаг байсан байна. Мазут баригчийн горимыг алдагдуулж крантыг хэт нээснээс мазуттай ус хуйлралд орж хөдөлгөөн нь ихсэж мазут ялгагдаж баригдах процесс алдагдах нөхцөл үүсэж болзошгүй байдаг тул ажиллагсад онцгой анхаарч тохируулгыг сайн хийж хянаж байх нь мазут алдахгүй байх нэг нөхцөл болно.

Харин тус станц 2004 онд 1 мазут баригч нэмж ашиглалтад оруулснаар мазутаар бохирдсон уснаас мазут ялгах ажиллагаа сайжирч, одоогийн байдлаар мазут ялгагчийн дараа гарч байгаа ус тунгалаг болсон байна. Мөн мазутыг нь ялгасан усаа борооны усны сувагт хаядаг байсныг өөрчилж, зуухан цехийн үнс зайлуулах системд ашигладаг болсноор үнс зайлуулах системд хэрэглэх цэвэр усыг хэмнэж байна. Мэргэжлийн Хяналтын Газрын 2017 оны үзлэг шалгалтын шаардлагын дагуу мазут буулгах талбайг цементэн хучилттай болгон тохижуулсан нь хөрсөнд нэвчиж учруулах эрсдлийг бууруулсан. 2020 онд мазутын бак орчмыг шороон далангаар хамгаалалтын

зурвас хийснийг 2025 онд хатуу хучилттай, бетонон цутгамал хамгаалалтын далан болгон өөрчилснөөр аюулгүй үйл ажиллагааг хангасан, осол гарсан үед хөрсний бохирдол үүсгэхгүй байх, өндөр эрсдэл аюул, осол үүсэхээс урьдчилан сэргийлсэн сайн ажил болсон.

2.3. Нүүрсний тоос бэлтгэх үйл ажиллагаа.

Тус ДЦС-ын нүүрсний тоос бэлтгэх ажиллагааны үед нүүрсний дамжлага, үрлэн ба алхан тээрэм, түүний салхилуурын шуугиан, тоосжилт, доргионы нөлөөлөл үүснэ. Үүнээс гадна Шарын голын нүүрс нь тэсрэмтгий шинж чанартай учраас нүүрсний тэсрэлт үүсэж болох талтай. Үүнээс хамгаалах зориулалтаар сеператорын дээд талд дотор ба гадна конуст 2-оос доошгүй хамгаалах клапан байрлуулсан нь нөлөөллийг багасгаж байна.

2.4. Зуухан цехийн үйл ажиллагаа.

Станцын гол корпусын зүүн талд байрлах БКЗ-75-39ФБ маягийн 9 зууханд түлшний шаталтын процесс явагдаж 3.82 МПа даралт, 440 °С температуртай 75 т/ц хурц уур боловсруулах бөгөөд энэ процессын улмаас утаатай хамт үнс, хорт нэгдлүүд үүсэж агаар орчныг бохирдуулах эх үүсвэр болдог. Жилд дунджаар үүсэх 97800 тн үнсний 85-95 % нь утааны хамт тээвэрлэгддэг.

Гагцхүү дэгдэж байгаа энэ их хэмжээний үнсийг барьж үлдээлгүй утааны хамтаар гаргавал хот орчим үнсэн хөх дахтай болж байгаль орчин ихээхэн бохирдох болно. Энэхүү үнсийг хуурай, нойтон аргаар болон цахилгаан шүүлтүүрээр утаанаас ялгаж үлдээдэг. Дарханы станцад нойтон үнс баригчийг нэг зууханд хоёрыг суурилуулж утааны хийтэй тээвэрлэгдэж яваа дэгдэмхий биетийг ялгаж байгаа ба үнс барилтын АҮК нь 95 % байна.

Үнс баригч нь хийн байдалтай бодисуудын хувьд онцгой нөлөөлөл үзүүлэхгүй юм. Ингэхлээр түлшний шаталтаас үүссэн хорт хийнүүд болох хүхрийн ангидрид, хүхэрлэг хий, азотын ислүүд, нүүрстөрөгчийн давхар ба дан ислүүд, бенз(а)перин зэрэг хийнүүд агаар орчинд сарнин тархаж орчныг бохирдуулах, хордуулах нөлөөлөл үүсгэнэ. Тэдгээрийн хэмжээ нь станцын технологи, хүчин чадлаас хамаарах боловч байнгын бохирдлын гол эх үүсвэр болдог.

Шаталтын процессын үед үүсэх үнс, шлакийн 5-15 % нь галын хотол, экономайзер ба агаарын халаагуурын доод цэгүүдийн бункерүүдэд шууд унаж усаар хөөгдөн бутлуураар бутлагдаж, багерийн насосоор шахагдан хоолойгоор үнсэн санд хаягдана. Тухайлбал шаталтаас шууд бункерт унаж зайлуулагдах үнс шлак жилд

дунджаар 4516.8 тн байна. Үнс баригчаар болон галын хотлоос шууд унах үнсний хэмжээ жилд дунджаар 92990 тн байх бөгөөд тэр нь үнсэн санд хуримтлагдана. Үнс, шлакийг зайлуулсан усыг тэнд нь шүүлтүүрээр дамжуулан тунгааж насосоор шахаж ДЦС-д эргүүлэн ашиглаж байгаа нь ус ашиглалтыг хэмнэж байна. Станц нь үйл ажиллагаа явуулж эхэлснээсээ хойш 4 үнсний санг дүүргэн шороогоор дарж хөрсжүүлсэн бөгөөд 2023 онд үнсэн сан №2-г дахин ашиглахаар өргөтгөх засварын ажлыг бүрэн дуусган ашиглалтад оруулан ажиллаж байна.

2.5. Үнсний сангийн үйл ажиллагаа.

Үнс нь дулаан, цахилгаан үйлдвэрлэх явцад үүсч буй үндсэн хог хаягдал юм. Нүүрсний шаталтаас үүсч буй үнс, шааргыг усаар хөөж зайлуулах багериин насосын системийг ашиглаж байгаа нөхцөлд үнс зайлуулах ажиллагаанд галын хотлоос унасан үнс усаар угаагдан, сувгаар даралттай усаар хөөгдөн багериин насосын хүлээн авах нөөцийн саванд орж, тэндээс бутлуураар бутлагдаж, зутан хэлбэртэй болж, багериин насосын тусламжтайгаар хоолойгоор шахагдан үнсэн санд хаягдана. Дээрхээс үзэхэд үнсэн сан нь түүнд хуримтлагдах хорт бодисын агууламж ихтэй усыг хөрсөнд алдахгүй байх, тухайлбал хөрсний усыг бохирдуулахгүй байх, мөн хүнд металл, цацраг идэвхт элемент ихтэй үнсийг салхиар хийсгэхгүй байх нь үнсэн сангийн хийцийн техникийн шийдлийн экологийн үндсэн шаардлага байх ёстой. Үүнтэй уялдуулан үнсэн сангийн далангийн хажуу, ёроолыг ус үл нэвтрэх плёнк дэвсэж усны нэвчилтээс хөрс, газрын доорх усыг бохирдохоос сэргийлдэг.

2.6. Химийн цехийн үйл ажиллагаа.

Хими цехийн сорилтын нэгдсэн лабораторид аюултай, хортой 88 төрлийн химийн бодис ашиглагддаг. Химийн усан уусмалын ууршилт, түүний алдагдал нь хүний эрүүл мэндийг хордуулах, түлэх үйлчлэл үзүүлэхээс гадна орчныг бохирдуулах нөлөө үзүүлнэ. Уусмал бэлтгэх, шахах зэргээр ус зөөлрүүлэх ажиллагаанд хэрэглэж байгаа насосуудын шуугианы нөлөөлөл байна. 2020 онд зуух тэтгэх химийн цэвэр ус боловсруулахад Н катионит шүүлтүүрийг бүрэн халж хүхрийн хүчил огт ашиглахгүй болсон ба түүнийг орлуулан давс ашиглан анионит шүүлтүүрийн сэргээлтийг хийж ашиглаж байна. 2023 онд хими цехийн сорилтын нэгдсэн лабораторид аюултай, хортой 88 төрлийн химийн бодис ашиглах зөвшөөрлийг 3 жилийн хугацаатайгаар сунгалт хийлсэн. 2024 онд нэмэлтээр 5 төрлийн бодисын зөвшөөрлийг нэмж авсан.

2.7. Турбин цехийн үйл ажиллагааны нөлөөлөл.

Тус станцад 3.5 МПа даралт, 435°C температуртай хурц уураар 5 турбиныг эргүүлэн генераторыг ажиллуулж цахилгаан эрчим хүч гарган авах, мөн технологийн хэрэгцээнд өндөр даралттай уур түгээх үйл ажиллагааг эрхлэн явуулах нь усны уурын өндөр даралт, температурын нөхцөлийн болон өндөр хүчдэлийн цахилгааны болзошгүй осол аваарын нөлөөлөл бий болох аваас үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжид нөлөөтэйгээс гадна ажиллагсдын эрүүл мэнд, амь насанд хохирол учруулах үр дагавар гарах нөхцөлтэй юм. Турбин, шахуургын насос, генераторуудын ажиллагааны үед шуугиан, цахилгаан соронзон орны нөлөөлөл үүснэ. Тухайлбал, 2000 онд хийсэн хэмжилтээр турбины 3, 4 дүгээр шит, 0, 12 дугаар тэмдэгт орчимд шуугианы төвшин эрүүл ахуйн зөвшөөрөгдөх хэмжээг давж 88-100 дБА хүрч байсан бол 2004 оны хэмжилтээр 82-91 дБА, 2013 онд 57.9-81.6 дБА, 2023 онд 44.0-89.0 дБА байгаа нь шуугианы төвшин нэмэгдээгүйг харуулж байна.

Гэвч шуугианы төвшин эрүүл ахуйн зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс давж байгаа нөхцөлд шуугиан намтгах болоод ажиллагсдыг шуугианаас хамгаалах зорилгоор 2022-2023 онуудад турбины машинистын ажлын байрыг вакуум өрөөтэй болгосоноор 20-35дБА-аар шуугианыг багасган ажлын байрыг сайжруулсан ба ажилчдыг хамгаалах хэрэгслээр хангаж, тэдгээрийг хэрэглүүлж хэвшүүлэн ажилласан.

ГУРАВ. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЯВЦАД БАЙГАЛЬ ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЖ БОЛОХ ГОЛ НӨЛӨӨЛӨЛ

Тус станцын байгаль орчинд үзүүлж буй гол нөлөөлөл нь үнсэн сан болон зуухны үйл ажиллагаа болох нь тогтоогдож байгаа бөгөөд үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны явцад байгаль орчинд учруулж байгаа бохирдол 3 төлөв байдлаар илэрч байна.

Үүнд:

1. Дэгдэмхий, хорт хий буюу агаарын бохирдуулалт
2. Шингэний бохирдуулалт
3. Хуурай хог хаягдлын бохирдуулалт

Түүнчлэн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа явагдаж байгаа ажлын байранд үүсэж буй нөхцөлийн нөлөөллийг голлох нөлөөлөлд оруулж болох юм.

Байгаль орчинд үзүүлэх гол нөлөөллийн мөн чанар, бохирдлын хэмжээ, үргэлжлэх хугацаа, газар зүйн байршил, хамрах хүрээ зэргийг зааж өгөх шаардлагатай болдог.

3.1 Агаар орчны бохирдол

Агаар орчныг бохирдуулах үндсэн эх үүсвэрийг байгалийн гаралтай, хүний үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй гэж 2 ерөнхий хэсэгт хувааж үздэг.

Галт уулын дэлбэрэлт, шороо, тоос, шуурга, ой, хээрийн түймэр, хөрсний элэгдлийн буюу ургамал, амьтан, микробиологийн гаралтай төрөл бүрийн бодис, үер, манан зэрэг нь байгалийн эх үүсвэрт хамаарна.

Байгалийн гаралтай бохирдлын эх үүсвэр бол түр зуурын болон гамшгийн байдалтай тохиолдох тул бохирдлын ерөнхий төвшинд мөн тийм байдлаар нөлөөлөх бөгөөд удаан хугацаагаар хадгалагдахгүй.

Агаарын бохирдлын нэлээд аюултай эх үүсвэрт хүний үйл ажиллагаанаас үүдэлтэй хэсэг ордог. Энэ нь ихэвчлэн үйлдвэрлэлтэй холбоотой. Цахилгаан станцын хувьд нүүрсний шаталт болон түлшний бүтэц, зуухны хэлбэр, хэмжээ, шатаах нөхцөл, ачаалал, хяналтын технологи, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ зэргээс хамаарч ялгарах бохирдол нь янз бүр байна.

Дэгдэмхий, хорт хийн бохирдуулалтын гол эх үүсвэрүүдэд ДЦС, ДС, халаалтын зуух, тээврийн хэрэгслүүд, гэрийн ба галладаг орон сууцны зуух, үйлдвэрийн газрууд, газрын хөрс, цардаагүй авто зам зэрэг хамрагдана. Эдгээрийг суурин ба хөдөлгөөнт эх үүсвэрүүд гэж ангилж болно. Суурин эх үүсвэрт ДЦС болон бусад үйлдвэрүүд, хөдөлгөөнт эх үүсвэрт бүх төрлийн автомашин, механизм, зөөврийн чанартай бусад хэрэгслүүд орно.

Агаар мандлаас үнстэй жижиг хэсгүүд газрын гадаргад буцаж буух үзэгдэл.

Дулааны цахилгаан станцын яндангаар утааны хийтэй хамт тээгдэн гарсан үнсний жижиг хэсгүүд агаар мандалд тархах явцдаа тодорхой хугацааны дараа газрын гадарга, барилгын дээвэр дээр буцаж унана. Үнс, тоосны хөдөлгөөний зүй тогтол, түүний ширхэгжилтийн хэмжээнээс хамаарч харилцан адилгүй байдаг.

Шаталтаас үүсэж байгаа үнсний ширхэгжилт (дисперс) нь зөвхөн нүүрсний төрөл чанараас төдийгүй түүнийг шатаах аргаас хамаарна. Үнсний 0.1 мкм-ээс бага хэсгүүд Броуны хөдөлгөөнөөр, 1 мкм-ээс том хэмжээтэй хэсгүүд Стоксын хуулиар, нэлээд томоохон хэсгүүд нь газрын татах хүчний үйлчлэлээр буух хөдөлгөөнд ордог.

Түлшний шаталтаас үүсэж утааны хийтэй агаарт хаягдаж буй бохирдуулагч бодисуудын хэмжээг тодорхойлсон хэмжилтийн үр дүн.

Манай ДЦС-ын горимын инженер ашиглалтын явцад зуухны түлшний шаталтаас үүсч байгаа утаатай хаягдах зарим хийн төлөвтэй бохирдуулагч бодисуудын агууламжийг зөөврийн хэмжүүрээр сар бүр хэмжиж тодорхойлдог байна. 9 зуух тус бүрийн ажиллагааны үед түлшний шаталтаас үүсэж агаар мандалд хаягдаж байгаа утааны хий дэх SO₂, NO₂, нийт тоосонцорын 2025 оны хэмжилтүүдийг хавсралтаар оруулав.

Дарханы ДЦС-ын бензин ба дизель түлшээр ажиллах машин механизмуудаас үзүүлэх нөлөөлөл.

Бүх төрлийн автомашин, механизм, зөөврийн чанартай бусад хэрэгслүүд агаар орчныг бохирдуулагч хөдөлгөөнт эх үүсвэрт хамаарагдана.

Тээврийн хэрэгслүүдийн ашиглалтын үед хаяж байгаа утаа нь амьсгал боогдуулагч, хорт хавдар үүсгэгч зэрэг хүний эрүүл мэндэд ихээхэн хортой бодис агуулж байдаг бөгөөд тэдгээр нь агаар мандалд хүний амьсгалах төвшинд шууд цацагдаж байдаг. Эдгээр хийн хэмжээ авто машины хөдөлгүүрийн ялгаруулж байгаа утааны найрлагатай шууд холбоотой. Автомашины хөдөлгүүрийн утааны найрлага нь хэрэглэж байгаа шатахуун, тосны төрөл, чанар, хөдөлгүүрийн ажиллагааны горим, түүний техникийн байдал, хөдөлгөөний нөхцөл зэрэг олон хүчин зүйлээс хамаарна. Автомашины агаар орчныг бохирдуулах байдлыг бензинээр ажилладаг хөдөлгүүрт нүүрстөрөгчийн ба азотын исэл, дизель хөдөлгүүрт азотын ислүүд, хөө, тортгийн агууламжаар тодорхойлж үнэлгээ өгдөг.

Агаар орчны бохирдлыг бууруулах

- Утааны хийтэй хамт хаягдах үнс, хөө, тортог
- Утааны хийтэй хамт хаягдах хорт нэгдлүүд

- Ажлын байрны агаар бохирдох, тоосжих
- Шуугиан, доргион
- Цахилгаан соронзон орон
- Химийн бодисын ууршилт
- Дизелийн түлш, мазутын ууршилт
- Температурын өөрчлөлттэй болох
- Хөрс хуулалт
- Тээвэрлэлт
- Ачилт, буулгалт
- Шимт хөрсний болон шороон овоолго
- Үнсний сангийн үнс
- Авто машин механизмын утаа

1.2 Нөлөөлөлд өртөх объект

- Тоосны төвд орших ажиллагсад
- Үнсний сангийн ойр орчинд байгаа хүн ам
- Утааны замналын дагуух үйлдвэрийн ажиллагсад
- Ургамал
- Хөрс

Мэргэжлийн байгууллагаар агаарын сорьц, дээж авахуулан шинжилгээ хийлгэж /яндангийн утаан дахь хорт хий/ агаарыг бохирдлоос хамгаалах, түүний бохирдлын дэвсгэр хэмжээ болон үйлдвэрлэлийн ид ачааллын үеийн бохирдлын хэмжээг тодорхойлуулан дүгнэлт гаргуулж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах ажил төлөвлөн хэрэгжүүлж ажиллаж байна.

Ажлын байрны агаарын чанарыг сайжруулах, түүнийг шинжилж байх, агаарын найрлага чанар, температур, чийгшил, гэрэлтүүлэг, шуугиан, доргион, цахилгаан соронзон орон зэргийг хэмжиж тогтоон, дүгнэлт гаргаж ажиллах, ажиллагсдын эрүүл мэндийг мэргэжлийн эмч нарт үзүүлж мэргэжлээс шалтгаалах өвчнүүдийг эмчийн хяналтад авч зөвлөмжийг өгч ажиллаж байна.

Агаарын бохирдлын хяналт шинжилгээ

Дулааны цахилгаан станцын үйл ажиллагаа явагдаж буй талбайн орчимд утааны хийтэй хамт хаягдах үнс, хорт хийн хаягдал, үнсэн сангийн үнсний тархалт, дизелийн түлшний ууршилт, турбин суурилуулах үйл ажиллагааны үеийн техник, тоног төхөөрөмжийн дутуу шаталтаас үүссэн хорт хийн хаягдал, утаа зэргээс орчны агаарт,

химийн хорт болон аюултай бодисын ууршилтаас ажлын байранд бохирдол үүсэх тул дараах үзүүлэлтүүдээр хяналт шинжилгээ явуулна. Үүнд:

Станц орчмын агаарт:

- Үнс
- Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл
- Хүхэрлэг хий
- Азотын давхар исэл

Яндангийн утаанд:

- Үнс
- Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл
- Хүхэрлэг хий
- Азотын давхар исэл

Ажлын байранд:

- Температур
- Агаарын урсгал
- Шуугианы төвшин
- Доргион
- Гэрэлтүүлэг
- Чийгшил
- Тоосжилт
- Цахилгаан соронзон орон
- Химийн бодисын ууршилт

1.2 Дээж авах цэг

- Станцаас ялгарч буй бамбарласан утааны доор станцаас 500, 1000, 1500 м-ийн зайцад
- Яндангаас гарч буй утаа
- Ажлын байранд

1.3 Хяналт шинжилгээ явуулах хугацаа

Улиралд 1 удаа, шаардлагатай тохиолдолд тухай бүр

3.2. Хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл

Дарханы дулааны цахилгаан станцын хашаанд ба ойр орчимд хар хүрэн хөрстэй. Тус станцын хувьд барилга байгууламжийн шинэчлэл, өргөтгөлийн ажил хийгдэж дууссан тул төдийлөн нөлөөлөхгүй.

Шинээр байгуулсан үнсэн сангийн үйл ажиллагаанаас хөрсөнд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ.

Ашиглалтын үед: Шимт хөрсийг бүрэн хуулснаар түр овоолгын хэмжээ 96.7 мян.м3-ээс доошгүй эзлэхүүнтэй байх хэрэгтэй. MNS 5916:2008 стандартын шаардлагын дагуу шимт хөрсний овоолгын өндрийг 5 м-ээс илүүгүй хийх хэрэгтэй. Овоолго салхи, усны нөлөөгөөр эвдрэхээс болон хөрсний үржил шимийг алдагдуулахгүй хадгалах талаар анхаарвал зохино.

Хөрс, ургамлыг тоос шороогоор дарах голлох нөлөөлөл нь овоолго хийх үед үүсэх тул овоолгыг эмх цэгцтэй, бага талбайд байршуулах талаар санаачилгатай ажиллавал зохино. Машин механизмд засвар үйлчилгээ хийх үед хөрс, ургамлыг шатах тослох материалаар бохирдуулахгүй байхад анхаарал хандуулан хяналт тавьж байх нь зүйтэй.

Хаах үед: Бэлчээрийн зориулалтаар нөхөн сэргээлтийг хийнэ. Нөхөн сэргээлт хийх үед үүсмэл тогтцыг зөв хэлбэржүүлж хучих, үржил шимт хөрсний тогтвортой байдлыг ихээхэн анхаарч нөхөн сэргээлтийг чанартай хийх хэрэгтэй.

Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Байгалийн ургамлыг зүй зохистой хамгаалах нь чухал асуудлын нэг мөн. Ургамлан нөмрөг нь хөрс бэхжүүлж, тогтворжуулах, хөрсийг ус, салхины угаагдал, үлээгдлээс хамгаалахад багагүй үүрэг гүйцэтгэдэг тул талхлагдалаас сэргийлэх нь туйлын чухал юм. Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага ургамал хамгаалах талаар байгаль орчны холбогдох хууль, дүрэм, журам, стандарт шаардлагуудыг ажиллагсад, ойр орчмын нутгийн хүмүүсийн сэтгэлгээний онцлог байдалд тохируулан ойлгуулж идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулбал орчны ургамлын талхлагдлаас сэргийлж чадна. Үүнийг анхаарч ажил хэрэг болгох нь чухал юм.

Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг авч үзье.

Үүнд:

Ашиглалтын үед:

- ✓ Үнсний сангийн хаягдлыг хэтэрхий хатааж агаарт хийсгэхгүй байхын тулд ус, үнсний хольцыг жигд тархаан байрлуулах.
- ✓ Дарханы дулааны станц нь Дархан-Уул аймаг төдийгүй төвийн бүсийг эрчим хүчээр хангах гол нөхцөлтэй олон жил ажиллах томоохон үйлдвэр учраас түүнд хэрэглэж байгаа түүхий нүүрсийг боловсруулж, хорт элемент болон цацраг идэвхт бодисыг ялгах, багасгах, хоргүйжүүлэх арга хэмжээг зайлшгүй хийх шаардлагатай.

Ингэснээр үнсний хаягдлыг барилгын материалд ашиглах, мөн хөдөө аж ахуйд бордоонд ч ашиглах боломж бүрдэх юм. Үүний тулд нарийвчилсан судалгаа хийх шаардлагатай.

Хаах үед:

- ✓ Бэлчээрийн эдэлбэр газар байдлаар ашиглах үүднээс нөхөн сэргээх ажлыг үр дүнтэй гүйцэтгэх хэрэгтэй.
- ✓ Нөхөн сэргээлт хийх явцдаа олон салаа зам гаргахгүй байх

Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах байгууламжаас хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл.

Тус ДЦС-д мазут хадгалах зориулалт бүхий 700 м³ бүхий багтаамжтай 1 ширхэг, 500 м³ бүхий багтаамжтай 2 ширхэг бактай. 34.68 м³ багтаамжтай 2 баканд трансформаторын цэвэр тос, 2 баканд бохир тос, 50 тн багтаамж бүхий 1 баканд дизель түлш хадгалдаг байна. Тос, салерка, мазут зэрэг бүтээгдэхүүнүүд ерөнхийд нь нефтийн бүтээгдэхүүн болно.

2025 онд мазутын 500 м³ бүхий багтаамжтай 2 ширхэг бактай талбайг хатуу хучилттай буюу бетонон даланг хийж бүрэн ашиглалтад оруулсан. Бусад талбай нь шороон далантай байгаа. Паркийн даланг тухайн паркад байгаа хамгийн том савны эзлэхүүнтэй тэнцүү эзлэхүүнтэй хийж байнга бүрэн бүтэн байлгах шаардлагатай байдаг. Далан ямар нэг хэмжээнд хотойж нурсан бол эрсдэл гарсан үед асгарсан их хэмжээний нефтийн бүтээгдэхүүн ДЦС-ын талбайгаар тарж урсаж, гал гарах аюултай.

Түүнчлэн нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах савнуудын орчимд хөрс бохирдуулах дараах нөлөөллүүд үүсч болзошгүй байна. Үүнд:

Нефтийн бүтээгдэхүүн ачих, буулгах.

- Ачилт хийх үедээ вагон болон автоцистерний торхыг хэт дүүргэн халиулан асгах,
- Ачих-буулгах насосууд гэмтвэл шатахуун хөрсөнд нэвчих боломжтой.
- Хүлээн авах үйл ажиллагааны доголдоос нефтийн бүтээгдэхүүн гоожих, асгарах үед агаарт хорт бодис дэгдэхээс гадна хөрс, хөрсний усыг бохирдуулах нөлөө үзүүлж болзошгүй.
- Ер нь нефть болон нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах болон дамжуулах технологийн тоног төхөөрөмжийн битүүмжлэл алдагдсан хэсгээр секундэд 8-9 дуслаар алдагдвал хоногт 4 кг, жилд 1.5 тн хэмжээний алдагдал гарах боломжтой байдаг.

Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах.

- Сав, шугам хоолой, арматурын гэмтлийн улмаас бүтээгдэхүүн шүүрч гоожих байдлаар хэвийн бус алдагдал гарч хөрсөн дээр асгарч болзошгүй.

- Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах сав, шугам хоолой, тоног хэрэгслүүдийн битүүмж алдагдсан үед үүсэх бүтээгдэхүүний алдагдал агаар, хөрс, усыг бохирдуулах нөлөөлөл үүсгэдэг.
- Технологийн үйл ажиллагааны заавар зөрчсөнөөс нефть бүтээгдэхүүн алдагдаж хөрсөн бүрхэвч улмаар ургамлан бүрхэвчийг хордуулах, гадаргын болон гүний усны бохирдол үүсгэх нөлөөтэй.

Нефтийн бүтээгдэхүүнийг нөөцлөн хадгалж байгаа дээрх технологийн үйл ажиллагааны үед мөн хөрсний бохирдолт дараах үндсэн шалтгаануудын улмаас гарч болно. Үүнд:

- Сав, тоног төхөөрөмжийн битүүмжлэл алдагдан нефтийн бүтээгдэхүүн шүүрч, гоожиж алдагдаж болзошгүй.
- Савны ёроолын үндсэн ган хуудас болон гагнуурын оёдолд цууралт үүсэх, зэвэрч цоорох зэрэг шалтгааны улмаас бүтээгдэхүүн алдагдаж болзошгүй.
- Нефтийн бүтээгдэхүүн дамжуулан шахах насос, шугам хоолойн фланецан холбоосны битүүмжлэл алдагдан бүтээгдэхүүн шүүрэх ба гоожих хэлбэрээр алдагдаж болно.
- Саванд дүүргэлт хийх үедээ хэмжилт, тооцоололтын алдаа гаргаснаас шалтгаалан бүтээгдэхүүнийг халиах тохиолдол гарч болзошгүй.
- Тээврийн хэрэгсэлд нефтийн бүтээгдэхүүн ачихдаа халиах тохиолдол гарч болзошгүй.
- Аваар ослын үед бүтээгдэхүүн асгарах магадлал үүснэ. Гадаргуугийн болон хөрсний усны бохирдолт нь хөрсний бохирдолттой ижилхэн шалтгаанаар үүснэ.
- Хөрсөнд нефтийн бүтээгдэхүүн тархсанаар түүний ялзмагт бодисын хэмжээ багасаж хөрсний үржил шим муудан хөрсөн дээрх бичил биетэн хордож устаж үгүй болох сөрөг үр дагавартай.
- Нефтийн бүтээгдэхүүн уснаас хөнгөн учраас түүний гадарга дээгүүр тархах онцлогтой бөгөөд урсцын дагуу тархалт үргэлжилдэг. Усны гадарга дээгүүр тархан нимгэн хальс үүсгэдэг. Мөн гидролизын урвалд орж давирхай үүсгэж ёроолд нь буюу хөрсөн дээр тунадаг байна.
- Хөрсөн дээр асгарсан нефтийн бүтээгдэхүүн харьцангуй их хэмжээтэй болж тогтоол үүсгэвэл илүү ихээр ууршихаас гадна газрын тосны бүтээгдэхүүний галын аюулын эрсдэлийг нэмэгдүүлнэ.
- Нефть ба нефтийн бүтээгдэхүүн усанд муу уусдаг, задралын бүтээгдэхүүнүүд нь хөрсөнд маш удаан хугацаагаар хадгалагдаж, бохирдлын эх үүсвэр бий болгодог.

Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах байгууламжийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ.

- Станцын нефтийн бүтээгдэхүүн /дизелийн түлш г.м/ хүлээн авах талбайг стандартын шаардлагад нийцүүлэн хийх,
- Сав паркийн даланг сэргээн засаж стандартын найрлагатай зуурмаг ашиглан хатуу хучилттай болгох,
- Сав паркийн доторх талбайг хатуу хучилттай болгох,
- Хөрсний бохирдлоос сэргийлэхийн тулд хөрсөнд нөлөөлж болзошгүй нефть бүтээгдэхүүний алдагдлыг /сав, шугам хоолой, арматурын болон технологийн/ гаргахгүй байх арга хэмжээг тогтмол авч явуулж байх,
- Нефть бүтээгдэхүүний сав, ачих буулгах эстакадуудын орчмын хөрсний шинжилгээ хийлгэж тогтмол хянаж байх нь хөрсний бохирдлоос сэргийлэх арга хэмжээ авах үндэслэл болно.
- Хөрсөнд алдагдсан нефтийн бүтээгдэхүүн нь хөрсөнд хадгалагдахдаа задралын процесс нь он удаан жилийн хугацаанд явагдаж ялангуяа хөрсний хар тугалгын хэмжээг нэмэгдүүлж ургамлын ургалтын процессыг зогсоох нөлөө үзүүлнэ. Улмаар энэ нь хөрсний үржил шимт ялзмагт давхаргын ашигтай бодисын хэмжээ буурч ургамал ургах нөхцөл муудах учраас бохирдсон хөрсийг саармагжуулан хоргүйжүүлэх арга хэмжээ авбал зохино. Үүний тулд хөрсөнд нефть бүтээгдэхүүн алдагдсан тохиолдолд бохирдсон хөрсийг хуулан тусгай талбай дээр хурааж, түүнийг 18-22 %-ийн хлорт уусмалаар нэвчтэл норгож, уг хөрс шороонд нефть бүтээгдэхүүний агууламж 0.07 мг/кг- аас ихгүй болсон тохиолдолд байсан газарт нь буцааж хийж болох юм.
- Нефтийн бүтээгдэхүүн асгарч алдсан тохиолдолд бохирдсон хөрсийг саармагжуулан хор нөлөөгүй болгосны дараа нөхөн сэргээх ажлыг гүйцэтгэж байх,
- Хөрсөн дэх нефтийн бүтээгдэхүүний агууламжийг MNS 5850:2008–д заасан аргаар үнэлдэг.

Химийн бодисын эрсдэлийн хор хөнөөлийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж

Дарханы дулааны цахилгаан станцын хими-усны цех нь ажлын байрны эрсдэлийн үнэлгээ хийж, осолд дөхсөн тохиолдлын мэдээ бүртгэл хөтөлж, болзошгүй аюулын мэдээллийн тогтолцоо бүрдүүлж, аюулыг арилгах болон эрсдэлийг устгах

ажлын төлөвлөгөө боловсруулан хэрэгжүүлж байгаа нь химийн бодисын эрсдэлээс сэргийлэхэд ихээхэн чухал өгч байгааг тэмдэглэх нь зүйтэй.

Химийн бодисын алдагдлын эрсдэл нь болзошгүй осол, аваарын болон сав баглаа боодол, тоног төхөөрөмжийн эвдрэл гэмтлийн үед болон ажиллагсдын анхаарал болгоомжгүй ажиллагаанаас үүдэн тохиолдох бөгөөд өмнөх хэсэгт химийн хортой ба аюултай бодисын болзошгүй эрсдэлийн төвшний талаар авч үзсэн. Эрсдэл үүсэхээс өмнө түүнээс урьдчилан сэргийлэх нь эрсдэлийг бууруулах гол арга зам болно.

Химийн бодисын эрсдэлийн нөлөөллийг нь бууруулах арга хэмжээг хортой нөлөөлөгч бодисуудын онцлогтой уялдуулан авч хэрэгжүүлэх хэрэгтэй юм. Үүний тулд бодис тус бүрийн хор нөлөө, түүнээс сэргийлэх, хор нөлөөг бууруулах онцлог арга хэмжээг авах нь чухал. Хорт бодисуудын холбогдох мэдээллийг хавсралтад үзүүлсэн тул эрсдэлийг бууруулах арга хэмжээнд уг мэдээллийг ашиглах хэрэгтэй. Энд химийн хорт бодисуудын нийтлэг хор нөлөө, хордлого үүсэхээс сэргийлэх талаар товч авч үзье.

Хордлогоос сэргийлэх арга хэмжээ:

- Бодис гоожсон, асгарсан газрыг агааржуулах
- Шатах төрлийн бодисыг холдуулах
- Хуурай элс, вермикулит, шороо гэх мэтийг ашиглан тухайн газраас цэвэрлэх
- Гоожуур руу асгахгүй байх

Хадгалалтын үед авах арга хэмжээ:

- Бодисоор бохирдсон агаараар амьсгалахаас сэргийлэх
- Нүд, арьс, хувцсанд хүргэхгүй байх
- Халуун, оч, цогтой зүйлээс хол хадгалах
- Сайн агааржуулалт бүхий газар хадгалах
- Савны тагийг сайн хаах

Орчинд хортой нөхцөл үүсэх үед авах арга хэмжээ:

- Арьсаар хордлого авахгүйн тулд зориулалтын бээлий, ажлын хувцас, гутал болон хормогч өмсөх
- Нүдэнд оруулахгүй байхын тулд химийн бодисоос хамгаалах шил, бодис үсэрсэн бол нүүрний хамгаалалт өмсөх
- Хорт бодистой агаараар амьсгалахгүйн тулд бодис ууршсан үед АНУ-ын мэргэжлийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн үндэсний хүрээлэн /NIOSH/ -ийн батлагдсан органик ууршилтаас сэргийлэгч маск зүүх

- Агааржуулалтыг сайжруулах сорох вентилятор, сэнс хэрэглэж хортой агаарыг хөөж агаарын бохирдлыг зайлуулах

Анхны тусламж үзүүлэх аргууд:

- Хэрэв химийн бодисыг залгисан бол яаралтай эмнэлгийн тусламж дуудах
- Бөөлжих гэж оролдохгүй байх
- Ухаан алдсан хүнд амаар нь ямар нэг зүйл хийж өгөхийг хориглох
- Нүд рүү орсон тохиолдолд яаралтай усаар 15 минутаас доошгүй хугацааны турш булхах
- Хэрэв химийн бодис дэгдсэн уур амьсгалсан бол цэвэр агаар оруулах, бохир агаарыг хөөх
- Амьсгалахад бэрхшээлтэй байвал яаралтай эмнэлгийн тусламж дуудах
- Ямар ч тохиолдолд эмнэлгийн тусламж дуудах
- Анхан шатны тусламжийн эмийн иж бүрдэл бүхий сантай байх
- Сургалт зохион байгуулалтын арга хэмжээ:
- Химийн бодисын хорт нөлөөнөөс сэргийлэх, хамгаалах талаар сургалт, сурталчилгаа явуулах
- Хүмүүсийг бие хамгаалах хэрэгслээр хангах
- Химийн бодистой харьцах аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг боловсронгуй болгож, зааж сургаж, зааварчилгаа тогтмол өгч байх
- Ажиллагсдын эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг хийж байх
- Орчны химийн бодисын мониторинг хийж байх

3.3. Хог хаягдлаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөлөл.

Тус станцын үйл ажиллагаанаас хатуу, шингэн, хийн хог хаягдал үүсдэг.

Хийн хаягдал. Үндсэн үйл ажиллагаа болох зуухан дахь нүүрсний шаталтын явцад үүсэх утааны хамт хаягдах үнс, хорт нэгдлүүд хөрс бохирдуулах үндсэн эх үүсвэр болно. Эдгээр бохирдуулагчид нь түлшний зарцуулалтаас хамаарч янз бүр байдаг. Түлшний шаталтаас үүсч утааны хийтэй хамт агаарт хаягдсан бохирдуулагчид агаар орчноос газарт унаж хөрсөн бүрхэвчийг бохирдуулсан нь тодорхой юм.

Хатуу хаягдал. Үйлдвэрийн үндсэн хатуу хог хаягдал нь шаталтаас үүсэх үнс, шлак юм. Мөн үйлдвэрлэлийн хог хаягдлын хувьд засвар үйлчилгээ, газар шорооны ажил хийсэн үед хог хаягдал үүсэхээс гадна ажиллагсдын ахуйн хог хаягдал үүснэ.

Шингэн хаягдал. Зууханд нэгэнт шатсан нүүрсний үнсэн дэх хорт бодисуудыг зайлуулахдаа усаар зайлуулан тэр нь тухайн үнсэн дэхь элементүүдтэй урвалд орж

төрөл бүрийн исэл болон бусад нэгдлүүдийг шууд хөрсөнд алдагдах нэг эх үүсвэр болдог.

Хог хаягдлаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ.

Хийн хаягдал. Үндсэн үйл ажиллагаа болох зуухан дахь нүүрсний шаталтын явцад үүсэх утааны хамт хаягдах үнс, хорт нэгдлүүдийн хөрсөн дээр шууд унах нөлөөллийг бууруулах арга болох зуухны горим, ажиллагааг сайжруулж ашигт үйлийн коэффициентийг дээшлүүлэх, түлшний зарцуулалтыг бууруулах арга хэмжээ авах хэрэгтэй.

Хатуу хаягдал. Үйлдвэрийн үндсэн хатуу хог хаягдал болох үнс шлактай ус багериин насосоор шахагдан хоолойгоор үнсний сан руу хаягдана. Үнсний санд усан толио үүсгэж үнсийг ил гарахааргүй төвшинд байлгах нь чухал.

Мөн ахуйн болон үйлдвэрлэлийн бусад хог хаягдлын хувьд төвлөрсөн хогийн цэгт хүргэх шаардлагатай.

Шингэн хаягдал. Нефтийн бүтээгдэхүүний савны ёроолын лагийг орчинд тархаалгүй битүү саванд хуримтлуулж халаалтын зууханд шатааж устгаж байх хэрэгтэй. Галын аюулгүй байдлыг хангаж ажиллавал зохино.

Ажлын байрны сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ

Гэрэлтүүлгийг сайжруулах, шуугиан тоосжилтыг багасгах, хаалт хашилтаар бүрэн хангах, аюулгүй ажиллагааны тэмдэг тэмдэглээ /AATT/-г сайжруулах, MNS OHSAS 18001:2012 стандартыг нэвтрүүлэн хэрэгжүүлж удирдлагын зүгээс анхаарч ажиллаж байна.

Ажлын байрны зарим хэсгүүдэд PM10 тоосыг хэмжихэд хэмжилт хийсэн ихэнх ажлын байруудад стандартаас давж байснаас үзэхэд ажлын байрны тоосжилтыг тогтоосон шаардлагын хэмжээнд чийглэн дарж байх хэрэгтэй байна.

Туузан дамжлагын адагт тоосжилт дундчилж үзэхэд 2 хувиар буурсан байна. Гэрэлтүүлэг 20 люкс-ээр нэмэгдсэн. 4-р туузан конвейрийн талбайд гидроизоляциятай шал хийж, усан усалгаатай болгож тоосжилтыг багасгах арга хэмжээ авсан.

ДӨРӨВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТ

Техникийн нөхөн сэргээлт

Энэ тайлангийн нөхөн сэргээлтийн хэсэгт одоо ашиглаж буй үнсэн санг нөхөн сэргээхэд шаардагдах зардлыг барагцаалан тооцов.

Техникийн нөхөн сэргээлт хийх. Нөхөн сэргээлтийн ажлын техникийн үе шатанд үнсэн санг ашиглаж дууссаны дараа уг талбайг цаашид аж ахуйн үйл ажиллагаанд үргэлжлүүлэн ашиглах зорилгоор бэлтгэх арга хэмжээнүүд хамаарна.

Одоо ашиглаж буй үнсний сангийн ашиглалтын төгсгөлд явуулах үйл ажиллагаанаас үүсэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах ба арилгахад нөхөн сэргээлтийн гол зорилго чиглэгдэнэ. Энд байгалийн нөөцийг ашиглах, хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагаа зэрэгцэн явагдсанаар байгальд үзүүлэх сөрөг нөлөө багасна.

Үнсэн санг ашиглаж дууссаны дараа тухайн газрыг өмнөх төлөв байдалд нь ойртуулах үүднээс нөхөн сэргээх хэрэгтэй байна.

Талбайн хэмжээ. Одоо ашиглаж буй үнсэн сангийн хөрс, ургамал бүрэн утсан тул ашиглаж дууссаны дараа тус талбайд техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх хэрэгтэй.

Нөхөн сэргээлтийн бодлого. Нөхөн сэргээлт нь ашиглалт дууссаны дараа аль болох эрт сэргээж байгалийн унаган төрхөнд ойртуулан засах зорилт тавигдана. Энэ үйл ажиллагаанд дараах стандартуудыг мөрдлөг болгоно. Үүнд:

1. MNS 5914:2008 Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томьёо, тодорхойлолт
2. MNS 5916:2008 Газар шорооны ажлын үеийн үржил шимт хөрсний хуулалт, хадгалалт
3. MNS 5918:2008 Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах техникийн шаардлагын дагуу хэрэгжүүлэх арга хэмжээг гүйцэтгэнэ.

Нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэхдээ холбогдох стандарт, заавар журмуудыг мөрдөн ажиллах шаардлагатай.

Нөхөн сэргээлтийн ажлыг техникийн, биологийн гэсэн 2 үе шаттайгаар гүйцэтгэх бөгөөд үнсэн санг техникийн нөхөн сэргээлтийг тухайн чиглэлээр ажил гүйцэтгэх техник хэрэгсэлтэй аж ахуйн нэгжээр өөрсдийн хүч, хөрөнгөөр хариуцан гүйцэтгэх ба биологийн нөхөн сэргээлтийг мэргэжлийн хүмүүс болон байгууллагаар гүйцэтгүүлэх нь үр дүнтэй болно.

Биологийн нөхөн сэргээлтийн зардал.

Техникийн нөхөн сэргээлтийн үе шат бүрэн дуусч, талбайн хөрс чулуулаг тогтворжиж, нягтарсны дараа овоолгод хадгалж байсан үржил шимт хөрсийг эргүүлэн байршуулах замаар биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг эхлүүлнэ.

Үнсэн сангийн ашиглалт дууссаны дараа өмнөх төлөв байдалд нь ойртуулахын тулд техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн талбайг бэлчээрийн зориулалтаар ургамалжуулах хэрэгтэй байдаг. Үр суулгахын өмнө түүний соёололт, амьдрах чадвар, цэвэршилт, 1000 үрийн жин зэрэг чанарын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлуулах хэрэгтэй.

Энэ ажлын хүрээнд өвслөг ургамал бүх талбайд тарих ба зардлыг томъёолбол:

$$Зб.н.с = Sn.c * (Ho.n * Pyp) + Зц * Т * N + Зтээв + Зус + Зхө.с$$

Энд, Зб.н.с- биологийн нөхөн сэргээлт хийх ажлын зардал, мян.төг

Sn.c- биологийн нөхөн сэргээлт хийх талбай, га

Ho.n- 1 га газарт шаардагдах үрийн норм, кг

Pyp- 1 кг ургамлын үрийн зах зээлийн үнэ, мян.төг

Зц- 1 ажилчны өдрийн цалин, мян.төг

Т- нөхөн сэргээлт хийх нийт хоног

N- шаардлагатай ажилчдын тоо

Зтээв- тээврийн зардал, мян.төг

Зус- усалгааны зардал, мян.төг

Зхө.с- хөрс сайжруулах зардал, мян.төг

Тус талбайн биологийн нөхөн сэргээлтийн тооцоог гаргая. Биологийн нөхөн сэргээлтийн зардалд 1 га талбайд тарих ургамлын үнэ, ажилчдын цалин, усалгааны зардал, тээврийн зардал, хөрс сайжруулах зэрэг зардлууд багтах юм.

ТАВ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Эрсдэлийн үнэлгээ нь болзошгүй осол, аюулаас сэргийлэх менежментийн уян хатан арга хэлбэр бөгөөд тухайн төслийг хэрэгжүүлэхэд үүсэж болзошгүй осол аваар, химийн бодисуудын талаар шинжлэх ухааны үндэслэлтэй мэдээлэлд тулгуурлан дүн шинжилгээ хийх, эрсдэлийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг төлөвлөх, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх цогц үйл ажиллагаа юм.

Эрсдэлийн үнэлгээний зорилго нь:

- Төслийн үйл ажиллагааны явцад үүсэх аливаа ослоос хүн, байгаль орчин, төслийн үйл ажиллагаанд үүсэх эрсдэлийг тодорхойлох
- Үүсэх нөхцөл байдлыг эрсдэл гэж тооцох эсэх, эрсдэлийн төвшинг тогтоох

- Болзошгүй эрсдэлийг бууруулах менежментийн асуудлыг тодорхойлоход оршино.

Дулааны цахилгаан станцын эрсдэлийн үнэлгээ нь:

1. Үйлдвэрлэлийн осол эрсдэлийн үнэлгээ
2. Химийн бодисын эрсдэлийн үнэлгээ гэсэн 2 хэсгээс бүрдэнэ.

Үйлдвэрлэлийн осол эрсдэлийн үнэлгээ

ДДЦС-ын осол, түүний үр дагавар болон үүсэх нөхцөл байдалд хийх дүн шинжилгээнд дараах зүйлсийг хамруулав.

1. Төслийн орчин, үйл ажиллагаанаас тэнд ажиллагсдын эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлыг тусгах, төслийн үйл ажиллагаанаас эдгээрт учруулах ноцтой осол, түүний үр дагаврыг тогтоох.
2. Эрсдэлийн матриц болон шинжээчийн таамаглалыг ашиглан тэнд ажиллагсдын эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, байгаль орчинд учрах болзошгүй осол, түүний онц ноцтой үр дагаврыг төслийн үйл ажиллагаанд тооцох.
3. Эрсдэлийн матрицын дагуу эрсдэлийн шалгуур үзүүлэлтийг тодорхойлон авч үзэх.
4. Эрсдэлийн ямар төвшинг хүлээн зөвшөөрч бууруулах арга хэмжээг авч болох, ямар төвшинг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүйг тогтоож өгөх.
5. Гарч болзошгүй эрсдэлүүдийг бүртгэн жагсаалтыг гаргахдаа бүх төрлийн осол, тухайн төслийн хувьд тусгайлан авч үзэх эрсдэл зэргийг нэгтгэн авч үзэх.
6. Эрсдэлийг бууруулах нөхцөл, бууруулахад болон дараа нь авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зөвлөх.

Осол, аюулын эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

Үйлдвэрлэлийн болзошгүй ослын эрсдэлийн үнэлгээний дүнд тулгуурлан болзошгүй ослын төрөл тус бүрээр авч үзсэн эрсдэлийн менежментийн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хэрэгтэй. Үүнд:

1. **Нүүрсний агуулах.** Нүүрсний агуулахад буулгасан болон буулгаж буй нүүрсийг замаас тухай бүр холдуулан байршуулж замыг саадгүй болгож байх, чийгтэй нойтон нүүрс удаан хадгалахгүй байх талаар анхаарч ажиллаж тухай бүр замын үзлэг хяналт хийж аюулгүй ажиллагааны заавар дүрмийг мөрдөн ажиллах хэрэгтэй юм.
2. **Нүүрс дамжуулах конвейер.** Нүүрс дамжуулах туузны элэгдэл гэмтэлд тухай бүр үзлэг хяналт хийж, засвар үйлчилгээг тогтмолжуулж, сэлбэг хэрэгслээр тогтмол ханган, дамжлагын эвдрэл гэмтлээс гарах ослоос сэргийлнэ. Нүүрсний тоосны цогшилт, гал

үүсэх, тэсрэлт дэлбэрэлт болохоос сэргийлж байнгын хяналт, тоосны шинжилгээ, цэвэрлэгээг тогтмолжуулах хэрэгтэй.

3. **Тоос бэлтгэлийн систем.** Нүүрсний бутлалт, нунтаглалтын байдалд хяналт тавихын зэрэгцээ тоосны насосуудын ажиллагаанд хяналт тавьж тоосны тэжээгчийн хоолойд бөглөрөл гарахгүй байх нөхцөл бүрдүүлэх, техник ашиглалтын дүрмийг баримтлах, хамгаалах хувцас хэрэгсэлтэй байх, аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам, тухайн үеийн мэргэжилтний зааварчилгааг баримтлан ажиллах хэрэгтэй юм. Тоосны бункерийн температурыг норм байлгах, зуух зогссон үед 8 цагийн дотор бункер доторх тоосыг бүрэн цэвэрлэж байвал зохино.

4. **Тээрэм.** Тээрэм дотор болон тээрмээс гарах агаар тоосны хоолойд, циклон сеператорт, тээрэмд чийгтэй нойтон нүүрс орсноос чийгшилт үүсэж тэсэрч дэлбэрэхээс сэргийлж тогтмол хяналт тавьж байх хэрэгтэй.

5. **Уурын зуухны галлагаа.** Зуух түр хугацаагаар унтарч зогссон үед шууд тоос өгч сэргээхээс сэргийлж ТАД, ААД мөрдөх, зуухны тэжээлийн усны чанар муудах г.м

Химийн хорт болон аюултай бодисын эрсдэлийн үнэлгээ

Тус дулааны цахилгаан станцын үйл ажиллагаанд лабораторийн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар химийн бодисуудыг ашигладаг бөгөөд тэдгээрийг агуулахад хүлээн авах, ашиглах, хадгалах, устгах явцад үүсэж болзошгүй осол, аюулаас болон химийн хортой бодисоос үүдэн гарч болзошгүй эрсдэлийг үнэлэх нь байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний ажлын нэгэн чухал хэсэг гэж үзэв.

Энэхүү үнэлгээнд дулааны цахилгаан станцын хэрэглэж буй химийн бодисууд, тэдгээрийн шинж чанар, тархалт, хүлээн авагч, өртөлтийг тодорхойлж, үнэлгээний шинжилгээ хийж, эрсдэлийн түвшинг тодорхойлж, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний талаар авч үзсэн болно.

Тус станц нь Дархан хотын үйлдвэрийн районд байрлах тул зэрлэг амьтад байхгүй, тэдгээрийн идэш тэжээлийн хэлхээний жижиг амьтад станцын хашаа орчимд ховор юм. Ийм учраас экологийн эрсдэлийн үнэлгээ, тооцоо хийх шаардлагагүй юм.

Химийн бодисын хэрэглээний хүрээ нь лабораторийн болон үйлдвэрлэлийн технологийн зориулалтаар дулаан цахилгааны үйлдвэрийн байранд, лабораторийн анализ хийх болон үйлдвэрийн тоног төхөөрөмжийн технологийн усыг цэвэршүүлж, зөөлрүүлэх, зуух, шугам хоолойг цэвэрлэх зориулалтаар ашиглах үед зөвхөн станцын ажиллагсад өртөж болзошгүй тул химийн хорт ба аюултай бодисын эрсдэлийн үнэлгээг хүн амын /ажиллагсдын/ эрсдэлийн үнэлгээнд хамруулж авч үзэв.

ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Дарханы дулааны цахилгаан станцын төсөл хэрэгжиж үйл ажиллагаа тасралтгүй явагдаж буй энэ үед байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөлөл, байгаль орчны өөрчлөлтийг тухай бүр илрүүлэх, түүнийг бууруулах, арилгах зорилгоор байгаль орчны төлөв байдалд тодорхой орон зайд, тодорхой хугацааны дотор, тодорхой давтамжтайгаар ажиглалт, хэмжилт, хяналт явуулах ёстой. Үүнд тулгуурлан үйл ажиллагааныхаа явцад байгаль орчинд учруулж буй нөлөөлөл, түүний хэмжээ, цар хүрээ, байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд гарч буй өөрчлөлтөд дүгнэлт хийж, цаашид авах арга хэмжээг нарийвчлан төлөвлөж хэрэгжүүлнэ.

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх явцад байгаль орчны төлөв байдалд өөрчлөлт орох, бохирдлын хэмжээ байгаль орчны стандарт, норм нормативаар тогтоосон хэмжээнээс хэтэрч илрэх тохиолдолд мэргэжлийн байгууллагад яаралтай хандаж, холбогдох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээнэ.

2024 оны 11 сарын 25 ны өдөр

ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ" ТӨХК-ИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

"Дарханы дулааны цахилгаан станц төсөл"-ийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОАЖС-ын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан "Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам"-ын дагуу боловсруулав.

2023 оны төсөлд хийсэн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тодорхойлсон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, батлагдсан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд үндэслэн боловсруулсан. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь дараах зүйлсээс бүрдэнэ.

Хүснэгт 1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

Д/д	Авах арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	2025 он
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө;	төгрөг	7,401,000
2	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө;	төгрөг	7,255,200
3	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө;	төгрөг	-
4	Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	төгрөг	1,500,000
5	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө;	төгрөг	9,240,000
6	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө;	төгрөг	10,200,000
7	Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө;	төгрөг	3,000,000
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	төгрөг	3,500,000
9	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө;	төгрөг	15,000,000
Нэг жилийн нийт зардал, төгрөг			57,096,200

3.1.1 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө
Хүснэгт 2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө ба зардал

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төгрөг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
АГААР ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ								
Станцын яндангаас хаягдах агаар бохирдуулагчид хүрээлэн буй орчны агаарын чанарт нөлөөлөх	ДЦС-ын нойтон аргаар үнс баригч системийн хэвийн ажиллагааг хангаж, байнга хянаж байх	Станцын зуухнууд ба яндан	хүн/өдөр	45,000	52 ✓	2,340,000	2025 онд	Байгаль хамгаалах тухай хууль Агаарын тухай хууль, MNS 4585:2016 Агаарын чанар, Техникийн ерөнхий шаардлага Озоны давхаргын цооролтод нөлөөлж буй нэгдлүүдийн тухай Монреалийн протокол /1996 хүлээн зөвшөөрч, нэгдсэн/;
	Утааны хийн найрлага дахь CO, CO2, NO-г хэмжиж, азотын хэмжилт хийж, хяналт тавих	Станцын зуухнууд ба яндан	хүн/өдөр		12 ✓	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	2025 онд	Озоны давхаргын цооролтод нөлөөлж буй нэгдлүүдийн тухай Монреалийн протокол /1996 хүлээн зөвшөөрч, нэгдсэн/;
Станцын нүүрс агуулах талбайгаас нүүрсний тоос салхиар дэгдэж орчны агаарын чанарт нөлөөлөх	Тоосжилтыг ихэсгэхгүй байх зорилгоор үнсэн сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавин ажиллах.	Үнсэн сан	хүн/өдөр		12 ✓	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	2025 онд	Озоны давхаргын цооролтод нөлөөлж буй нэгдлүүдийн тухай Монреалийн протокол /1996 хүлээн зөвшөөрч, нэгдсэн/;
	Станцын нүүрс хадгалах талбайг тойруулан салхины хаалт барих, мод тарих, тороор хучих гэсэн сонголтуудаас аль нэгийг нь сонгон хэрэгжүүлэх	Станцын нүүрс агуулах талбай	га		-	2.1 ✓	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	2025 онд

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төгрөг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
ХӨРСӨН БҮРХЭВЧИД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ								
Станцын хашаан доторх зарим талбайн хөрс сөрөг нөлөөлд өртөж бохирдсон байна	Станцын хашаан доторх халцарч, нягтарч, бохирдсон хөрс бүхий талбайг цэвэрлэн, сийрэгжүүлээд ургамалжуулах	Станцын хашаан доторх талбай	м ²	1,000	2721	2,721,000	2025 онд	Байгаль хамгаалах тухай хууль, Газрын тухай хууль, Газар ашиглалтын тухай хууль, Энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журам MNS4930:2000 MNS3297:91 MNS5850:2008 MNS ISO11074-1:2001
	Эзэмшлийн газрын хог хаягдлын цэгийг цэвэр байлгах бохирдол үүсэхээс сэргийлэх	Станцын талбайд	25.6 га			Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	2025 онд	
	Сэлгээний төмөр зам дагуу нүүрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж хяналт тавих	Станцын талбай дахь төмөр зам	хүн/өдөр		Станцын талбай дахь төмөр зам		Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	
Нефть бүтээгдэхүүн хадгалах, ачиж буулгах талбайд гэнэтийн ослын үед шатах тослох материал, нефтийн бүтээгдэхүүн асгарч, алдагдсанаас орчны хөрс бохирдох	Газрын хөрсөнд бохирдол үүсгэж болох байгууламжууд болон ХХАБ-ын хадгалалт хяналт тавих	ХХАБ-ын агуулах, тос болон хаягдал тос хадгалах цэгүүд	хүн/өдөр			Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	2025 онд	
	Шатахуун хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөх, ослын үед талбайд асгаж алдагдал бий болохоос сэргийлж байнгын хяналт тавьж байх	Нефть бүтээгдэхүүн хадгалах, ачиж буулгах талбай	хүн/өдөр	52	45,000		2,340,000	

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төгрөг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
УСНЫ НӨӨЦ, ЧАНАРТ ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ								
Гадаргын болон газар доорх ус бохирдсоноор нутгийн оршин суугчдын ундны ус бохирдох, улмаар хөрсөөр дамжин хүрээгээ тэлж хөрс, ургамал, амьтан, малд нөлөөлж болзошгүй.	Байгалийн нөөц ашиглах зорилгоор баригдсан барилга байгууламж түүнд суурилуулсан тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдал, баталгаажуулалтын хугацаанд хяналт тавих.	Гүний худаг	хүн/өдөр			Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах ✓	2025 онд	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Усны тухай хууль, Эрүүл ахуйн тухай хууль Энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журам MNS0900:2005 MNS3342:1982 MNS4943:2015
	Усны барилга байгууламжийн хамгаалалтын зурвас дотор эрүүл ахуйн дүрэм, журмыг сахиулж хяналт тавих.	Гүний худаг	19,77га			Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах ✓	2025 онд	
	Ус ашиглалтай холбоотой зөвшөөрөл, бичиг баримтын бүрдэл тайлан, ус ашиглалтын төлбөр төлөлт.	Станц	хүн/өдөр			Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах ✓	2025 онд	
Төслийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний жилийн нийт зардал, төгрөг				2024 онд		7,401,000		

3.1.2 Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

"Дарханы дулааны цахилгаан станц төсөл"-ийн эзэмшил газрын хэмжээнд орчны тохижилт хийж ногоон байгууламж, хатуу хучилттай талбай нэмж байгуулах шаардлагатай тайлангийн 5-р бүлгийн 5.3.3-р хэсэгт оруулсан зурагт тэмдэглэж үзүүлсэн. Зургаас харахад ногоон байгууламж байгуулах шаардлагатай талбайн хэмжээ 0.8 га, хатуу хучилтаар бүрэх талбайн хэмжээ 1.8 га байна.

Хүснэгт 3. Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төгрөг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Төслийн талбайд элэгдэл, эвдрэлд өртсөн газрыг тохижуулах	Биологийн нөхөн сэргээлт	Станцын талбайд ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлэн буг сөөг тарих, зүлэгжүүлэх	м ²	3,000	2418.4	7,255,200	2025 онд	Ургамал хамгааллын тухай хууль Газрын тухай хууль
	Орчны тохижилт	Хатуу хучилттай талбай байгуулах	м ²	-	2418.4	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, зардалд тусган хэрэгжүүлэх		
Төслийн орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний нийт 5 жилийн зардал, төгрөг						7,255,200		

3.1.3 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

"Дарханы дулааны цахилгаан станц төсөл"-ийг 2023 оныг хүртэл ажиллах хугацаанд төслийн талбай болон түүний эргэн тойрноос ямар нэгэн түүх соёлын өв илрээгүй байна.

3.1.4 Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт 4. Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төгрөг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Байгалийн хүнд цаг уурын байдлаас ховор болон нэн ховор туруутан амьтадын тоо толгойг цөөрөх сөрөг нөлөөтэй	Байгалийн хүнд цаг уурын байдлыг даван гарахад зориулж биотехникийн арга хэмжээ зохион байгуулах	Дархан-Уул аймаг 2 дугаар багийн нутаг	кг	1500	1000	1,500,000	2025 онд	БОНБУ-ний тухай хуулийн 3.1.11-д Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах
Нэг жилийн зардал / төгрөг /						1,500,000		

3.1.5 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 5. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	нэгж	Нэгжийн үнэлгээ, төгрөг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэхгүй бол орчны бохирдох	Орчны цэвэрлэгээ үйлчилгээг тогтсон хугацаанд байнга хийлгэж, хяналт тавих Ахуйн гаралтай болон үйлдвэрлэлийн гаралтай хаягдлыг ангилан ялгах, дахин ашиглах боломжтойг нь эргүүлэн ашиглах, дахин ашиглах боломжгүйг хогийн цэг рүү ачуулах арга хэмжээ авах Аюултай хог хаягдлыг кодлон ялгаж бүртгэлжүүлэх, хадгалах, буцаан өгөх, сав баглаа боодлын хор аюулыг саармагжуулах, хадгалах, нийлүүлэгч талд өгөх, тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуй нэгжид шилжүүлэх	Дулааны цахилгаан станцын захиргаа	-	400,000	12 сар	4,800,000	2025 онд	Хог хаягдлын тухай хууль
			-	700,000	12 сар	5,400,000	2025 онд	Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль
Нэг жилийн зардал /төгрөг/						10,200,000		

3.1.6 Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төгрөг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Байгалийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр								
Цаг агаарын гэнэтийн үзэгдлээс төслийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Цаг агаарын улирлын, сарын, 7 хоногийн, өдөр тутмын урьдчилсан мэдээнүүдийг төслийн үйл ажиллагаанд тогтмол ашиглах	ДЦС-ын талбай, барилга байгууламжууд	Өдөр	-	365	Цаг уур орчны шинжилгээний газартай тохиролцох	2025 онд	Ус цаг уур, орчны хяналт шинжилгээний тухай хууль
Гал түймрийн төслийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа, болзошгүй аюулын үед авах арга хэмжээг танилцуулах Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу байрлуулж бэлэн байдлыг хангаж ажиллах	ДЦС-ын талбай, барилга байгууламжууд ДЦС-ын талбай, барилга байгууламжууд	сар/удаа хүн/өдөр	51,250	12 32	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд 3,840,000	2025 онд 2025 онд	Галын аюулгүй байдлын тухай хууль
Төсөл хэрэгжүүлэх үед авч хэрэгжүүлэх хөдөлмөр хамгааллын арга хэмжээ								
Үйлдвэрлэлийн гэнэтийн ослын улмаас хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлөх	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг сахиулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих	ДЦС-ын талбай, барилга байгууламжууд	хүн/өдөр			Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд	2025 онд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль
	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг тогтмол хугацаанд гүйцэтгэх	ДЦС-ын талбай, барилга байгууламжууд	сар/удаа	117,000	12	1,400,000	2025 онд	
	Ажиллагсдын хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах	ДЦС-ын талбай, барилга байгууламжууд	352.012.162	474			Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	
	ДЦС-ын талбайд анхны тусламж үзүүлэхэд нэн шаардлагатай хэрэгслүүдийг байрлуулах	ДЦС-ын талбай, барилга байгууламжууд	жил/удаа	4,000,000	1	4,000,000	2025 онд	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль
Төслийн осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний нэг жилийн нийт зардал, төгрөг						9,240,000		

3.1.7 Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 7. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Нэгжийн зардал, төгрөг (1 жилд)	Эрх зүйн үндэслэл	Хамрагдах болон хүмүүс, Хариуцах эзэн
1	2	3	4	5
Химийн бодисын хор, аюулын ангилал, хор, аюулын лавлах мэдээлэл бүрдүүлэлт ба мэдээллийн ил тод байдал, сургалт				
Лабораторид ашиглах химийн бодис бүрийн хор, аюулын ангилал, хор аюулын лавлах мэдээллийн санг монгол хэлээр цаасан болон цахим хэлбэрээр бүрдүүлж бүх ажилтнууд танилцахад нээлттэй болгох	2025 онд		Хуулийн 4 дүгээр зүйл, 13.4 зүйл, "Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам"	ДЦС-ын лабораторийн химийн бодистой харьцаж ажилладаг ажилтнууд
Ажилтан бүр химийн бодистой аюулгүй харьцах мэдлэг, дадал, чадавхыг эзэмшүүлэх сургалт, үр дүнгийн үнэлгээ, давтан сургалт	2025 онд	2,000,000		
Химийн бодис импортлох, хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг зохицуулах үйл ажиллагаа				
"Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам"-ын заалтын хэрэгжилтийн байдалд ажлын байр, нэгж хэсгүүдийг хамруулан дотоодын үзлэг, хяналт үнэлгээг тогтсон давтамжтай хугацаанд хийж илэрсэн, зөрчил дутагдлыг арилгуулж байх	2025 онд	Дотоод төлөвлөгөөгөөр	Хуулийн 8.1 зүйл, 8.2 зүйл, 13.6 зүйл, 13.7 зүйл, Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам	Байгаль орчин, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа хариуцсан ажлын алба
Ашиглаж байгаа химийн бодисын ашиглалт, зарцуулалтын бүртгэлийг бодис нэг бүрээр, нэгж, хэсэг бүрээр бүртгэлжүүлэх ажлыг цахим хэлбэрт оруулан хөтөлж, хөдөлгөөний нэгдсэн тайланг гаргаж агуулахын үлдэгдэл нөөц, ашиглалтын хугацааг нарийн гаргасны үндсэн дээр дараа жилийн хэрэгцээг тооцоолох	2025 онд	Дотоод төлөвлөгөөгөөр		Химийн менежментийн асуудал хариуцсан алба, албан тушаалтан
"Химийн хорт болон аюултай бодисын менежмент, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа" богино хугацааны төрөлжсөн сургалтад химич, химийн инженерүүдийг ээлжлэн сургаж мэргэшүүлэх	2025 онд	1,000,000		Сургалтын алба
Нийт зардал		3,000,000		

3.1.8 Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 31-р зүйл болон Байгаль нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуульд зааснаар Дарханы дулааны цахилгаан станц нь тухайн нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, төсөл хэрэгжиж буй орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх зорилгоор орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр боловсруулав.

Хүснэгт 8. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөрийн хуваарь ба зардал

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төгрөг	Нийт зардал, төгрөг	Тайлбар	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
1	2	3	4	5	6	7	8
1. АГААРЫН ЧАНАР – ЛАБОРАТОРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮЕД							
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Тоосжилт (PM10, PSM, PM25); ✓ Гадаад болон дотоод орчны дуу чимээ, доргио, чичиргээ; ✓ Ажлын байрны эрүүл ахуйн үзүүлэлтүүд (тоос, дуу чимээ, гэрэлтүүлэг, чийгшил болон физик бохирдлын түвшин); ✓ Бохирдлын цэгэн эх үүсвэр (SO₂, NO₂, CO) 	Станцын эргэн тойронд 3 байршил, дотор ажлын байранд 3 байршилд	4 болон 10 саруудад	Жилд 2 удаа	200,000	1,200,000	Хур тунадасгүй, ДДЦС-ын үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байх үед шинжилгээ хийлгэнэ.	Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585:2016 PM10 (24 цагийн дундаж) 100 мкг/м ³ PM 2.5 (24 цагийн дундаж) 50 мкг/м ³
2. ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ							
<p>Хөрсний хими, физикийн ерөнхий шинжилгээ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ялзмагийн агууламж (%), Урвалын орчин (pH), Карбонат (CaCO₃), Шингээгдсэн сууриуд (Ca²⁺, Mg²⁺), Хөрсний шим тэжээлийн элементүүд болох азот (N), фосфор (P), кали (K), давсжилт буюу Цахилгаан дамжуулах чадвар (EC2.5 dS/m) 	Төслийн талбайд 12 байршилд	Жилд бүрийн 8 сард	Жилд 2 удаа (Нийт 12 ш дээж)	100,000	1,200,000	Хур тунадасгүй, ДДЦС-ын үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байх үед шинжилгээ хийлгэнэ.	Хөрс. Дээж авах, савлах, тээвэрлэх, хадгалах журам MNS 2305:1994, MNS 5850:2019 (Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ)

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төгрөг	Нийт зардал, төгрөг	Тайлбар	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал
1	2	3	4	5	6	7	8
<p>Хөрсний өнгөн хэсэг дэх хүнд металлын шинжилгээ: (Pb, Cd, Hg, As, Cr, Sn, Sr, V, Cu, Ni, Co, Zn, Mo, Se, B, F, CN-)</p>							
<p>3. ЦАЦРАГИЙН ШИНЖИЛГЭЭ</p>							
Нүүрс хадгалах талбай болон үнсэн сангийн талбайн хөрснөөс цацрагийн түвшинг хэмжих шинжилгээ	Төслийн талбайд 2 байршилд	Жилд бүрийн 5,10-р сард	(Нийт 2 байршилд хэмжилт судалгаа)	50,000	100,000	Хур тунадасгүй, ДДЦС-ын үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байх үед шинжилгээ хийлгэнэ.	МУ-ын ЗГ-ын 2015 оны 286 дугаар тогтоол Орчны аюулгүй байдал
<p>4. ГАДАРГЫН БА ГАЗРЫН ДООРХ УС</p>							
<ul style="list-style-type: none"> Усан дахь эрдэс бодисууд, химийн найрлага:pH, карбонат /CO₃/, гидрокарбонат /HCO₃/, кальци /Ca/, хлор Cl, кали K, магни Mg, натри /Na/, сульфат /S/, хүнцэл /As/, кадми /Cd/, кобальт /Co/, хром /Cr/, зэс /Cu/, темер /Fe/, манган /Mn/, молебдин /Mo/, хар тугалга /Pb/, цахиур /Si/, ванади /V/, цайр /Zn/, хөнгөн цагаан /Al/. Хими бактериологийн бүрэн шинжилгээ. 	Гадаргын усны 3 цэг	4 болон 10 саруудад	Жилд 2 удаа	150,000	300,000	Хур тунадасгүй, ДДЦС-ын үйл ажиллагаа хэвийн явагдаж байх үед шинжилгээ хийлгэнэ.	MNS 0900:2018 (MNS 6148:2010) MNS (ISO) 4867:1999 MNS (ISO) 5667 11:2000 MNS (ISO) 5667-1:2002
	Гүний усны 2 цэг	4 болон 10 саруудад	Жилд 2 удаа (Нийт 4 ш дээж)	100,000	400,000		
	Үнсний сангийн усны 1 цэг	4 болон 10 саруудад	Жилд 2 удаа (Нийт 2 ш дээж)	150,000	300,000		
Нэг жилийн орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал				3,500,000			

3.1.9 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Төслийн үйл ажиллагааны туршид байгаль орчинд хамгийн бага сөрөг нөлөөтэйгөөр үйл ажиллагаа явуулах, төслөөс үзүүлж байгаа сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, арилгах, байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ авч ажиллах үүргийг төсөл хэрэгжүүлэгчийн удирдлага хүлээнэ.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь жил бүр байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжилтийг ханган ажиллах, жилийн эцэст БОМТ-ний хэрэгжилтийг БОНХХ-т гарган өгч, аймгийн Байгаль орчин, Аялал жуулчлалын газраар дүгнүүлэх.

Хүснэгт 9. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Хариуцах эзэн
Дулааны цахилгаан станцын үйл ажиллагаанд байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитыг 2 жил тутамд мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж байх	Дулааны цахилгаан станцын талбай	15,000,000	2025 онд хийлгэнэ	"Дарханы дулааны цахилгаан станц" ТӨХК
Газрын тухай хуулийн 58 дугаар зүйлд заасны дагуу 5 жил тутамд газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгааг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж байх	Дулааны цахилгаан станцын талбай	-	2028 онд хийлгэнэ	"Дарханы дулааны цахилгаан станц" ТӨХК
Нийт		15,000,000		

ХЯНАСАН:

ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА

БОЛОВСРУУЛСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
ХЯНАЛТЫН ИНЖЕНЕР

Б.БАТЖАРГАЛ

ЛБАЛТ

Н.БАТСАЙХАН

**“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХ-ИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ**

2025.11.14

1.Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний гүйцэтгэл

Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	1	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	2	зардал /төгрөг/	3	Гүйцэтгэлийн зардал /төгрөг/	4	Төлөвлөгөөний гүйцэтгэл	5	Биелэлт хувь
1									6	
АГААР ОРЧИНД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ										
Станцын яндангаас хаягдах агаар бохирдуулагчид хүрээлэн буй орчны агаарын чанарт нөлөөлөх		ДЦС-ын нойтон аргаар үнс баригч системийн хэвийн ажиллагааг хангаж, байнга хянаж байх	2,340,000	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	12,500,000			Станцын нойтон аргаар үнс барих системийн хэвийн үйл ажиллагаанд зуухан цехийн удирдлага, ашиглалтын инженерүүд, горимын инженер,техникч нар, эзлжийн инженерүүд, хяналтын инженерүүд өдөр тутам байнгын хяналт тавин ажилладаг. Энэ жил зуух №5-Д их засвар орсонтой холбогдуулан 5 дугаар зуухны 2 үнс баригчийг бүрэн засварласан.	100%	
		Утааны хийн найрлага дахь CO, CO2, NO-г хэмжилтийг хийлгэж хяналт тавих.		Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	12,500,000			2025 онд Дархан-Уул аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвөөр агаарын бохирдлын хөндлөнгийн хяналтын шинжилгээг 2 удаа хийлгэсэн. Агаарын бохирдлын шинжилгээний дүгнэлтээр хүхэрлэг хий /SO2/, азотын давхар исэл /NO2/, нийт тоосонцор MNS 4585:2016 стандарт дахь хүлцэх агууламжаас давсан бохирдолгүй гарсан. Зуухнаас гарч байгаа утааны хийн хэмжилтийг сар бүр зуухан цехийн горимын инженер, техникч нараар дотоод хяналтыг хийлгэн ажиллаж байна. Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа MNS5919:2008 стандартын дагуу хяналтын багажаар хэмжилт хийж үр дүнг тооцож ажиллахад утааны хийн найрлага дахь бодисын хэмжээ зөвшөөрөгдөх хэмжээнээс давсан тохиолдолгүй байна.Энэ жил бид утааны хийн хэмжилтийн багажаа шинэчлэн TESTO 425 маркийн багаж авч хяналтыг сайруулсан. /9,000,000 төгрөг/ Мөн ажлын байрны орчны агаарын бохирдлыг хэмждэг SW7500A маркийн багажийг шинээр захиалан авч хяналт хийж байна. /3,500,000 төгрөг/	100%	
		Тоосжилтыг ихэсгэхгүй байх зорилгоор үнсэн сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавин ажиллах.		Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах				Үнсэн сангийн хэвийн үйл ажиллагаанд зуухан цехийн ашиглалтын инженерүүд, горимын инженер,техникч нар, эзлжийн инженерүүд, хяналтын инженерүүд байнгын хяналт тавин ажилласан. Тоосжилт үүсгэхгүй байх үүднээс үнсэн санг байнга ус толиотой байлгасан. Энэ жил үнсэн сантай холбоотой 2 том ажил хийгдсэн. 1. Зуухан цехийн багерын насосын засварын хэсэг одоо ашиглаж буй үнсэн сан №2-ыг дотоод нөөц бололцоогоороо өндөрлөж ашиглалтын хугацааг нэмэгдүүлсэн. Нийт 1654м орчим газарт 1м-1,5м хэмжээтэй өндөрлөгөө хийсэн. 2. Үнсэн сан №1-г сэргээн засварлах ажлыг Энерго Сервис монтаж ХХК-р гэрээний дагуу хийлгэж байна. Тус ажил 2025.06.01-2026.09.01-ны хүртэл хугацаанд үргэлжлэн хийгдэнэ. Дээрх ажлуудад болбогдох инженерүүд болон хяналтын инженерүүд бүрэн хяналт тавин ажиллаж байна.	100%	

Станцын нүүрс агуулах талбайгаас нүүрсний тоос салхиар дэгдэж орчны агаарын чанарт нөлөөлөх	Станцын нүүрс хадгалах талбайг тойруулан салхины хаалт барих, мод тарих	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	240,000	Станц нь 40000тн нүүрс хадгалах ил талбайтай. Тус талбай нь ерөнцийн зүгээр зүүн болон баруун талдаа салхинаас хамгаалсан дундаж өндөр 3-5м өндөр улиас, нарс, хайлаас, гацуур моднуудтай. хойд хэсгээрээ барилга байгууламжтай. 2023 оны байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээгээр нүүрс хадгалах талбайг салхины хаалт хийх гэсэн зөвлөмжийн дагуу талбайн урд хэсгээр 100 ширхэг хайлаас мод тарьсан.	100%
ХӨРСӨН БҮРХЭВЧИД ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ					
	Халцарч, нягтарч, бохирдсон хөрс бүхий талбайг цэвэрлэн, сийрэгжүүлээд ургамалжуулах	2,721,000	3,500,000	Залуус 1, 2 дугаар хороолол руу шинээр тавигдсан магистрал шугам хийхэд эвдэгдсэн талбайг засах, 1200м2 талбайг нөхөн сэргээх, зүлэгжүүлэх, 36м2 талбайг бетон цутгах, 10м2 талбайг эко хавтангаар хучих хийх зэрэг ажлыг бүрэн хийлгэсэн. Мөн төв зам дагуу 15м урт газарт 100 ширхэг хайлаас мод тарьсан.	100%
Станцын хашаан доторх зарим талбайн хөрс сөрөг нөлөөлөлд өртөж бохирдсон байна	Эзэмшлийн газрын хог хаягдлын цэгийг цэвэр байлгах бохирдол үүсэхээс сэргийлэх	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах		Өөрийн эзэмшлийн газрын орчны их цэвэрлэгээг хавар, намрын улиралд зохион байгуулж гарсан хогийг төвлөрсөн хогийн цэг шилжүүлсэн. Байгууллагын хэмжээнд нийт 3 төвлөрсөн хогийн цэг байна. Тус хогийн цэгүүдийн орчны хог хаягдлыг байнга цэвэрлүүлж дүүрсэн үед өөрсдийн тээврийн хэрэгслээр НААУГ-ын төвлөрсөн хогийн нэгдсэн цэгт, бүртгэл хийлгэн шилжүүлдэг.	100%
	Сэлгээний төмөр зам дагуу нүүрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж хяналт тавих	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах		Сэлгээний төмөр замын дагуу нүүрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлэх хяналтыг Түлш дамжуулах цехийн ашиглалтын инженер өдөр тутмын хяналтыг, БОХ инженер гэнэтийн болон төлөвлөгөөт хяналтыг тавьж ажилладаг. Шаардлагатай нөхцөлт асарсан нүүрсийг тухай бүр нь цэвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулдаг. Энэ жил төмөр замын засварын ажлыг 115 сая төгрөгөөр хийж гүйцэтгэсэн.	100%
Нефть бүтээгдэхүүн хадгалах, ачиж буулгах талбайд гэнэтийн ослын үед шатах тослох материал, нефтийн бүтээгдэхүүн асарч, алдагдсанаас орчны хөрс бохирдох	Газрын хөрсөнд бохирдол үүсгэж болох байгууламжууд болон ХХАБ-ын хадгалалт хяналт тавих	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах		Хөрсний бохирдлоос сэргийлэх хөндлөнгийн хяналт шинжилгээний ажлыг жилд 2 удаа яндангийн орчим, гүний хүдгийн 2 цэгээс хөрсний шинжилгээг хийлгэж хяналт тавин ажилласан. Хөндлөнгийн байгууллагаар хөрсний хими шинжилгээг хийлгэхэд Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа MNS3297:2019 стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан бохирдол гараагүй. Химийн хорт болон аюултай бодисын хадгалалт, хамгаалалтад төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус үзлэг шалгалтыг 3 удаа хийж хяналт тавин ажилласан. Хяналтаар 1 зөвлөмжийг өгч зөрчигдөж байгаа зүйлийг арилгуулсан. Химийн хорт болон аюултай бодисын ашиглалт, хадгалалт, зарцуулалтын бүртгэл зөрчилгүй байсан. Гадны байгууллагаас нийт 3 удаагийн шалгалт ирсэн. Шалгалтаар илэрсэн ноцтой зөрчил гараагүй.	100%

	Шатахуун хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөх, ослын үед талбайд асгаж алдагдал бий болохоос сэргийлж байнгын хяналт тавьж байх	2,340,000	65,644,534	Дархан-Уул аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвөөр хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан хөрсний хөндлөнгийн хяналтын шинжилгээний ажлыг 2 удаа шатахуун түгээх станц 2 цэгт хийлгэсэн. Хөндлөнгийн байгууллагаар хийлгэсэн шинжилгээний дүнгээр хөрсөн дэх нефтийн бүтээгдэхүүний шинжилгээ MNS5850:2018 стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан бохирдол гараагүй. Мазутын нөөцийн 500м3 бүхий багтаамжтай 2 бакны хамгаалалтын шороон даланг хатуу хучилттай, бетонон цутгамал хамгаалалтын далан болгон өөрчилсөн нь эрсдэл, аюул осол үүсэхээс урьдчилан сэргийлсэн ажил болсон. Уг далан хийхэд нийт 65.644.534.0 төгрөгийн зардал гарсан.	100%
УСНЫ НӨӨЦ, ЧАНАРТ ҮЗҮҮЛЭХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ					
Гадаргын болон газар доорх ус бохирдсоноор нутгийн оршин суугчдын ундны ус бохирдох, улмаар хөрсөөр дамжин хүрээгээ тэлж хөрс, ургамал, амьтан, малд нөлөөлж болзошгүй.	Байгалийн нөөц ашиглах зорилгоор баригдсан барилга байгууламж түүнд суурилуулсан тоног төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдал, баталгаажуулалтын хугацаанд хяналт тавих.	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	1,500,000	Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч Агентлаг "УСНЫ ГАЗАР"-аас 2025 онд 2945452.8м3/жил ус ашиглах зөвшөөрлийг олгосон. Тус зөвшөөрлийн хүрээнд сар бүр ус ашиглалтыг төлөвлөсөн дүнгээс хэтрүүлэн ашиглахгүй байх талаар хяналт тавин ажилласан. Усны тухай хуулийн 30.1.4-т зааснаар ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг баталгаажуулсан тоолуур суурилуулж ашиглах гэсэн шаардлагын дагуу худгийн тоолууруудын ажиллагаанд хяналт тавин ажилласан. Ашиглаж байгаа 6 худгийн тоолуурын баталгаат хугацаа 2025 оны 6 дугаар сард дуусахтай холбогдуулан ажлын төлөвлөгөөний дагуу 3 тоолуурыг шинээр худалдан авч, 3 тоолуурын баталгаажилтыг стандарт хэмжил зүйн төвөөр шалгуулж баталгаажуулалт хийлгэн суурилуулсан. Мөн үйлдвэрийн технологид хэрэглэгдэж байгаа усны найрлагыг шинжилгээг хими цехийн лабораторит графикайн дагуу хийлгэж, хөндлөнгийн хяналтын шинжилгээг хяналт шинжилгээний хөтөлбөр төлөвлөгөөнд тусгасны дагуу жилд 2 удаа хийлгэхэд хийлгэхэд Монгол Улсад мөрдөж байгаа MNS0900:2018 "Ундны ус, эрүүл ахуйн шаардлага, түүнд тавих хяналт" стандарт норм шаардлагыг бүрэн хангаж байсан.	100%
Усны барилга байгууламжийн хамгаалалтын зурвас дотор эрүүл ахуйн дүрэм, журмыг сахилж хяналт тавих.	Усны барилга байгууламжийн хамгаалалтын зурвас дотор эрүүл ахуйн дүрэм, журмыг сахилж хяналт тавих.	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	800,000	Усны барилга, байгууламжийн хамгаалалтын зурвас доторх эрүүл ахуйн дүрэм, журмыг сахиулах ажлыг хими цехийн удирдлага, инженер, техникийн ажилтнуудтай хамтран зохион байгуулж, хяналт тавин ажиллаж байна. Хяналтын үйл ажиллагаа улам бүр сайжруулах үүднээс гүний худгийн хамгаалалтын зурвас, гүний худгийн үйл ажиллагааг хянах зорилгоор 24 цагийн хяналтын камер шинээр суурилуулан ашиглаж эхэлсэн.	100%

	Ус ашиглалтай холбоотой зөвшөөрөл, бичиг баримтын бүрдэл тайлан, ус ашиглалтын төлбөр төлөлт.	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	84,184,534	7,401,000	2024 оны ус ашиглалтын тайланг гаргаж, гүйцэтгэх захирал, ерөнхий инженерээр хянуулан ХЕГСГ захиргаанд танилцуулж гэрээний гүйцэтгэлийг дүгнүүлэн Монгол Улсын Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг "Усны газар"-аас 2025 оны ус ашиглах болон хаягдал усны дүгнэлтийг гаргуулсан. Гарсан дүгнэлтийн дагуу ХЕГСГЗ-аас ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээг бүрэн хийсэн. Энэ жилийн ус ашиглалтын гэрээний дүн 2.945.452,8м3/жил ус ашиглалтын гүйцэтгэл ХБ2.009.835,0 Хаягдал усны төлбөр 4.322.080,0 төгрөгийн төлбөр төлөх дүгнэлт гаргуулсан. Ус ашиглалтын төлбөрийг ашиглалтын дагуу хугацаанд нь төлөлтийг хийсэн.	100%
			84,184,534	7,401,000	100%	

2. Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэл

Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Зардал, төгрөг	Гүйцэтгэлийн зардал /төгрөг/	Төлөвлөгөөний гүйцэтгэл	Биелэлт
1	2	3	4	5	6
Төслийн талбайд элэгдэл, эвдрэлд өртсөн газрыг тохижуулах	Биологийн нөхөн сэргээлт	7,255,200	8,220,000	Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын Малчин багийн нутаг Уужим булагт Хараа голын дагуу 500х600 хэмжээтэй талбайг бэлчээрийн талхагдлаас хамгаалж, хөрсийг нөхөн сэргээх, мод тарих зорилгоор мал амьтнаас хамгаалж хашуулсан. Залуус 1, 2 дугаар хороолол руу шинээр тавигдсан магистрал шугам хийхэд эвдэгдсэн талбайг засах, 1200м2 талбайг нөхөн сэргээх, зүлэгжүүлэх, 36м2 талбайг бетон цутгах, 10м2 талбайг эко хавтангаар хучих хийх зэрэг ажлыг бүрэн хийлгэсэн. Мөн үйлдвэрийн хашаан доторх тусгаарлах хашаануудыг эко хашаа болгох зорилгоор төмөр хашааг авч мод тарьж тохижилт хийж байна. Энэ жил 1400 ширхэг хайлаас мод тарьсан.	100%
	Орчны тохижилт	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд	8,220,000	Алба, хэлтэс, цехүүд өөрсдийн хариуцсан ногоон байгууламжийн тохижилт үйлчилгээний ажил, мод засах, зүлэг тэгшлэх, услах, арчлах ажлыг цаг тухай бүрд нь хийж байна. Дээрх ажилд заавар, зөвлөгөө өгөх, шаардлагатай багаж хэрэгслээр нь ханган ажилласан.	100%
			8,220,000	7,255,200	100%

4. Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний гүйцэтгэл

Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Гүйцэтгэлийн зардал /төгрөг/	Төлөвлөгөөний гүйцэтгэл	Биелэлт
1	2	3	4	5	6
Байгалын хүнд цаг уурын байдлаас ховор болон нэн ховор туруутан амьтадын тоо толгой цөөрөх сөрөг нөлөөтэй	Байгалын хүнд цаг уурын байдлыг даван гарахад зориулж биотехникийн арга хэмжээ зохион байгуулах	1,500,000	1,500,000	2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд биотехникийн арга хэмжээ авах буюу дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд зэрлэг ан амьтад идэш тэжээл болгож хужир мараанд тавих ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. Уг дүйцүүлэн хамгаалах ажлыг 2025 оны 03 дугаар сарын 13-14-ны өдрүүдэд Байгаль орчны газартай хамтран нэн ховор, ховор туруутан амьтдын гол тархац бүхий нутаг дэвсгэр болох Хонгор сумын 2-р багийн нутаг Мөөл уул, Мухарын гол, Хүйтний гол, Домогт уул, Могойн гол, Моностой гэсэн 6 марааны цэгт 1300кг хужир байршуулж биотехникийн арга хэмжээг авч ажилласан. Уг ажлыг нийт 8 хүний бүтэлдэхүүнтэй 3 тээврийн хэрэгсэлтэйгээр хийж гүйцэтгэсэн.	100%
		1,500,000	1,500,000		100%

5. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэл

Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Нийт зардал, төгрөг	Гүйцэтгэлийн зардал /төгрөг/	Төлөвлөгөөний гүйцэтгэл	Биелэлт
1	2	3	4	5	6
Ахуйн болон үйлдвэрийн хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэхгүй бол орчны бохирдох	Орчны цэвэрлэгээ үйлчилгээг тогтсон хугацаанд байнга хийлгэж, хяналт тавих		1,500,000	Орчны болон үйлдвэрийн хашаан доторх цэвэрлэгээ үйлчилгээг өдөр бүр, их цэвэрлэгээ улирал бүр, байгалийн үзэгдэл цас орсон үед тухай бүрд нь цэвэрлэгээ үйлчилгээг бүрийн хийлгэж, гүйцэтгэлд нь хяналт тавин ажилладаг. Мөн аймгийн онцгой комиссын шуурхай штабын 2025 оны 03 дугаар сарын 13-ны өдрийн 01 тоот албан даалгаврын хүрээнд Дархан сумын 15 дугаар багийн нутаг дэвсгэр дэх үерийн усны 4158м байгууламжийн /далан шуудуу/ цэвэрлэгээ, тус далангийн эргэн тойрны орчны хог хаягдлын цэвэрлэгээний ажлыг бүрэн хийж гүйцэтгэсэн. 2025 оны 05 дугаар сарын 22-ны өдөр Дархан-Уул аймгийн, Дархан сумын, Малчин багын нутаг Уужим будагт Хараа голын эрэг дагуу зохион байгуулан хийж гүйцэтгэсэн. Уг төлөвлөгөөт хаврын цэвэрлэгээг нийт 4 тээврийн хэрэгсэл, алба, хэлтэс, цехийг төлөөлөн нийт 108 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр хийж гүйцэтгэсэн. 2025 оны 10 дугаар сарын 10 өдөр Дархан-Уул аймгийн, Дархан сумын, 13 дугаар багийн нутаг болох үйлдвэрийн төв зам дагуу Беегийн овоо, "New Yourk" толгойн овооноос ертөнцийн зүгээр урд зүгрүү үйлдвэрийн төв зам хүртлэх 900000м2 буюу 90 га талбайг 46 хүн, 3 тээврийн хэрэгсэлтэйгээр хог цэвэрлэгээний ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Тус цэвэрлэгээнээс нийт 3 машин хог буюу 12м3 хог түүж төвлөрсөн хогийн цэгт буулгасан.	100%

Гал түймрийн төслийн үйл ажиллагаа доголдох, зогсох	Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчлага, болзошгүй аюулын үед авах арга	2,400,000	1,000,000	Гамшиг болон гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх сургалт, дадлагыг сургалтын хөлөтөртөө тусган улирал бүр галын сургалт, гал эсэргүүцэх дасгал хэлбэрээр зохион байгуулан нийт ажилчдыг хамруулан сургадаг. Гамшгийн сургалтыг удирдлага болон ажилчдад үе шатлалтайгаар зохион байгуулдаг.	100%
	Гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл, галын хор зэргийг тогтсон стандартын дагуу хангах	1,440,000	52,000,000	Жил бүрийн төсөвт гал унтраах багаж хэрэгслийн зардлыг суулгаж худалдан авалтыг хийлгэж бэлэн байдлыг бүрэн хангуулдаг. Энэ жил нийт 52 сая төгрөгийн худалдан авалтыг хийж бэлэн байдлыг хангалтыг хийсэн.	100%
Төсөл хэрэгжүүлэх үед авч хэрэгжүүлэх хөдөлмөр хамгааллын арга хэмжээ					
Үйлдвэрлэлийн гэнэтийн ослын улмаас хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлөх	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам сахилуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавих	800,000	680,000	Хөдөлмөр аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм журам, стандартыг хэрэгжүүлэх, ХАБЭА-н тухай хууль, холбогдох хууль тогтоомж, цахилгаан станц дулааны шугам сүлжээний дулаан-механикийн тоноглолын аюулгүй ажиллагаа, цахилгаан байгууламжийн ашиглалтын үед мөрдөх аюулгүй ажиллагааны дүрэм, техник ашиглалтын дүрмийн хүрээнд тогтмол хяналт тавьж зөрчил доголдол гарахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг авч ажиллаж байна. ХАБЭА-н инженер Г.Баярмааг ХАБЭА-н ажилтан бэлтгэх сургалтад хамруулсан.	100%
	Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны сургалтыг тогтмол хугацаанд гүйцэтгэх	600,000	27,753,000	ХАБЭА-н тухай хууль, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын а/130 тушаалын дагуу ХАБЭА-н нийт ажилтны сургалт, ажил олгогчийн сургалтыг жилд 2 удаа зохих журмын дагуу зохион байгуулж ажилтнуудаас шалгалт авч баталгаажуулав. Мөн жил бүр даралтат сав 120 ажилтан, 83 ажилтанд ЭХУТ, 19 ажилтныг гагнуурчны эрх баталгаажуулах сургалт, шинээр ажилтны сургалтад 39 ажилтан гэх мэт сургалтуудыг хөтөлбөрийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн.	100%
	Ажиллагсдын Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр хангах	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тусгах	303,518,363	ХАБЭА-н тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн дагуу ажилтныг тусгай хувцас хамгаалах хэрэгслээр хангах ажлын хувцас 162.320.500 ₮, ажлын гутал 88.548.100 ₮, хамгаалах хэрэгсэл 52.649.763 ₮ худалдан авах үйл ажиллагааны дагуу хийгдэж ажилтнуудад нормын дагуу олголт хийгдсэн.	100%
	ДЦС-ын талбайд анхны тусламж үзүүлэхэд нэн шаардлагатай хэрэгслүүдийг байрлуулах	1,000,000	7,000,000	Станцын хэмжээнд бүх алба, цех, нэгж хэсгүүдэд эмнэлгийн анхан шатны тусламж үйлчилгээний булан байрладаг. Шаардлагатай үед тухайн цэгээс хэрэгцээ шаардлагатай байгаа эм, тариа анхан шатны тусламж үзүүлэх зүйлсийг авахад байршуулсан.	100%
			9,240,000	391,951,363	

7. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэл

Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	зардал, төгрөг	Гүйцэтгэлийн зардал /төгрөг/	Төлөвлөгөөний гүйцэтгэл	Биелэлт
1	2	3	4	5
Цахилгаан станцын ажлын байр, хэсэг, нэгж бүр, лабораторид ашиглах химийн бодис бүрийн хор, аюулын ангилал, хор аюулын лавлах мэдээллийн санг монгол хэлээр цаасан болон цахим хэлбэрээр бүрдүүлж бүх ажилтнууд танилцахад нээлттэй болгох			Хими цехийн лабораторид ашигладаг химийн бодис бүрийн хор, аюулын ангилал, хор аюулын лавлах мэдээллийн санг монгол хэлээр цаасан болон цахим хэлбэрээр бүрдүүлж станцын ажлын байр, хэсэг, нэгж бүрийн бүх ажилтнуудад танилцахад нээлттэй болгосон.	100%
Ажилтан бүр химийн бодистой аюулгүй харьцах мэдлэг, дадал, чадварыг эзэмшүүлэх сургалт, үр дүнгийн үнэлгээ, давтан сургалт	2,000,000	1,230,000	ХАБЭА тусгай хөтөлбөрийн дагуу компанийн нийт ажилтнуудыг "Аюул эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх" чиглэлээр сургалтыг зохион байгуулж шалгалт авсан. Шалгалтад тэнцээгүй ажилтнуудад дахин сургалт зохион байгуулж шалгалт авсан.	100%
"Химийн хорт болон аюултай бодис хадгалах, тээвэрлэх, ашиглах, устгах журам"-ын заалтын хэрэгжилтийн байдалд ажлын байр, нэгж хэсгүүдийг хамруулан дотоодын үзлэг, хяналт үнэлгээг тогтсон давтамжтай хугацаанд хийж үр дүнг захиргааны хуралд танилцуулан шийдвэр гаргаж, илэрсэн, зөрчил дутагдлыг арилгуулж байх			Химийн бодис ашигладаг 4 ажлын байрууд болон 3 агуулахуудад төлөвлөгөөт үзлэг шалгалтыг хими цехийн лабораторийн эрхлэгч болон хяналтын хэлтсийн Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн инженер, Байгаль орчны хяналтын инженер гэсэн бүрэлдэхүүнтэйгээр 2 удаа хийхэд ноцтой зөрчил, дутагдал гараагүй. Ажлын уялдаа холбоотой зөвлөмжийг холбогдох цех хэсгүүдэд өгч ажилласан. Гаднын байгууллагаас нийт 3 удаагийн шалгалт ирсэн. Шалгалтаар илэрсэн зөрчил, доголдол гараагүй.	100%
Ашиглаж байгаа химийн бодисын ашиглалт, зарцуулалтын бүртгэлийг бодис нэг бүрээр, нэгж, хэсэг бүрээр бүртгэлжүүлэх ажлыг цахим хэлбэрт оруулан хөтөлж, хөдөлгөөний нэгдсэн тайланг гаргаж агуулахын үлдэгдэл нөөц, ашиглалтын хугацааг нарийн гаргасны үндсэн дээр дараа жилийн хэрэгцээг тооцоолох			Химийн бодисын ашиглалт зарцуулалтыг бодис нэг бүрээр ашигласан тухай бүрд хөтөлж лабораторийн эрхлэгчийн гарын үсгээр баталгаажуулдаг. Уг бүртгэлээс нэгдсэн тайланг гаргаж агуулахын үлдэгдэл нөөц, ашиглалтын хугацааг нарийн гарган дараа жилийн хэрэгцээгээ тооцсон.	100%
"Химийн хорт болон аюултай бодисын менежмент, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа" богино хугацааны төрөлжсөн сургалтад химич, химийн инженерүүдийг ээлжлэн сургаж мэргэшүүлэх	1,000,000	600,000	"Химийн хорт болон аюултай бодисын менежмент, хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа"-ны чиглэлээр мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад 4 ажилтан хамрагдаж сертификат авсан. /БО-ны яам, химичдийн холбооноос зохион байгуулсан, цахимаар хамрагдсан/	100%
	3,000,000	1,830,000		

8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Төлөвлөгөө /төгрөг/	Гүйцэтгэл /төгрөг/	Гүйцэтгэл	Хувь
1	2	3	4	5	6
1. Хөрсөн бүрхэвч					
Хөрсний хими, физикийн ерөнхий шинжилгээ:	Төслийн талбайд	1,200,000	309,500	ШТС, үйлдвэрийн яндангийн орчинд хөрсний бохирдлын шинжилгээг гэрээт байгууллагаар жилд 2 удаа хийлгэн хяналт тавин ажиллаж байна. Шинжилгээний дүнгээр хөрсөн дэхь бохирдолт Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа MNS3297;2019 хөрсний эрүүл ахуйн стандарт, MNS5850;2018 хөрсний органик бохирдуулах бодис газрын тосны бүтээгдэхүүний агууламж стандарт дахь зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан бохирдолгүй байна.	100%
2. Агаарын чанар – Лабораторийн үйл ажиллагааны үед					
Агаарын бохирдлын хэмжилт шинжилгээ: (SO ₂ , NO ₂ , CO) Тоосжилт (PM10, PSM, PM25); Гадаад болон дотоод орчны дуу чимээ, доргио, чичиргээ; Ажлын байрны эрүүл ахуйн үзүүлэлтүүд дуу чимээ, гэрэлтүүлэг, чийгшил болон физик бохирдлын түвшин);	Станцын эргэн тойронд 3 байршилд, дотор ажлын байранд 3 байршилд	1,200,000	450,000	Зуух тус бүрээс гарах утааны хийн шинжилгээг зуухан цехийн горимын инженер, техникч нараар Wohler A550 багажийг ашиглан хэмжилт хийлгэн үр дүнг тооцон хяналт тавин ажиллаж байна. Өнөөдрийн байдлаар MNS5919:2008 стандартыг давсан тохиолдол гараагүй. Мөн агаарын бохирдлын хөндлөнгийн шинжилгээг 2025 онд 2 удаа гэрээт байгууллагаар буюу Дархан-Уул аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвөөр хийлгэсэн. Шинжилгээнүүдийн дүгнэлтээр агаарын бохирдлын хүхэрлэг хий /SO ₂ /, азотын давхар исэл /NO ₂ /, нийт тоосонцор нь MNS 4585;2016 стандарт дахь хүлцэх агууламжаас давсан бохирдол илээгүй. Ажлын байрны тоосжилтыг Хими цехийн түлшний лабораторид байнга хэмжилт хийж хяналт тавьж, тоосжилтыг бууруулах талаар асбериаци, агаар сэлгэлтийн систем гэх мэт төхөөрөмжийг ашиглан хэвийн аюулгүй үйл ажиллагааг хангуулан ажиллаж байна.	100%
3. Цацраг					
Цацрагийн шинжилгээ	Төслийн талбайд	100,000	150,000	Үнсэн сангийн нийт талбай, нүүрс хадгалах талбайн цацраг идэвх бодисын хяналтыг жилд 2 удаа гэрээт УЦУОШТ-өөр хэмжилт хийлгэж хянасан. Шинжилгээний дүнгээр цацрагийн түвшин Монгол Улсын Засгийн газрын 2015 оны 286 дугаар тогтоолоор баталсан орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшин Гамма цацраг идэвхийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ 0.60 μZv/цаг байхаас нүүрс хадгалах талбай, үнсэн сангийн үнсэнд 0, 10 μZv/цаг байгаа нь орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшин давсан тохиолдолгүй зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байна.	100%

4. Гадаргын ба газрын доорх ус			
Хими бактериологийн бүрэн шинжилгээ.	Гүний усны худгийн 2 цэгт	400,000	Компанийн хими цехийн итгэмжлэгдсэн лабораторт хийсэн.
	Үнсний сангийн усны 1 цэг	300,000	
Усан дахь эрдэс бодисууд, химийн шинжилгээ: найрлага:pH, карбонат /CO3/, гидрокарбонат /НСО3/, кальци /Ca/, хлор Сl, кали К, магни Mg, натри /Na/, сульфат /S/, хүнцэл	Гадаргын усны 3 цэг	300,000	600,000
Хими цехийн итгэмжлэгдсэн лабораториор ашиглагдаж байгаа гүний худгуудад хими бактериологийн шинжилгээг жилд 3 удаа хийгдсэн. Шинжилгээний дүнгээр зөрчил /нян/ илрээгүй.			Хими цехийн лабораториор үйлдвэрийн технологийн усанд шинжилгээг тогтсон хугацаанд тогтмол хийлгэн хяналт тавин ажиллаж байна. Шинжилгээний дүнгүүдээр MNS0900:2018 Үндны ус, эрүүл ахуйн шаардлага, түүнд тавих хяналт стандарт норм шаардлагыг хангаж байна. Усны хөндлөнгийн хяналт шинжилгээг жилд 2 удаа /5, 10-р сард/ гэрээт байгууллага болох Дархан-Уул аймгийн Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвөөр шигжилгээг хийлгэхэд Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа MNS0900:2018 стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан тохиолдол гараагүй.
			100%
			100%

9. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Төлөвлөгөө /төгрөг/	Гүйцэтгэл /төгрөг/	Гүйцэтгэл	Хувь
1	2	3	4	5
Байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитыг 2 жил тутамд мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	15,000,000	15,000,000	"Грийн сервис" ХХК-иар хуульд заасан хугацаанд гэрээний дагуу байгууллагын байгаль орчны аудитыг хийлгэсэн.	100%
	15,000,000	15,000,000		100%
2025 оны төлөвлөгөөний биелэлт /зардал/	57,096,200	510,785,897	2025 оны төлөвлөгөөний биелэлт	100%

ХЯНАСАН

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ДАРГА

ГҮЙЦЭТГЭЛ ГАРГАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТЫН ИНЖЕНЕР

М.ЖАРГАЛСАЙХАН

Б.БАТЖАРГАЛ

Л.БАЛТ

Н.БАТСАЙХАН

Хөдөлмөрийн Гавъяаны Улаан Тугийн Одонт
"Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц" ТӨХК

"ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ" ТӨХК-ИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛ

Утас: 7037-3021
Факс: 7037-3021

И-мэйл: darhanpp@mongol.net
Вэб сайт: <http://dpp.energy.mn>

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

АГУУЛГА

● БАЙГУУЛЛАГЫН ТАНИЛЦУУЛГА
● 2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ
● ОНЦЛОХ АЖИЛ
● ДҮГНЭЛТ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ - 99,5%

- ✓ "ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ" ТӨХК нь 2025 онд БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД НИЙТ 35 БАГЦ АЖЛЫГ ТӨЛӨВЛӨН 100% ГҮЙЦЭТГЭЛТЭЙ.
- ✓ МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН САНААЧИЛСАН "ТЭРБУМ МОД" ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭЭНД 17 АЖИЛ ТӨЛӨВЛӨЖ 100% ГҮЙЦЭТГЭЛТЭЙ.

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ - 100%

№	Төлөвлөлтийн чиглэл	Төлөвлөсөн ажлын тоо	Биелэлт 100%			
			100%	90%	70%	0%
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр	12	12			
2	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн чиглэлээр	2	2			
3	Биологийн олон янз байдлын дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний чиглэлээр	1	1			
4	Хог хаягдлын менежментийн чиглэлээр	3	3			
5	Осол эрсдэлийн менежментийн чиглэлээр	7	7			
6	Хиймийн бодисын эрсдэлийн чиглэлээр	5	5			
7	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн чиглэлээр	4	4			
8	Удирдлага зохион байгуулалтын чиглэлээр	1	1			
Дүн		35	100%			

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр

УНСЭН САНГИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫГ ХАНГАХ ҮҮДНЭЭС ХҮЧИТГЭХ АЖЛЫГ ХИЙЛГЭСЭН.

1. Станцийн нойтон ардуар үнс барих системийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах үүднээс зууны үнс беригчийн их засвар болон урсгал засварыг шат дараалалтайгаар хийж гүйцэтгэх байна. Энэ жил зуух №5-д их засвар орсонтой холбоотуулан 5-дугаар зууныг 2 үнс беригчийг бүрэн засварласан.
2. Зуухнаас гарч байгаа утааны хийн найдварлын болон хөлд бодисын хэмжээг бууруулах зорилгоор TESTO 425 маркийн багаж авч хяналтыг сайруулсан (3,000,000 төгрөг). Мөн ахууны байрны орчны агаарын бохирдлыг хэмийдэг SM7500A маркийн багажийг шинээр захиалсан аяч хяналт хийж байна. (3,500,000 төгрөг)
3. Станц нь 4000тн нүүрс хадгалах ил талбайтай. Тус талбай нь ертөнцийн зүгээр зүүн болон баруун талдаа салхинаас хамгаалсан дундаж өндөр 3-5м өндөр улнас, нэрс, хайлаас, гацуур моднуудтай. Хойд хэсгээрээ берилта байгууламжтай. 2023 оны байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээгээр нүүрс хадгалах талбайг салхины хаалт хийх гэсэн зөвлөмжийн дагуу талбайн урд хэсгээр 100 ширхэг хайлаас мод тарьсан.
4. Залуус 1, 2 дугаар хороолол руу шинээр тавигдсан магистрал шугам хийхэд эвдэгдсэн талбайг засах, 120м² талбайг нөхөн сэргээх, зулзжүүлэх, 36м² талбайг бетон цутгах, 10м² талбайг эко хайлангаар хучих хийх зэргэ ажлыг бүрэн хийлгэсэн. Мөн төв зам дагуу 15м урт газарт 100 ширхэг хайлаас мод тарьсан.
5. Солгэний төмөр замын дагуу нүүрсний бохирдол үүсээс сэргийлэх хяналтыг генетикийн болон төлөвлөгөөг хяналтыг тавьж ажилладаг. Швардлагагай нөхцөлт асарсан нүүрсийг тухай бүр нь цэвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулдаг. Энэ жил төмөр замын засварын ажлыг 115 сая төгрөгөөр хийж гүйцэтгэсэн.
6. Мазутын нөөцийн 500м³ бүхий багтаамжтай 2 бакны хамгаалалтын шороон далагч хатуу хучилттай, бетонон цутгамал хамгаалалтын далан болон өөрчилсөн нь эрсдэл, аюул осол үүсээс урьдчилан сэргийлсэн ажил болсон. Уг далан хийхэд нийт 65.644.534.0 төгрөгийн зардал гарсан. V=1125м³
7. Унсэн сангийн далангийн нөхөн сэргээлтийн ажил болон одоо ашиглаж байгаа далангийн аюулгүй байдлыг хангах үүднээс хүчирхэг ажлыг хийлгэсэн.

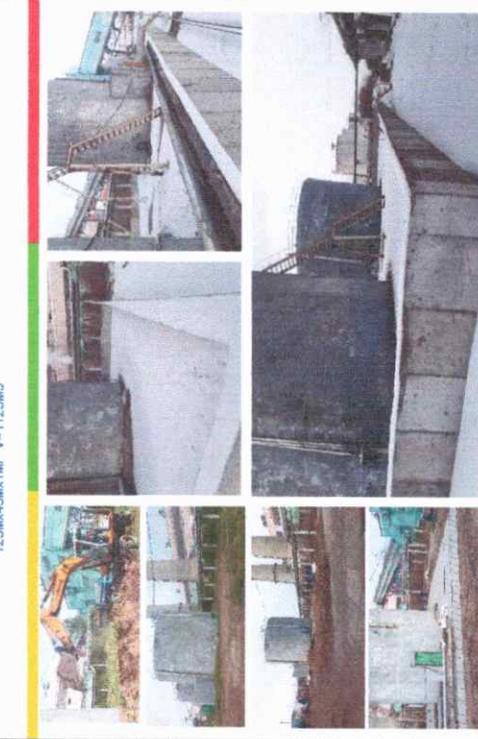
Энэргэ сэрвэс, мөнгөж XXV-ийн өргөлтөл шаонолголт хийж байгаа үнсэн сан №1-ийн эзэрхүүн 70500043 /44743023/

Манай компанийн зуухан цөлийн багцын нэвсгэсэн засварын хэсэг одоо ашиглаж буй үнсэн сан №2-ыг дотоод нөхөөр ашиглан нийт 1654м³ орчим газарт 1м-1.5м хэмжээтэй өндөрлөгөөр хийж хүчирхэгжсэн.

Одоо ашиглаж байгаа үнсэн сан №2 нь 2023 оны өргөлтийн орсон багцаа 530,000 м³ үнсэнд буюу 66% дараалтай, 1.5 жилийн нөхцөлт байна. Унсэн сангийн байгууламж нь төмөр замын өргөөний баруун талд үйлдвэрээсээ 2.5 км зайд байрладаг. Нийт талбай 83.7 га газрыг эзэлдэг.

ЗАЛУУС 1, 2 ДУГААР ХОРООЛЛОЛ РУУ ШИНЭЭР ТАВИГДСАН МАГИСТРАЛ ШУГАМ ХИЙХЭД ЭВДЭГДСЭН ТАЛБАЙГ ЗАСВАРЛАСАН

МАЗУТЫН БАКНЫ ДАЛАНГИЙН ШИНЭЧЛЭЛ

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

25мх45мх1м/ V=1125м³

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

ДУЙЦУУЛЭН ХАМГААЛАХ АЖЛЫН ХҮРЭЭНД БИОТЕХНИКИЙН АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд биотехникийн арга хэмжээ авах буюу дуйцуулэн хамгаалах ажлын хүрээнд эзэлж ан амьтдад идэш тэжээл болгож хужир мэраанд тавих ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөсөн. Уг дуйцуулэн хамгаалах ажлыг 2025 оны 03 дугаар сарын 13-14-ны өдрүүдэд, Байгаль орчны газартай хамтран нэн ховор, ховор Туруутан амьтдын гол төрвэд бүхий нутаг дэвсгэр болгож Хонгор сумын 2-р багийн нутаг Мөөл уул, Мухаран гол, Хүйтний гол, Дөмөгт уул, Могойн гол, Могоостой гэсэн 6 марааны цэгт 1300хг хужир байршуулж биотехникийн арга хэмжээг авч амжилсан. Уг ажлыг нийт 8 хүний бүтэцдээхүүнтэй 2 тээврийн хэрэгсэлтэйгээр хийж гүйцэтгэсэн.

UN WATER 3 САРЫН 22 ДЭЛХИЙН УСНЫ ӨДӨР

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

Дэлхий нийтээрээ тэмдэглэн өнгөрүүлдэг "ДЭЛХИЙН УСНЫ ӨДӨР" - ийг "Дарханы дулааны цахилгаан станц" ТӨХК нь 3 дугаар сарын 22-ны өдөр тэмдэглэн өнгөрүүлж хашисан. Энэ жил Дэлхийн усны өдрийг НҮБ зарласан "МӨСТӨЙ, МӨСӨН ГОЛОО ХАМГААЛЪЯ" сэдвийн хүрээнд дараах ажлуудыг төлөвлөн хийж гүйцэтгэсэн.

Нэгдүгээрт: Усны талаарх танин мэдэхүйн мэдээлэл, сурталчилгааны ажлыг нийт ажилтнуудад тусган хүргэж, сурталчлах ажлыг зохион байгуулсан. Энэхүү ажил нь Дэлхийн усны өдрийг утган 3 дугаар сарын турш хийгдсэн.

Хоёрдугаарт: Сарын аяны хүрээнд "МӨНХ ЦАС - МӨСӨН ГОЛОО ХАМГААЛЪЯ" уриа дор өргөөчилсөн танин мэдэхүйн 1 өдрийн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг Дархан сумын ерөнхий боловсролын аялсадсан оруулуулж 1, 4 дугаар сургуулийн сурагчдыг хамруулсан.

UN WATER 3 САРЫН 22 ДЭЛХИЙН УСНЫ ӨДӨР

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

Гуравдугаарт: "УС БИДНИЙ АМЬДРАЛД - МӨСӨН ГОЛОО ХАМГААЛАХ НЬ" эрдэм шинжилгээ, онол практикийн бага хурлыг 2025.03.27-ний өдөр дархан-уул аймгийн байгаль орчны газар, хараа-ерөө голын сав газрын захиргаа, "дарханы дулааны цахилгаан станц" төх, "дархан-ус сувар" ХХ ХААИС, шүтлэгтэй хамтран зохион байгуулсан. Уг эрдэм шинжилгээ, онол практикийн бага хуралд дархан ШУТИС, хаансийн 14 оюутан залуус, 2 зонин илтгэгч оролцож өөрсдийн илтгэлийг танилцуулсан сайхан үйл ажиллагаа болж өндөрлөсөн.

"Дарханы Дулааны цахилгаан станц" төх нь дэлхийн усны өдрийг утган нийт 3 багц ажил, 6 ажлыг хийж, мэдээлэл сурталчилгааг 470 ажилтан, ЕБС-ын 120 сурагчид хүргэж нийт 800000 мянган төгрөгийн зарлыг гаргаж амжилсан.

НИЙГМИЙН ХАРИУЦЛАГЫН ХҮРЭЭНД ҮЕРИЙН УСНЫ ХАМГААЛАЛТЫН БАРИЛГА, БАЙГУУЛАМЖИЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

Ажлын онцгой комиссын шуурхай иштбаас үерийн уснаас хамгаалах ил болон данд байгууламжийн цэвэрлэж үйлчилгээг хийж гүйцэтгэх тулай, 2025 оны 03 дугаар сарын 13-ны өдрийн 01 тоот албан тоотыг өрүүлсэн. Уг албан тоотыг дараах хүрээнд Дархан сумын 15-р багийн дэвсгэр дэвсгэр Дэлхийн усны хамгаалтын 4158ыг байгуулах орны хо" хөдөлгөөн цэвэрлэсний ажил 2025 оны 4-р сарын 13-ны хооронд хийж гүйцэтгэсэн. Тус ажлыг нийт 4 төлөх дэвсгэрсэн тоогоор 14 өдөр нийлээд 80 хүний бүрэлдүүлтэй цэвэрлэсний баг гарган цэвэрлүүлсэн. Нийт 4158 м үерийн далагийн хойд цэвэрлэхэд 4 машин хог гарч, нийтийн аж ахуйн үйлчилгээний газрын хэвийн арга буулгасан. Мөн үерийн усны хамгаалалтын 400м далагийн дүүрсэн шороог гаргах, хаярвсан бетон талбайг цементлах ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

МОД ТАРИХ АЖИЛ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

- ТӨЛӨВЛӨГӨӨ ГАРГАХ БАЛТУУЛАХ
- МОДНЫ СУДАЛГАА ХИЙХ
- МОД ТАРИХ ТАЛБАЙН ГЭРЭЭГ СУНГАХ
- ТӨСӨВ ТООЦООГ ГАРГАЖ БАЛТУУЛАХ
- ХӨРСНИЙ ШИНЖИЛГЭЭГ ХИЙЛГЭХ
- ХАМГААЛАЛТЫН ХАШААНЫ ЗАСВАР ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХИЙХ ШААРДАЛТАЙ МАТЕРИАЛЫГ БЭЛТГЭХ
- ХАМГААЛАЛТЫН ХАШААНЫ БҮРЭН БҮТЭН БАЙДЛЫГ ХАНГАХ УСАЛГААНЫ ШУЛГАМ ТАТАХ
- СУРГАЛТ, ЗАВАРЧИЛГАА ӨГӨХ
- МОД ТАРИХ, ХАМГААЛАХ, ХАШАА БАРИХ, АРЧЛАГ, УРГУУЛАХ
- ТАРИАН МЭДЭЭ ГАРГАН ЖӨЛБӨГДӨХ ГАЗАРТ ТАМЛАГНАХ

Дүгнэлт: 2025 онд хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөсөн ажлын гүйцэтгэл 12-р сарын 01-ны байдлаар 100%-ийн гүйцэтгэлтэйгээр амжилсан. Модны ургалт 80%-тай ургаж байна.

ЭКОЛОГИЙН ТЭНЦВЭРТ БАЙДЛЫГ ХАДГАЛАХ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

2000 МЕТР ХАМГААЛАЛТЫН ХАШААНЫ ЗАСВАР ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХИЙЖ БҮЙ БАЙДАЛ

ХӨРСНИЙ ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙЖ ЗӨВЛӨГӨӨ АВЧ БҮЙ БАЙДАЛ

ХАР ШОРОО, ЭЛС, БУУЦ ТАТАХ АЖЛЫН ЯВЦ

ЭКОЛОГИЙН ТЭНЦВЭРТ БАЙДЛЫГ ХАДГАЛАХ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

МОДНЫ СУУЛГАЦ ХҮЛЭЭЛГЭН ӨГЧ БАЙГАА НЬ /Бургас, хайлаас/

МОДНЫ СУУЛГАЦ СУУЛГАХ ТОГОО БЭЛТГЭХ АЖЛЫН ЯВЦ

1500 ШИРХЭГ БУРГАС МОДНЫ СУУЛГАЦ СУУЛГАЖ БҮЙ БАЙДАЛ

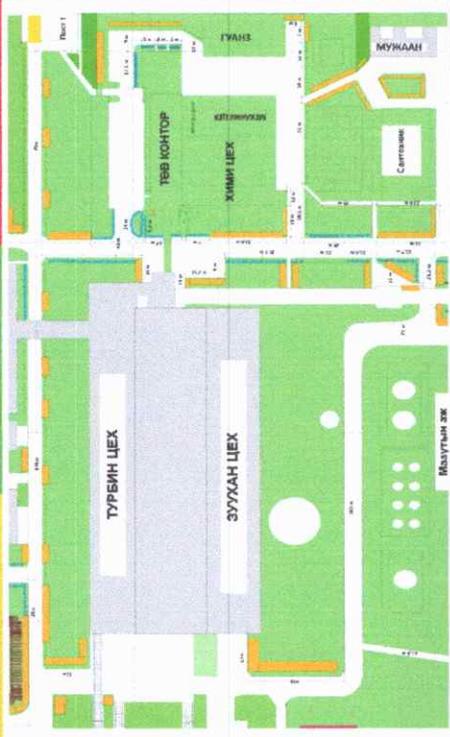
ҮЙЛДВЭРНИЙ ХАШААН ДОТОРХ ХАШААГ ЭКО ХАШААЖУУЛАХ АЖИЛ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

ЭКО ХАШААЖУУЛАЛТ

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

МАЛЫН ТАЛХАГДЛААС СЭРГИЙЛЭХ, ХӨРС СЭРГЭЭХ, МОД ТАРИХ ХАШАА НЭМЭЛТЭЭР БАРИВ.

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын Малчин Бөгийн нутаг Уужим булагт Хараа голын дагуу 500х600 хэмжээтэй 30 га талбайг бэлчээрийн талхалдаас хамгаалж, хөрсийг нөхөн сэргээх, мод тарих зорилгоор мал амьтнаас хамгаалж хашаажуулсан.

МОД УРГАЛТ - 80%

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

НОГООН БАЙГУУЛАМЖИЙН АРЧИЛГАА Байгууллагын ногоон байгууламж

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

УС АШИГЛАЛТЫН БАЙДАЛ

**Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК**

Монгол Улсын Засгийн Газрын Хэрэгжүүлэгч Агенцлалт "УСНЫ ГАЗАР"-т ус ашигласан тэйглэвг хүрүүлэн 2025 оны 01 дугаар сарын 24-ны өдөр ус ашиглах дүнгэлтийг гардуулж, ХЕГЭС/Зохиргаа "УСНЫ ГАЗАР"-ын дүнэлтийн дагуу 2025 оны 02 дугаар сарын 14 өдөр 2048452.6 м3 ус ашиглах зөвшөөрлийг гаргаж гэрээг байгуулж ажилласан. 2025 оны ашигласан усны гүйцэтгэл /ХБ/Г 2 022.482 м3/жжл.

УСНЫ ЗӨВШӨӨРЛӨЛ МЭД

Туслах жил	Усанд ашигласан м3
2017	1,996,827
2018	2,000,000
2019	2,000,000
2020	2,000,000
2021	2,000,000
2022	2,000,000
2023	2,000,000
2024	2,042,482

УС АШИГЛАЛЫН БАЙДАЛ МЭД

Туслах жил	Усанд ашигласан м3
2017	1,379,233
2018	1,380,000
2019	1,380,000
2020	1,380,000
2021	1,380,000
2022	1,380,000
2023	1,380,000
2024	1,424,212

ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ДАГУУ АГААРЫН БОХИРДЛЫН ШИНЖИЛГЭЭ /MNS 4585:2016 СТАНДАРТ/

**Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК**

№	MNS4585:2016 стандарт	Хэмжээний үнэ	Хүрээлэн хий SO2	Аюулын давхар исэл NO2	Тосонцор
1	1500м	мкг/м3	450 мкг/м3	200 мкг/м3	500 мкг/м3
2	1000м	мкг/м3	8	24	29
3	1500м	мкг/м3	9	20	19
			10	42	27
					64
					178
					262

Хүрээлэгч хий SO2 (мкг/м3)

Туслах жил	Хүрээлэн хий SO2
2018	24
2019	24
2020	24
2021	24
2022	24
2023	24
2024	29

АЗОТЫН ДАВХАР ИСЭЛ NO2 (мкг/м3)

Туслах жил	Аюулын давхар исэл NO2
2018	19
2019	19
2020	19
2021	19
2022	19
2023	19
2024	27

ХҮҮЭРЛЭГ ХИЙ Биеэсэй, хүрэн, өнгөтэй, урвалд мэдрэгддэг, усанд шийддэг, Нүүрсний бэлсээрүрэх үйл ажиллагаа, шалтгаас авалт ялгардаг.

АЗОТЫН ДАВХАР ИСЭЛ Улавагэр хүрэн өнгөтэй, тавуур үнэртэй, урвалд мэдрэгддэг, усанд шийддэг, Нүүрсний шалтгаас авалт ялгардаг.

ТООСОНЦОР Нүүрсний шалтгаас үнс, тосонцор авалт хялгддаг.

Агаарын бохирдлын хөндлөнгүйн шинжилгээг 2025 оны 08-р сар, 10-р саруудад хийлгэсэн. Агаарын бохирдлын шинжилгээний дүнгүүдийг 2025 оны 09-р сарын 10-нд тусламжлагчид тусган тосонцор MNS 4585:2016 стандарт дахь хүрээг агуулмагдас давсан бохирдмалгүй гарсан.

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

**АГААРЫН ЧАНАР ХЭМЖИГЧ БАГААР УГААНЫ ХИЙТЭЙ
ХАМТ АГААР МАНДАЛД ХАЯГДАЖ БАЙГАА
БОХИРДУУЛАГЧ ГОП БОДИСУУДЫН ХЭМЖИЛТ
ХЯНАЛТЫГ ХИЙЖ АЖИЛЛАСАН.**

Зуухнаас гарч байгаа угааны бохирдлын түвшинг хяналттай байх үүднээс угааны хийн хорт нэгдлийг хэмжигч багажийг шинэчлэн Герман Улсад үйлдвэрлэсэн Wohler ASSO хэмжүүрийг шинээр авсан. Тус багажаар горимын инженер, техникч нар сар бүр угааны хэмжилтийг хийж Монгол улсад мөрдөгдөж байгаа MNS 5919:2008 стандартаар харьцуулалт хийж хяналт тавин ажиллаж байна.

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

**ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ДАГУУ
УСНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ MNS0900:2018 СТАНДАРТ**

Хими цехийн лаборатори үйлдвэрийн технологийн усанд шинжилгээг тогтсон хугацаанд тогтмол хийж байна. Шинжилгээний дүнгээр MNS0900:2018 Үндны ус, эрүүл ахуйн шаардлага, түүнд тавих хяналт стандарт норм шаардлагыг хангаж байна.

Хөндлөнгүйн шинжилгээг 2025 онд 2 удаа буюу 05 дүгээр сар, 10 дугаар саруудад амгийн УЦУОЦЛГ-аар хийлгэхэд, MNS0900:2018 стандартын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан тохиолдол гараагүй.

Хүрээлэн	Хүрээлэн хий SO2	Аюулын давхар исэл NO2	Тосонцор
1	450 мкг/м3	200 мкг/м3	500 мкг/м3
2	8	24	29
3	9	20	19
	10	42	27
			64
			178
			262

Усны тухай хуулийн 30.1.4-т зааснаар ус авах цэг, газар доорх усны цооног, шугам хоолой бүрийг баталгаажуулсан тоолуур суурилуулж ашиглах гэсэн шаардлагын дагуу худгийн тоолууруудын ажиллагаанд хяналт тавин ажиллаж байна. Гүний худгийн 6 ширээг тоолуурын баталгаажуулалтын хугацаа 6 дугаар сард дууссан учир шаардлагыг хянаж байгаа 3 тоолуурыг багалуужуулж, 3 тоолуурыг шинээр авч суурилуулсан.

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

Орчны ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ДАГУУ ХӨРСӨНИЙ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ MNS3297:2019, MNS3650:2019

Аймгийн УЦУОШГ-аар хөрсний болон цацрагийн шинжилгээг жилд 2 удаа буюу 04, 10-р саруудад хийлгэсэн. Орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшин Гамма цацраг идэвхийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ 0.60 мЗв/цаг байхаас үнсэн сан, нүүрсний талбайд 0.09-0.11 мЗв/цаг байгаа нь орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшин зөвшөөрөгдөх хэмжээс давсан бохирдолгүй

Гүний худас Мазулын бак үйлдвэрийн яндангийн орчинд, хийсэн хөрсний хими шинжилгээний дүгнэлтээр хөрсний эрүүл ахуй, аюулгүйн үзүүлэлт, бохирдлыг үнэлэхэд MNS3297/2019 стандартаар дахь зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээгээ давсан бохирдолгүй байна.

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

2022 оноос: Төв котлоорын ЦЭХ-ний хэрэглээг 100% нарны цахилгаан үүсгүүрээр хангадаг болсон (60МВт.жилд)

ХЭМНЭЛТ
Нүүрс – 174.64тн
Ус – 989.6м3

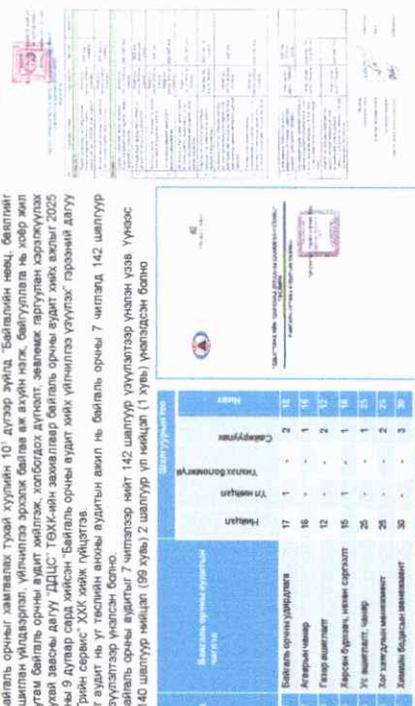
Нар ЦУ мВт/МВт	1-р сар	2-р сар	3-р сар	4-р сар	5-р сар	6-р сар	7-р сар	8-р сар	9-р сар	10-р сар	11-р сар	12-р сар	жирт
2022 он	3.48	4.38	5.31	7.74	6.21	7.89	7.5	5.49	4.59	3.48	3.81	3.51	15.09
2023 он	2.76	2.7	1.51	5.04	5.19	6.54	7.17	6.38	5.04	4.71	4.44	1.29	52.75
2025 он	5.87	5.84	2.19	6.86	6.48	6.84	4.08	8.85	5.07	5.41	5.14	5.14	62.93
МВт	12.24	13.02	8.01	18.74	17.88	24.27	18.75	20.7	14.7	13.6	12.79	5.28	194.04

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТ

Байгаль орчны хамгаалах тухай хуулийн 10 дүгээр зүйлд "Байгалийн нөөц, биотийг ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэх байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хоёр жил тутай байгаль орчны аудит хийлгэж, холбогдох дүгнэлт, зөвлөхөд гаруулан хэрэгжүүлэх тухай заавсыг дагуу "ДДС" ТӨХК-ийн зохиолтаар байгаль орчны аудит хийж, авлиг 2025 оны 9 дугаар сард хийсэн "Байгаль орчны аудит хийх үйлчилгээ үзүүлэх" гэрээний дагуу Трийн сервис ХХК хийж үйлдснээ.

Уг аудит нь уг тасгийн аюулыг урьдчилан биел нь байгаль орчны 7 жилдэд 142 шалтгар үзүүлж, үзүүлжээ. Байгаль орчны үйлчилгээг 2 шалтгароор мөрт 142 шалтгар үзүүлжээ. Үүрээс +140 шалтгар нийцдэг (99 хувь) 2 шалтгар үл нийцдэг (1 хувь) үнэлэгдсэн байна.

Төрөл	Байгаль орчны үйлчилгээний үзүүлэлт	Төлөв	Тайлбар
1	Байгаль орчны үйлчилгээний үзүүлэлт	17	1 - 2
2	Агаарын цэвэр	16	1 - 1
3	Газар цэвэр	15	2 - 1
4	Дархан-Уулсын усны саргалт	15	1 - 1
5	Уг цаг уур орчны шинжилгээний хийлгэх гэрээ	20	1 - 1
6	Эрх зөрчлийн үйлчилгээ	20	2 - 1
7	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
8	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
9	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
10	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
11	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
12	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
13	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
14	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
15	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
16	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
17	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
18	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
19	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
20	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
21	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
22	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
23	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
24	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
25	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
26	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
27	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
28	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
29	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1
30	Хөдөлгөөний үйлчилгээ	20	2 - 1

Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц ТӨХК

ГЭРЭЭГЭЭР ХАМТРАН АЖИЛЛАСАН БАЙГУУЛАГА

№	ГЭРЭЭ БАЙГУУЛЖ АЖИЛЛАСАН ГАЗАР	ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАХ ШАЛТГААН	Гэрээний хүчинтэй хугацаа
1	ДАРХАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГИЙН ГАЗАР	УС АШИГЛАЛТЫН ГЭРЭЭ	2023.07.07-2028.07.07
2	ХАРАА ЕРӨӨ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАЛИРГАА	ГАЗАР ТҮР АШИГЛУУЛАХ, ХАРИУЦЛАГЫН ГЭРЭЭ	2025.01.28-2028.01.28
3	ХАРАА ЕРӨӨ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАЛИРГАА	УС АШИГЛАЛТЫН ГЭРЭЭ	2025.02.14-2026.02.14
4	ХАРАА ЕРӨӨ ГОЛЫН САВ ГАЗРЫН ЗАЛИРГАА	УС БОХИРУУЛСНЫ ТӨЛӨВРИЙН ГЭРЭЭ	2025.02.14-2028.02.14
5	"ДАРХАН-УС СУВАГ" ХК	ЦӨВӨР УСААР ХАНГАХ БОХИР УС ТАТАН ЗАЙЛУУЛАХ ГЭРЭЭ	2025.01.18-2026.01.18
6	УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ	ОРЧНЫ ХӨНДӨЛГӨЙН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙЛГЭХ ГЭРЭЭ	2025.02.02-2025.07.02
7	"ДАРХАН ХОТЫН ТОХИЖИЛТ	ХОГ ХАМГАДАЛ УСТГУУЛАХ ГЭРЭЭ	2025.11.01-2025.12.31
8	"АЛД ДЭЛЭЭНИ" ХХК	Модны суулгац нийлүүлэх ГЭРЭЭ	2022.04-2025.12.31
9	"ГРИНН СЕРВИС" ХХК	Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан тнэлгээ	2025.08.01-2025.09.01
10	"ГРИНН ХИМИСТРИ" ХХК	ХХАБ-НЫ БОДИС АШИГЛАГДСАН САВ, БАЛГАА БОЙДОЛ УСТГУУЛАХ ГЭРЭЭ	2025.08.22

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

ДУГНЭЛТ

"Дарханы дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-ийн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа 2025 онд хэвийн найдвартай ажиллаж ард иргэдийнхээ өмнө хүлээсэн үүрэгээ бүрэн биелүүлсэн. Энэхүү үүрэгээ бүрэн биелүүлэхэд та бүхий минь хамтын ажиллагаа, дэмжин туслалц, зөвлөх ажил ихээхэн түлхэц болсон.

Бид 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөндөө нийт 35 ажлыг төлөвлөн 100%-ийн биелэлттэй ажилласан. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлж болох сөрөг нөлөөлүүдийг байнга унах ажилласан ба шаардлагатай нөхцөл байдал, урьдчилан сэргийлэх үзэл шалгалтыг тогтмол хийж илэрсэн зөрчлийг холбогдох нэгж хэсгүүдэд шаардлага хургуулган зөрчлийг арилгаж ажилласан.

Мөн Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "ТЭР БУМ МОД" үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарих, арслан ургуулах, хамгаалах, усжуулах, хашаахуулах зэрэг томоохон ажлыг ургажлүүлэн хийж байна. Тус ажлын хүрээнд 4 жилийн хугацаанд нийтийн эзэмшлийн талбайд нийт 22 мянган мод, өөрийн эзэмшлийн талбайд 4 мянган мод тарьсан. Өнөөдрийн байдлаар 80%-ийн ургалттай байна. Энэ жилийн цаг алаар хаваар, зуны улиралдаа гандуу байснаас морны ургалт нэмцлэлт муу байсан. Бид Дархан сумын Малчин багийн нутаг, Уужим булагт 500мх600м хэмжээтэй 30 га талбайг бэлчээрийн талбайдлаас хамгаалж, хөрсийг нөхөн сэргээх, мод тарих зорилгоор мал, амьнаас хамгаалж хашаалах ажлыг бүрэн хийж дуусгасан үр дүнтэй ажиллаа.

Дарханы Дулааны
Цахилгаан Станц ТӨХК

"ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ" ТӨХК-ИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ЗАРДЛЫН ГҮЙЦЭТТЭЛ

№	Зардлын нэр	Зардал /төгвөг/
1	Газар ашиглалтын төлбөр /ХСБГ/	68,643,086
2	Ус ашиглалтын төлбөр /ХСБГ/	113,686,406
3	Ус бохирдуулсаны төлбөр	4,202,080
4	Агаарын бохирдлын төлбөр	30,913,660
5	АТБӨРХ, агаар, замын татаар	5,922,013
6	Хог хаягдлын зардал ХСБГ /ХСБГ/	5,050,000
7	Агаарт хяндаж байгаа утааны бохирдлыг бууруулах зорилгоор техник тоног төхөөрөмжийг сайжруулах арга хэмжээний хүрээнд 1х5 зууны 2 үнс баригчийг засварласан.	120,000,000
8	Үнсөн сангийн байгууламжийн далагч шороогоор хуучир хөржүүлэх ажил.	100,000,000
9	Гэрээг байгуулалгаар агаар, хөрс, усны бохирдлын шинжилгээг хийлгэхэд гаргасан зардал	1,180,000
10	Орчны тохижилтод зарцуулсан зардал / Мод тарих, хэлбэржүүлэлт хийх, цагаажуулалт, арчилгаа, тохижилт /	6,960,000
11	Дүүцүүлэн хамгаалах ажил /Өвс хужир зэрлэг ан амьтан нутагтаадаг газар талбайд цааж өгөх /	1,500,000
12	Байгаль орчны гүдгит	15,000,000
13	ХХАБ-ын хог хаягдлын устгал	629500
14	Үерийн усны далагчийн цэвэрлэгээ	0
		473,688,745

ХӨГЖЛИЙН ГЭСЭЭНИЙ УЛААН ТҮРКНЭЙ ОЛОНТ
ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ
ТӨРНИЙ ӨНЧЛЭГ ХҮВЬЦААТ КОМПАНИ

ХӨГЖИЛД ХӨТӨЛСӨН ЖАРАН

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БЯАРЛААА

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

5 дугаар баг, Дархан сум, Дархан-Уул аймаг, 45063
Утас/факс: 7037-3783

Цахим шуудан: info@darkhan-uul.namem.gov.mn

Цахим хуудас: https://darkhan-uul.namem.gov.mn

https://darkhan-uul.weather.gov.mn

2025.10.30 № 01/158

танай _____ -ны № _____ -т

ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН
СТАНЦ ТӨХК-Д

Тус төвийн Байгаль орчны шинжилгээний лабораториос танай 2 цэгт орчны цацрагийн түвшин хэмжсэн дүнг хүргүүлэв.

Хавсралт хуудастай

ДАРГА

С.АЛТАНДОЛГИОН

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ
ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ

5 дугаар баг, Дархан сум, Дархан-Уул аймаг, 45063
Утас/факс: 7037-3783

Цахим шуудан: info@darkhan-uul.namem.gov.mn

Цахим хуудас: <https://darkhan-uul.namem.gov.mn>
<https://darkhan-uul.weather.gov.mn>

2025.07.18 № 01/103
төвий -ны№ -т

“ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН
СТАНЦ” ТӨХК-Д

Тус төвтэй хамтран ажиллах гэрээний дагуу 2 цэгт орчны цацрагийн түвшин хэмжсэн дүнг хавсралтаар хүргүүлэв.

Хавсралт 1 хуудастай

ДАРГА

С.АЛТАНДОЛГИОН

Ус цаг уур орчны шинжилгээний төвийн
оны 07 дугаар сарын 18-ны өдрийн
0103 дугаар албан бичгийн 01 хавсралт

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум, 5 дугаар баг, УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaquur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН ХЭМЖИЛТИЙН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/4-01
Хэмжилт хийлгэсэн газрын нэр, хаяг, утас : ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ
ТӨХК
Хэмжилт хийсэн хүний нэр, албан тушаал : Г.Ганпүрэв усны ахлах шинжээч
Хэмжилтийн тоо, төрөл : 4 цэг, цацрагийн түвшин
Хэмжилт хийсэн огноо : 2025.05.27
Хуудасны тоо : 1/1

№	Шинжилгээний аргачлал	Шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшин	Хэмжилт хийсэн цэгүүд	
					4001250501	4001250502
1	RDS-110 багажит анализер	Гамма цацраг идэвхийн түвшин	$\mu\text{Zv}/\text{цаг}$	$0.60 \leq$	0.5 метрт	0.5 метр
					0.11	0.09
					1.5 метр	1.5 метр
					0.10	0.09

Тайлбар:

- $0.60 \leq$ - МУ-ын ЗГ-ын 2015 оны 286 дугаар тогтоолоор батлагдсан орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшний 4.1-д заасан цацрагийн тунгийн чадлын хэмжилтийн утга
- Хэмжилтийн цэгийн код: 4001250501 - Үнсэн сан
4001250502 - Нүүрсний талбай

ХЭМЖИЛТ ХИЙСЭН:

БОШЛ-ИЙН УСНЫ АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ

Г.ГАНПҮРЭВ

ХЯНАСАН:

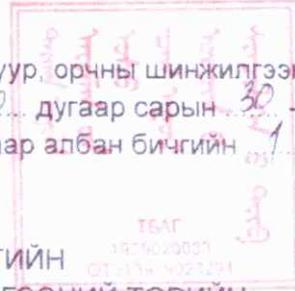
БОШЛ-ИЙН ХЯНАЛТЫН ШИНЖЭЭЧ

ЧАНАРЫН МЕНЕЖЕР

Э.САЙНЗАЯА

Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төвийн
2025 оны 10 дугаар сарын 30 -ны өдрийн
04/158 дугаар албан бичгийн 031 хавсралт

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум, 5 дугаар баг, УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaguur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН ХЭМЖИЛТИЙН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/4-03
Хэмжилт хийлгэсэн газрын нэр, хаяг, утас : ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН
СТАНЦ ТӨХК
Хэмжилт хийсэн хүний нэр, албан тушаал : Ө.Алтанзул усны химийн ахлах инженер
Хэмжилтийн тоо, төрөл : 4 цэг, цацрагийн түвшин
Хэмжилт хийсэн огноо : 2025.10.08
Хуудасны тоо : 1/1

№	Шинжилгээний аргачлал	Шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшин	Хэмжилт хийсэн цэгүүд	
					4001251001	4001251002
1	RDS-110 багажит анализер	Гамма цацраг идэвхийн түвшин	$\mu\text{Zv}/\text{цаг}$	$0.60 \leq$	0.5 метрт	0.5 метр
					0.09	0.09
					1.5 метр	1.5 метр
					0.09	0.09

Тайлбар:

- 1) $0.60 \leq$ - МУ-ын ЗГ-ын 2015 оны 286 дугаар тогтоолоор батлагдсан орчны аюултай болон гамшигт үзэгдлийн түвшний 4.1-д заасан цацрагийн тунгийн чадлын хэмжилтийн утга
- 2) Хэмжилтийн цэгийн код: 4001251001 - Үнсэн сан
4001251002 - Нүүрсний талбай

ХЭМЖИЛТ ХИЙСЭН:
БОШЛ-ИЙН АГААРЫН ХИМИЙН АХЛАХ
ИНЖЕНЕР

Г.АНХМАА

ХЯНАСАН:
БОШЛ-ИЙН ХИМИЙН ТЕХНОЛОГИЧ
ИНЖЕНЕР

Э.САЙНЗАЯА

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дархан сум. 5 дугаар баг.УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaguur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№	: 2025/1-11
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Г.Ганпүрэв, БОШЛ-ийн усны ахлах шинжээч
Сорьцын тоо, төрөл	: 4 цэг, агаарын бохирдлын шинжилгээ
Сорьц авсан огноо	: 2025.05.27
Шинжилсэн огноо	: 2025.05.28
Хуудасны тоо	: 1/3

№	Шинжилгээний аргачлал	Агаарын шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS4585: 2016 1 удаагийн сорьцын ХА	Хэмжилт хийсэн цэг 20 минутын сорьцын дундаж агууламж /давтамж 3/			
					1001250501	1001250502	1001250503	1001250504
					1	MNS 0017-2-5-12:2021	Хүхэрлэг хий /SO ₂ /	мкг/м ³
2	MNS 0017-2-5-11:2021	Азотын давхар исэл /NO ₂ /	мкг/м ³	200	31	24	19	27
3	MNS4048-88	Нийт тоосонцор /20 мин/	мкг/м ³	500	121	95	84	178

Товчилсон үг: ХА-хүлцэх агууламж
Сорьцын код: 1001250501- Станцын хашаан дотор
1001250502- Яндангаас 500 м
1001250503- Яндангаас 1000 м
1001250504- Яндангаас 1500 м

Тайлбар:

- 1) Тухайн сорьц авах, хэмжилт хийх хугацааны цаг агаарын нөхцөл: Агаарын чийгшил 17-21%, агаарын температур 26.0-26.7 градус дулаан, салхи өмнө, өмнийн баруун өмнөөсөө 2-3 м/с хурдтай байсан.
- 2) Агаар дахь хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл, нийт тоосны 1 удаагийн агууламж агаарын чанарын MNS4585:2016 стандартын 1 удаагийн сорьцын дундаж ХА-аас давсан бохирдолгүй байна.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН АГААРЫН ШИНЖЭЭЧ
ХЯНАСАН:
БОШЛ-ИЙН ХЯНАЛТЫН ШИНЖЭЭЧ,
БАТАЛГААЖУУЛСАН:
УОШХ-ИЙН ДАРГА

Ө.АЛТАНЗУЛ
Э.САЙНЗАЯА
М.АЛИМАА

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум, 5 дугаар баг, УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaquur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/1-50
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ"
ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Г.Анхмаа, БОШЛ-ийн усны химийн ахлах
инженер
Сорьцын тоо, төрөл : 4 цэг, агаарын бохирдлын шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.10.07
Шинжилсэн огноо : 2025.10.07
Хуудасны тоо : 1/3

№	Шинжилгээний аргачлал	Агаарын шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS4585-2025 1 удаагийн сорьцын ХА	Хэмжилт хийсэн цэг 20 минутын сорьцын дундаж агууламж /давтамж 3/			
					1001251001	1001251002	1001251003	1001251004
1	MNS 0017-2-5-12.2021	Хүхэрлэг хий /SO ₂ /	мкг/м ³	450	14	9	20	42
2	MNS 0017-2-5-11.2021	Азотын давхар исэл /NO ₂ /	мкг/м ³	200	37	29	38	64
3	MNS4048-88	Нийт тоосонцор /20 мин/	мкг/м ³	500	124	96	169	262

Товчилсон үг: ХА-хүлцэх агууламж
Сорьцын код: 1001251001- Уурын зуухны орчин
1001251002- Яндангаас 500 метр зайд
1001251003- Яндангаас 1000 метр зайд
1001251004- Яндангаас 1500 метр зайд

Тайлбар:

- 1) Тухайн сорьц авах, хэмжилт хийх хугацааны цаг агаарын нөхцөл: Агаарын чийгшил 39-56%, агаарын температур -0.1 хүйтнээс 4.5 градус дулаан, өмнөөсөө 2-3 м/с хурдтай байсан.
- 2) Агаар дахь хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл, нийт тоосны 1 удаагийн агууламж агаарын чанарын MNS4585-2025 стандартын 1 удаагийн сорьцын дундаж хүлцэх агууламжаас давсан бохирдолгүй байна.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН УСНЫ ХИМИЙН АХЛАХ
ИНЖЕНЕР
ХЯНАЖ БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-ИЙН ХИМИЙН ТЕХНОЛОГИЧ ИНЖЕНЕР

Ө.АЛТАНЗУЛ
Э.САЙНЗАЯА

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дархан сум. 5 дугаар баг.УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaquur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/3-10
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ"
ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Ганпүрэв, БОШЛ-ийн ахлах шинжээч
Сорьцын тоо, төрөл : 3 цэг, хөрсний химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.05.27
Шинжилсэн огноо : 2025.06.05-06.08
Хуудасны тоо : 3/3

№	Шинжилгээний аргын стандарт	Хөрсний химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS 3297:2019 ЗДХ	Үзүүлэлтүүд		
					3001250501	3001250502	3001250503
1	MNS3310:91	Хөрсний ялзмаг	%		3.95	1.36	0.20
2		Нитрат, NO ₃	мг/кг	130	6.3	10.8	8.1
3		Сульфат, SO ₄	мг/кг	160	75.0	73.3	13.6
4		Аммони, NH ₄	мг/кг		31.5	27.2	29.4
5		Фосфор, P ₂ O ₅	мг/кг		2.4	3.6	3.1
6		РН			7.24	7.92	7.65
7		ЕС	µS/cm		1112.0	637.0	279.0

Товчилсон үг: ЗДХ - зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Дээжийн код: 3001250501- Худаг №6
3001250502- Худаг№4
3001250503- Мазут

Тайлбар:

- 1) Хөрсний сорьц авсан арга: Диагоналийн арга
- 2) Хот, суурин газрын хөрсний эрүүл ахуйн аюулгүйн үзүүлэлт, бохирдлыг үнэлэх MNS3297:2019 стандарт дахь хөрсний эрүүл ахуйн шаардлагын химийн үзүүлэлтээр нитрат /NO₃/, сульфат /SO₄-ын агууламж зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан бохирдолгүй.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:

БОШЛ-ИЙН АГААРЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ

ХЯНАСАН:

БОШЛ-ИЙН ХЯНАЛТЫН ШИНЖЭЭЧ, ЧМ

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УОШХ-ИЙН ДАРГА

Г.АНХМАА

Э.САЙНЗАЯА

М.АЛИМАА

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум, 5 дугаар баг, УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaguun@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/3-41
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ" ТӨХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Ө.Алтанзул, БОШЛ-ийн усны химийн ахлах инженер
Сорьцын тоо, төрөл : 3 цэг, Хөрсний химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.10.08
Шинжилсэн огноо : 2025.10.13-27
Хуудасны тоо : 3/3

№	Шинжилгээний аргын стандарт	Хөрсний химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS 3297:2019 ЗДХ	Тодорхойлсон агууламж		
					3001251001	3001251002	3001251003
1	MNS3310:91	Хөрсний ялзмаг	%		0.41	1.12	1.75
2		Нитрат, NO ₃	мг/кг	130	10.2	7.4	13.6
3		Сульфат, SO ₄	мг/кг	160	88.9	48.7	68.8
4		Аммони, NH ₄	мг/кг		31.9	26.0	20.0
5		Фосфор, P ₂ O ₅	мг/кг		7.5	4.9	5.3
6		PH			8.53	8.74	8.61
7		EC		µS/cm		163.8	222.0

Товчилсон үг: ЗДХ - Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Дээжийн код: 3001251001 – Яндангийн орчин
3001251002 – №9 худгийн орчин
3001251003 – №5 худгийн орчин

Тайлбар:

- 1) Хөрсний дээжийг диагоналийн арга ашиглан авч анхан шатны боловсруулт хийн шинжилгээний ажилд бэлтгэсэн.
- 2) Хот, суурин газрын хөрсний эрүүл ахуйн аюулгүйн үзүүлэлт, бохирдлыг үнэлэх MNS3297:2019 стандарт дахь хөрсний эрүүл ахуйн шаардлагын химийн үзүүлэлтээр нитрат /NO₃/, сульфат /SO₄/-ын агууламж зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан бохирдолгүй.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН
БОШЛ-ИЙН АГААРЫН ХИМИЙН АХЛАХ ИНЖЕНЕР
ХЯНАН, БАТАЛГААЖУУЛСАН
БОШЛ-ИЙН ХИМИЙН ТЕХНОЛОГИЧ
ИНЖЕНЕР

Г АНХМАА

Э САЙНЗАЯА

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум. 5 дугаар баг.УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaguur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/3-10-1
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ"
ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Ганпүрэв, БОШЛ-ийн ахлах шинжээч
Сорьцын тоо, төрөл : 1 цэг, хөрсний химийн шинжилгээ
Сорьц хүлээн авсан огноо : 2025.05.27
Шинжилсэн огноо : 2025.06.05-06.08
Хуудасны тоо : 3/3

№	Шинжилгээний арга, стандарт	Хөрсний химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS 5850:2018 ЗДХ	Сорьцын код	Бохирдлын агууламж
1	MNS6838:2020	Хөрсөн дэх нефтийн бүтээгдэхүүн	г/кг	2.0	3001250504	1.8

Товчилсон үг: ЗДХ - зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Дээжийн код: 3001250504- ШТС орчин

Тайлбар:

- 1) Хөрсний сорьц авсан арга: Диагоналийн арга
- 2) Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS5850:218 стандарт дахь хөрсөн дэх органик бохирдуулах бодис газрын тосны бүтээгдэхүүний агууламж зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан бохирдолгүй.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН АГААРЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ
ХЯНАСАН:
БОШЛ-ИЙН ХЯНАЛТЫН ШИНЖЭЭЧ, ЧМ
БАТАЛГААЖУУЛСАН:
УОШХ-ИЙН ДАРГА

Г.АНХМАА
Э.САЙНЗАЯА
М.АЛИМАА

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум. 5 дугаар баг.УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaquur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/3-41-1
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ”
ТӨХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Ө Алтанзул, БОШЛ-ийн усны химийн ахлах
инженер
Сорьцын тоо, төрөл : 1 цэг, хөрсний бохирдлын химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.10.08
Шинжилсэн огноо : 2025.10.13-27
Хуудасны тоо : 3/3

№	Шинжилгээний арга, стандарт	Хөрсний химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS 5850:2018 ЗДХ	Сорьцын код	Тодорхойлсон агууламж
1	MNS6838:2020	Хөрсөн дэх нефтийн бүтээгдэхүүн	г/кг	2.0	3001251004	1.90

Товчилсон үг: ЗДХ - зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Дээжийн код: 3001251004-ШТС-ын орчин

Тайлбар:

- 1) Хөрсний дээжийг диагоналийн арга ашиглан авч анхан шатны боловсруулт хийн шинжилгээний ажилд бэлтгэсэн.
- 2) Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS5850:2018 стандарт дахь хөрсөн дэх органик бохирдуулах бодис газрын тосны бүтээгдэхүүний агууламж зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан бохирдолгүй.

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН.
БОШЛ-ИЙН АГААРЫН ХИМИЙН АХЛАХ
ИНЖЕНЕР
ХЯНАН, БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-ИЙН ХИМИЙН ТЕХНОЛОГИЧ
ИНЖЕНЕР

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дархан сум. 5 дугаар баг.УЦУОШТ-ийн байр

Утас: 7037-3783, 70374161

E-mail: darkhan-tsaguur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№	: 2025/2-13-1
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Г.Ганпүрэв, БОШЛ-ийн усны ахлах шинжээч
Сорьцын тоо, төрөл	: 2 цэг, усны химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо	: 2025.05.27
Шинжилсэн огноо	: 2025.05.27-06.04
Хуудасны тоо	: 2/3

№	Шинжилгээний аргачлал	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS 0900:2018 ЗДХ	Сорьцонд тодорхойлсон агууламж	
					2001-250501	2001-250502
1	MNS1097:2023	Ca ⁺ /кальци/	мг/л	100.0	36.5	35.9
2	MNS1097:2023	Mg ⁺ /магни/	мг/л	30.0	13.9	13.4
3	MNS1097:2023	Na ⁺ +K ⁺ /натри К/	мг/л	200.0	21.5	24.8
4	MNS6832:2020	HCO ₃ ⁻ /гидрокарбонат/	мг/л		187.9	185.5
5	MNS 6271:2011	SO ₄ ⁻ /сульфат/	мг/л	500.0	21.4	27.3
6	MNS4424:2005	Cl ⁻ /хлорид/	мг/л	350.0	10.3	9.6
7	MNS1097:2023	Нийт эрдэсжилт	мг/л		291.5	296.5
8	MNS6836:2020	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	7.0	2.96	2.89
9	MNS6779:2019	Жинлэгдэх бодис	мг/л		1.00	0.80
10	MN ISO 7150-1:2006	NH ₄ /аммони/	мгN/л	1.5	0.26	0.28
11	MNS6779:2019	NO ₂ /нитрит/	мгN/л	1.0	0.002	0.003
12	MNS6834:2020	NO ₃ /нитрат/	мгN/л	50.0	0.33	0.30
13	MN ISO 6878:2001	Рэрд /фосфат/	мгP/л		0.017	0.014
14	MNS 6272:2011	F /фтор/	мг/л	0.7-1.5	0.57	0.41
15	MNS 4430:2005	Fe /төмөр/	мг/л	0.30	илрээгүй	0.001
16	MNS ISO10523:2001	PH /усны орчин/		6.5-8.5	7.79	7.85
17	MNS ISO7888:1999	ЕС /ЦДчанар/	μS/cm		371.0	362.0
18	MNS ISO11083:2001	Cr-VI /6 валентат хром/	мг/л		илрээгүй	илрээгүй
19	MNS 6833:2020	Перманганатын исэлдэх чанар	мг/л		0.5	0.3

Товчилсон үг: ЗДХ-Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ

Дээжийн код: 2001250501- худаг №5

2001250502- худаг №9

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН УСНЫ АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ
ХЯНАСАН:
БОШЛ-ИЙН ХЯНАЛТЫН ШИНЖЭЭЧ, ЧМ
БАТАЛГААЖУУЛСАН:
УОШХ-ИЙН ДАРГА

Г.ГАНПҮРЭВ
Э.САЙНЗАЯА
М.АЛИМАА

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум, 5 дугаар баг, УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaquur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/2-32
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ"
ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Ө Алтанзул, БОШЛ-ийн усны химийн ахлах инженер
Сорьцын тоо, төрөл : 2 цэг, усны химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.10.08
Шинжилсэн огноо : 2025.10.13-30
Хуудасны тоо : 2/3

№	Шинжилгээний аргачлал	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	MNS 0900:2018 ЗДХ	Сорьцонд тодорхойлсон агууламж	
					2001-251001	2001-251002
1	MNS1097:2023	Ca ²⁺ /кальци/	мг/л	100.0	31.3	35.9
2	MNS1097:2023	Mg ²⁺ /магни/	мг/л	30.0	2.8	13.4
3	MNS1097:2023	Na ⁺ +K ⁺ /натри К/	мг/л	200.0	34.8	10.0
4	MNS6832:2020	HCO ₃ ⁻ /гидрокарбонат/	мг/л		172.1	175.7
5	MNS 6271:2011	SO ₄ ²⁻ /сульфат/	мг/л	500.0	7.7	9.1
6	MNS4424:2005	Cl ⁻ /хлорид/	мг/л	350.0	7.1	7.8
7	MNS1097:2023	Нийт эрдэсжилт	мг/л		255.8	251.9
8	MNS6836:2020	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	7.0	1.79	2.89
9	MNS6779:2019	Жинлэгдэх бодис	мг/л		4.68	2.14
10	MN ISO 7150-1:2006	NH ₄ ⁺ /аммони/	мгN/л	1.5	0.27	0.26
11	MNS6779:2019	NO ₂ ⁻ /нитрит/	мгN/л	1.0	0.001	0.001
12	MNS6834:2020	NO ₃ ⁻ /нитрат/	мгN/л	50.0	0.29	0.26
13	MN ISO 6878:2001	Рэрд /фосфат/	мгP/л		0.038	0.012
14	MNS 6272:2011	F ⁻ /фтор/	мг/л	0.7-1.5	0.38	0.42
15	MNS 4430:2005	Fe /төмөр/	мг/л	0.30	илрээгүй	0.02
16	MNS ISO10523:2001	PH /усны орчин/		6.5-8.5	8.22	8.13
17	MNS ISO7888:1999	ЕС /Цдчанар/	µS/cm		355.0	353.0
18	MNS ISO11083:2001	Cr-VI /6 валентат хром/	мг/л		илрээгүй	илрээгүй
19	MNS 6833:2020	Перманганатын исэлдэх чанар	мг/л		0.6	0.3

Товчилсон үг: ЗДХ-Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Дээжийн код: 2001251001- №5 худгийн ус
2001251002- №9 худгийн ус

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН АГААРЫН ХИМИЙН АХЛАХ
ИНЖЕНЕР
ХЯНАЖ, БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-ИЙН ХИМИЙН ТЕХНОЛОГИЧ
ИНЖЕНЕР

Г АНХМАА

Ө САЙНЗАЯА

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дархан сум. 5 дугаар баг.УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaquur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/2-3
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ”
ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Э.Сайнзаяа БОШЛ-ийн хяналтын шинжээч, ЧМ
Сорьцын тоо, төрөл : 2 цэг, усны химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.03.14
Шинжилсэн огноо : 2025.03.18-03.27
Хуудасны тоо : 1/1

№	Шинжилгээний аргачлал	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Агууламж	
				2001-2540301	2001-250302
1	MNS1097:2023	Ca ⁺ /кальци/	мг/л	295.0	185.7
2	MNS1097:2023	Mg ⁺ /магни/	мг/л	30.5	44.5
3	MNS1097:2023	Na ⁺ +K ⁺ /натри К/	мг/л	215.0	148.0
4	MNS6832:2020	HCO ₃ ⁻ /гидрокарбонат/	мг/л	180.5	157.5
5	MNS 6271:2011	SO ₄ ⁻ /сульфат/	мг/л	65.0	58.0
6	MNS4424:2005	Cl ⁻ /хлорид/	мг/л	85.0	65.4
7	MNS1097:2023	Нийт эрдэсжилт	мг/л	1450	1170
8	MNS6836:2020	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	16.40	12.45
9	MNS6779:2019	Жинлэгдэх бодис	мг/л	1028.0	98.0
10	MN ISO 7150-1:2006	NH ₄ /аммони/	мгN/л	0.69	0.25
11	MNS6779:2019	NO ₂ /нитрит/	мгN/л	0.014	0.012
12	MNS6834:2020	NO ₃ /нитрат/	мгN/л	0.25	0.14
13	MN ISO 6878:2001	Рэрд /фосфат/	мгP/л	0.045	0.022
14	MNS 6272:2011	F /фтор/	мг/л	2.45	2.41
15	MNS 4430:2005	Fe /төмөр/	мг/л	0.01	0.01
16	MNS ISO10523:2001	РН /усны орчин/		7.20	7.35
17	MNS ISO7888:1999	ЕС /ЦДчанар/	µS/cm	1650	1552
18	MNS ISO11083:2001	Cr-VI /6 валентат хром/	мг/л	илрээгүй	илрээгүй
19	MNS 6833:2020	Перманганатын исэлдэх чанар	мг/л	7.8	4.0

Товчилсон үг: ЗДХ-Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
Дээжийн код: 2001250301- Үнс зайлуулах бохир ус
2001250302- Үнсэн сангаас технологит ашигладаг ус

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН УСНЫ АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ
ХЯНАСАН:
БОШЛ-ИЙН ХЯНАЛТЫН ШИНЖЭЭЧ, ЧМ
БАТАЛГААЖУУЛСАН:
УОШХ-ИЙН ДАРГА

Г.ГАНПҮРЭВ
Э.САЙНЗАЯА
М.АЛИМАА

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна

**ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дархан сум. 5 дугаар баг.УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaguur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/2-13-2
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ”
ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Г.Ганпүрэв, БОШЛ-ийн усны ахлах шинжээч
Сорьцын тоо, төрөл : 2 цэг, усны химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.05.27
Шинжилсэн огноо : 2025.05.27-06.04
Хуудасны тоо : 2/3

№	Шинжилгээний аргачлал	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Агууламж	
				2001-250503	2001-250504
1	MNS1097:2023	Ca ⁺ /кальци/	мг/л	415.0	437.9
2	MNS1097:2023	Mg ⁺ /магни/	мг/л	41.6	50.8
3	MNS1097:2023	Na ⁺ +K ⁺ /натри К/	мг/л	106.0	135.0
4	MNS6832:2020	HCO ₃ ⁻ /гидрокарбонат/	мг/л	732.2	854.2
5	MNS 6271:2011	SO ₄ ⁻ /сульфат/	мг/л	695.6	746.6
6	MNS4424:2005	Cl ⁻ /хлорид/	мг/л	67.0	70.2
7	MNS1097:2023	Нийт эрдэсжилт	мг/л	2057.4	2297.0
8	MNS6836:2020	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	24.13	26.03
9	MNS6779:2019	Жинлэгдэх бодис	мг/л	2.10	840.0
10	MN ISO 7150-1:2006	NH ₄ /аммони/	мгN/л	2.46	2.84
11	MNS6779:2019	NO ₂ /нитрит/	мгN/л	0.008	0.011
12	MNS6834:2020	NO ₃ /нитрат/	мгN/л	1.91	2.16
13	MN ISO 6878:2001	Рэрд /фосфат/	мгP/л	0.039	0.043
14	MNS 6272:2011	F /фтор/	мг/л	1.93	2.04
15	MNS 4430:2005	Fe /төмөр/	мг/л	0.01	0.01
16	MNS ISO10523:2001	РН /усны орчин/		7.11	7.76
17	MNS ISO7888:1999	ЕС /ЦДчанар/	μS/cm	2110.0	2310.0
18	MNS ISO11083:2001	Cr-VI /6 валентат хром/	мг/л	илрээгүй	илрээгүй
19	MNS 6833:2020	Перманганатын исэлдэх чанар	мг/л	0.6	288.0

Дээжийн код: 2001250503- Тунгаагуурын ус
2001250504- Саарал ус (үнстэй)

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН УСНЫ АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ
ХЯНАСАН:
БОШЛ-ИЙН ХЯНАЛТЫН ШИНЖЭЭЧ, ЧМ
БАТАЛГААЖУУЛСАН:
УОШХ-ИЙН ДАРГА

Г.ГАНПҮРЭВ
Э.САЙНЗАЯА
М.АЛИМАА

ДАРХАН-УУЛ АЙМГИЙН
УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дархан сум, 5 дугаар баг, УЦУОШТ-ийн байр
Утас: 7037-3783, 70374161
E-mail: darkhan-tsaquur@yahoo.com

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ТАЙЛАН

Дугаар он/№ : 2025/2-32-2
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ДАРХАН ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ"
ТӨХК, 13-р баг
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Ө Алтанзул, БОШЛ-ийн усны химийн ахлах
инженер
Сорьцын тоо, төрөл : 2 цэг, усны химийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо : 2025.10.08
Шинжилсэн огноо : 2025.10.13-30
Хуудасны тоо : 2/3

№	Шинжилгээний аргачлал	Усны химийн шинжилгээний үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Агууламж	
				2001- 251003	2001- 251004
1	MNS1097.2023	Ca ²⁺ /кальци/	мг/л	163.7	190.4
2	MNS1097.2023	Mg ²⁺ /магни/	мг/л	34.7	39.3
3	MNS1097.2023	Na ⁺ +K ⁺ /натри К/	мг/л	154.3	138.3
4	MNS6832.2020	HCO ₃ ⁻ /гидрокарбонат/	мг/л	781.0	817.6
5	MNS 6271.2011	SO ₄ ²⁻ /сульфат/	мг/л	90.0	94.9
6	MNS4424.2005	Cl ⁻ /хлорид/	мг/л	89.3	102.1
7	MNS1097.2023	Нийт эрдэсжилт	мг/л	1313.0	1382.6
8	MNS6836.2020	Нийт хатуулаг	мг-экв/л	11.02	12.73
9	MNS6779.2019	Жинлэгдэх бодис	мг/л	109.7	144.0
10	MN ISO 7150-1.2006	NH ₄ ⁺ /аммони/	мгN/л	0.56	0.67
11	MNS6779.2019	NO ₂ ⁻ /нитрит/	мгN/л	0.003	0.006
12	MNS6834.2020	NO ₃ ⁻ /нитрат/	мгN/л	0.30	0.64
13	MN ISO 6878.2001	Рэрд /фосфат/	мгP/л	0.027	0.069
14	MNS 6272.2011	F /фтор/	мг/л	1.00	0.93
15	MNS 4430.2005	Fe /төмөр/	мг/л	0.03	0.03
16	MNS ISO10523.2001	PH /усны орчин/		7.71	8.45
17	MNS ISO7888.1999	ЕС /ЦДчанар/	µS/cm	1492.0	1613.0
18	MNS ISO11083.2001	Cr-VI /6 валентат хром/	мг/л	илрээгүй	илрээгүй
19	MNS 6833.2020	Перманганатын исэлдэх чанар	мг/л	4.7	3.2

Дээжийн код 2001251003- Тунгаагуурын ус
2001251004- Саарал ус (үнстэй)

ШИНЖИЛГЭЭ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
БОШЛ-ИЙН АГААРЫН ХИМИЙН АХЛАХ
ИНЖЕНЕР
ХЯНАЖ, БАТАЛГААЖУУЛСАН:
БОШЛ-ИЙН ХИМИЙН ТЕХНОЛОГИЧ
ИНЖЕНЕР

Г АНХМАА

Э САЙНЗАЯА

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна

ҮНДЭСНИЙ ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ТӨБ

ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар TL 32

ISO/IEC 17025:2017 (MNS ISO/IEC 17025:2018)
стандартын шаардлагыг хангасан

“Дарханы дулааны цахилгаан станц” ТӨХК-ийн
Хими цехийн нэгдсэн сорилтын лабораторийг

(Хаяг: Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 13-р баг, Үйлдвэрийн дүүрэг,
Дарханы дулааны цахилгаан станц ТӨХК-ийн байр)

хавсралтад заасан итгэмжлэлийн хүрээнд
сорилт гүйцэтгүүлэхээр итгэмжлэв.

Энэ итгэмжлэл нь тодорхойлсон хүрээнд сорилт гүйцэтгэх техникийн чадвартай бөгөөд лабораторийн чанарын менежментийн тогтолцоотой болохыг (ISO-ILAC-IAF-ын 2017 оны хамтарсан мэдээдлийг үндэслэн) гэрчилнэ.

Анх итгэмжлэл авсан огноо
2007.06.01

Өлгөсөн огноо 2024.11.13
Дуусах огноо 2028.06.08

ДАРГА

С.НЯМ-ЭРДЭНЭ

(Handwritten signature and red official stamp)

00010000

ILAC-MRA

APAC

"ДДЦ" ТӨХК-ийн гүний худгуудын 2025 оны хими хяналтын шинжилгээний мэдээ

2025.11.13

Гүний худгаг	Химийн шинжилгээ (Жилийн дундаж)														Бактериол огийн		Тайлбар							
	Ж общ мг/дм ³	Са-ийн ион мг/дм ³	Мг-ийн ион мг/дм ³	ЦДЧ µS/cm	Давслаг мг/л	Щ м/о мг-э/дм ³	РН	Хлорид мг/дм ³	аммиак мг/л	NO2 мг/дм ³	NO3 мг/дм ⁴	Fe мг/дм ³	Си мкг/дм ³	Нефт бүтээг- 1-ээс мкг/дм ³	Амт балл	Өнгө		сульфат мг/дм ³	Фосфатын ион мг/дм ³	Исэлдэлт Mg O ₂ /л /перманган	Булингар NTU	Булингар мг/дм ³	1 мл дэх Нангийнтоо	100 мл дэхь E.coli тоо
Норм	6.5-8	100.0	30.0			3.5	6.5-8.5	350.00	1.500	1.000		300	20	1-ээс ихгүй	2 балл	20	20.00	3.50	Mg O ₂ /л	15.00	5.00	<20	0	
№4	2.8	35.1	12.8	296	148	2.8	7.63	9.94	0.080	0.006	1.42	35	4	0.038	2	10	23.33	0.04	0.80	0.00	0.00	14	0	
№5	2.8	36.1	11.6	286	143	2.8	7.47	10.30	0.098	0.005	1.58	27	5	0.026	2	10	22.49	0.05	0.64	0.00	0.00	10	0	
№6	2.7	35.1	11.6	296	148	2.7	7.39	9.94	0.045	0.007	1.20	32	5	0.034	2	10	24.05	0.06	0.65	0.00	0.00	10	0	
№7	2.7	34.1	11.6	294	147	2.7	7.41	9.59	0.050	0.006	1.23	41	3	0.031	2	10	24.46	0.07	0.65	0.00	0.00	13	0	
№8	2.9	38.1	12.2	301	151	3.0	7.54	9.94	0.052	0.007	1.24	32	8	0.041	2	10	24.80	0.06	0.48	0.00	0.00	14	0	
№9	2.6	37.1	8.5	283	141	2.6	7.51	9.59	0.053	0.005	1.34	30	6	0.037	2	10	23.54	0.06	0.48	0.00	0.00	21	0	

Дүгнэлт: 2025 оны 11-р сарын 13-ны өдрийн байдалаар тус станцын үүсгэвэр ус болох гүний худгаг №4-9 усанд хийгдсэн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд MNS 900:2018 "Ундны усны эрүүл ахуйн шаардлага түүнд тавигдах хяналт" стандарт болон эрчим хүчний ТАД-ийн нормыг хангасан болно.

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч.....*Б.Уянга*.....Н.Буянтөр

Шинжилгээ хийсэн: Уур-усны ахлах лаборант.....*Ц.Жаалцэрэн*.....Ц.Жаалцэрэн

Бактериологич.....*Д.Оюунбал*.....Д.Оюунбал

2025 оны "ДДЦС-ТӨХК"-ийн Хаягдал уснуудын хими хяналтын шинжилгээ

2025.11.13

№	Хаягдал ус	Химийн шинжилгээ (Эхний 10 сарын дундаж дүн)										
		pH	Давслаг мг/дм ³	Ж обш мг-э/дм ³	Хлорид мг/дм ³	NO ₂ мг/дм ³	аммиак мг/л	NO ₃ мг/дм ³	Нефт бүтээгдэхүүн мг/дм ³	Өнгө		
	Норм	6.0-8.5			300 мг/л		15 мг/л				0.5 мг/л	
1	Далангаас ирж буй ус	7.3	1073	17.1	156.8	0.302	2.994	1.87	0.076	15		
2	Даланд хаягдаж байгаа ус ус	6.0	1167	19.0	173.4	0.241	3.954	1.57	0.083	16		
3	Борооны худаг №17	7.4	638	8.2	86.8	0.121	3.064	2.11	0.208	16		

Дүгнэлт: 2025 онд тус станцын үйлдвэрийн хаягдал ус болох Далангаас ирж буй, Даланд хаягдаж буй, Борооны худаг №17 зэрэг цэгүүдийн усанд хийгдсэн шинжилгээний дүнгээс үзэхэд MNS 6561:2015 "Хүрээлэн буй орчин. Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал ус" Ерөнхий шаардлагыг хангасан болно.

Хянасан: Лабораторийн эрхлэгч.....*Буянтөр*..... Н.Буянтөр
Шинжилгээний дүнг нэгтгэсэн: Ахлах лаборант.....*Ц.Жаалцэрэн*..... Ц.Жаалцэрэн

2025 оны Ажлын байрны орчны шинжилгээ / Эхний 10 сар /

2025.11.14

Огноо	Түлш			Шнек			Зуух		
	T °C	Чийглэг	Тоос	T °C	Чийглэг	Тоос	T °C	Чийглэг	Тоос
MNS4990:2015	18-20	40-60	3	18-20	40-60	3	18-20	40-60	3
	13-28	24 °C 75	10	13-28	24 °C 75	10	13-28	24 °C 75	10
Нэгж	°C	%	мг/м3	°C	%	мг/м3	°C	%	мг/м3
2025.01	21.2	39.3	12.2	21.8	37.9	11.1	24.6	24.7	3.2
2025.02	20.4	43.2	14.1	19.0	36.8	9.6	25.1	24.8	2.7
2025.03	22.4	34.2	7.4	23.6	35.9	6.3	25.9	24.9	2.1
2025.04	24.2	43.9	9.3	27.0	37.3	6.0	26.5	25.4	1.1
2025.05	24.8	48.2	9.0	29.8	49.7	8.0	25.0	28.4	0.9
2025.06	26.1	50.8	10.3	31.3	49.6	7.2	27.6	45.6	1.1
2025.07	26.8	54.8	18.9	32.7	49.2	19.0	28.6	39.5	0.8
2025.08	26.7	61.1	16.5	29.5	61.0	16.0	26.2	46.8	0.9
2025.09	24.5	55.6	14.9	26.6	53.6	17.3	20.6	46.5	0.7
2025.10	20.7	43.3	14.9	20.2	49.2	9.2	22.8	30.9	1.0

Хянасан баталгаажуулсан :

Лабораторийн эрхлэгч

Н.Буянтөр

Шинжилгээ хийсэн:

Тос-түлшний ахлах лаборант

С.Батаа

ДДЦС "ТӨХК -д хэрэглэгдэж байгаа химийн бодисын 2025 оны тайлан /11-р сарын 13-ны өдрийн байдлаар/

2025.11.13

№	Монгол нэр	Томьёо	CAS дугаар	Хор аюулын тухай лавлах мэдээлэл нээсэн эсэх	Хаана хадгалдаг	Зөвшөөрлийн дугаар, хүчинтэй хугацаа	Худалдан авдаг бол ямар байгууллагаас худалдан авдаг	Зөвшөөрөл авсан, тоо хэмжээ	Хэмж их нэгж	Өмнөх жилийн нийт үлдэгдэл хэмжээ	Хүлээн авсан нийт үлдэгдэл хэмжээ	Ашигласан тоо хэмжээ	Агуулахад үлдсэн үлдэгдэл хэмжээ	Химийн бодисоос гарах сав баглаа боодлын хаягдлыг хэмжээ, н хэмжээ, ш
---	------------	--------	------------	--	-----------------	--------------------------------------	--	-----------------------------	--------------	-----------------------------------	-----------------------------------	----------------------	----------------------------------	---

1. Шинжилгээний урвалж бодисууд

1.1. Аюултай бодисууд

1.1 Шатамхай химийн бодисууд

1	Бензол	$C_6H_5CH_2OH$	100-51-6	ХАЛМ	Склад	94 төрлийн химийн бодис ашиглах тусгай зөвшөөрөлтэй	Цэцүүх трейд ХХК, Грийн Химистри	28.60	л	13.00	8.00	8.50	12.50	17
3	Хүхэрт натри	$Na_2S \cdot 9H_2O$	7757-83-7	ХАЛМ			2.60	кг	1.00	0.00	0.50	0.50	1	

1.2. Идэмхий химийн бодисууд

4	Давсны хүчил	HCl	7647-01-0	ХАЛМ	Склад			11.80	кг	2.00	9.60	9.20	2.40	7
6	Калийн гидроксид <td>KOH <td>1310-58-3 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>2.00</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td></td> </td></td></td>	KOH <td>1310-58-3 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>2.00</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td></td> </td></td>	1310-58-3 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>2.00</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td></td> </td>	ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>2.00</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>0.00</td> <td>0.50</td> <td></td>			2.00	кг	0.00	0.50	0.50	0.00	0.50	
7	Аммиак <td>NH_4OH <td>1336-21-6 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>35.00</td> <td>кг</td> <td>14.00</td> <td>5.40</td> <td>9.50</td> <td>9.50</td> <td>9.90</td> <td>10</td> </td></td></td>	NH_4OH <td>1336-21-6 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>35.00</td> <td>кг</td> <td>14.00</td> <td>5.40</td> <td>9.50</td> <td>9.50</td> <td>9.90</td> <td>10</td> </td></td>	1336-21-6 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>35.00</td> <td>кг</td> <td>14.00</td> <td>5.40</td> <td>9.50</td> <td>9.50</td> <td>9.90</td> <td>10</td> </td>	ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>35.00</td> <td>кг</td> <td>14.00</td> <td>5.40</td> <td>9.50</td> <td>9.50</td> <td>9.90</td> <td>10</td>			35.00	кг	14.00	5.40	9.50	9.50	9.90	10
8	Азотын хүчил <td>HNO_3 <td>7697-37-2 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>9.10</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>6.50</td> <td>3.90</td> <td>3.90</td> <td>2.60</td> <td>3</td> </td></td></td>	HNO_3 <td>7697-37-2 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>9.10</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>6.50</td> <td>3.90</td> <td>3.90</td> <td>2.60</td> <td>3</td> </td></td>	7697-37-2 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>9.10</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>6.50</td> <td>3.90</td> <td>3.90</td> <td>2.60</td> <td>3</td> </td>	ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>9.10</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>6.50</td> <td>3.90</td> <td>3.90</td> <td>2.60</td> <td>3</td>			9.10	кг	0.00	6.50	3.90	3.90	2.60	3
9	Хүхрийн хүчил <td>H_2SO_4 <td>7664-93-9 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>41.80</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>7.20</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>2</td> </td></td></td>	H_2SO_4 <td>7664-93-9 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>41.80</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>7.20</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>2</td> </td></td>	7664-93-9 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>41.80</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>7.20</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>2</td> </td>	ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>41.80</td> <td>кг</td> <td>0.00</td> <td>7.20</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>3.60</td> <td>2</td>			41.80	кг	0.00	7.20	3.60	3.60	3.60	2
10	Цууны хүчил <td>CH_3COOH <td>64-19-7 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>4.68</td> <td>л</td> <td>1.00</td> <td>3.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>3.50</td> <td>1</td> </td></td></td>	CH_3COOH <td>64-19-7 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>4.68</td> <td>л</td> <td>1.00</td> <td>3.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>3.50</td> <td>1</td> </td></td>	64-19-7 <td>ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>4.68</td> <td>л</td> <td>1.00</td> <td>3.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>3.50</td> <td>1</td> </td>	ХАЛМ <td></td> <td></td> <td>4.68</td> <td>л</td> <td>1.00</td> <td>3.00</td> <td>0.50</td> <td>0.50</td> <td>3.50</td> <td>1</td>			4.68	л	1.00	3.00	0.50	0.50	3.50	1

1.3. Исэлдүүлэгч химийн бодисууд

11	Перекись	H_2O_2	7722-84-1	ХАЛМ			2.50	л	1.00	1.00	2.00	2.00	0.00	2
----	----------	----------	-----------	------	--	--	------	---	------	------	------	------	------	---

2. Хорттой химийн бодисууд

12	Аммоний персульфат	$(NH_4)_2S_2O_8$	7727-54-0	ХАЛМ			3.00	кг	0.00	0.50	0.00	0.00	0.50	
13	Бихромат кали	$K_2Cr_2O_7$	7778-50-9	ХАЛМ			1.50	кг	2.00	0.00	1.00	1.00	1.00	1
14	Калийн бифталат	$1-KOOC_6H_4-2-COOH$	877-24-7	ХАЛМ			2.50	кг	0.00	0.50	0.00	0.00	0.50	
15	Борын хүчил	$H_2B_4O_7$	10043-35-3	ХАЛМ			1.00	кг	3.00	2.00	2.00	2.00	3.00	2
16	Хром хүчлийн кали	K_2CrO_4	7778-50-8	ХАЛМ			0.70	кг	1.00	0.50	1.00	1.00	0.50	2
17	Нимбэгний хүчил	$C_6H_8O_7 \cdot H_2O$	5949-29-1	ХАЛМ			3.00	кг	0.00	2.00	0.00	0.00	2.00	

48	Хүхрийн хүчил	H ₂ SO ₄ 0.1n	7664-93-9	ХАЛМ		240	ш	0	199	129	70	129
49	Карбонат натри/фик	Na ₂ CO ₃	1486118	ХАЛМ		27	ш	1	0	0	1	

2. Технологийн хэрэглээний бодисууд

2.1. Аюултай бодисууд

2.1.1 Шатамхай химийн бодисууд

50	Хүчилтөрөгч	O ₂	7782-44-7	ХАЛМ	аж ахуй		м3	536.0	4578.0	4952.0	162.0	
51	Этилийн спирт	C ₂ H ₅ OH	64-17-5	ХАЛМ	агуулах		л	104.0	140.0	121.7	122.3	
52	Пропан	C ₃ H ₈	74-98-6	ХАЛМ	агуулах		м3	154.0	1764.0	1610.0	308.0	
53	Аргон хий	Ar	7440-37-1	ХАЛМ	агуулах		ш	0	6	6	0	
54	Ацетилен	C ₂ H ₂	74-86-2	ХАЛМ	агуулах		ш	1	20	21	0	

2.1.2 Идэмхий химийн бодисууд

55	Аммиак	NH ₃ OH	7664-41-7	ХАЛМ	агуулах		кг	738.00	1300.00	492.00	1546.00	15.0
56	Давсны хүчил	HCl	7647-01-0	ХАЛМ	агуулах		кг	0.00	9750.00	9222.00	528.00	400.0

2. Хорттой химийн бодисууд

57	Хлорт натри	NaCl	7647-14-5	ХАЛМ	агуулах		кг	159680.0	330000.0	269700.0	219980.0	269.0
58	Три натри фосфат	Na ₃ PO ₄ *12H ₂ O	10101-89-0	ХАЛМ	агуулах		кг	2275.0	2200.0	3400.0	1075.0	136.0
59	Катионит КУ-2-8			ХАЛМ	агуулах		кг	0.0	20000.0	20000.0	0.0	800.0
60	Асбест			ХАЛМ	агуулах		кг	350.0	35000.0	33250.0	2100.0	461.0
61	Этаноламин	C ₂ H ₇ NO	141-43-5	ХАЛМ	агуулах		кг	0.0	50.0	0.0	50.0	

Тайлан хянасан :

СБХ-ийн дарга

Хими цехийн дарга

Тайлан гаргасан: Лабораторийн эрхлэгч

Тооцооны нягтлан бодогч

Ц.Ууганбаяр

Г.Алимаа

Н.Буянтер

Б.Энххаргал

“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК

**“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК
МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН САНААЧИЛСАН
“ТЭРБУМ МОД” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭЭНД
2025 ОНД ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭСЭН
АЖЛЫН ТАЙЛАН**

/жилийн тайлан/

2025 ОН

**“ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ” ТӨХК МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН САНААЧИЛСАН “ТЭРБУМ МОД” ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНИЙ
ХҮРЭЭНД 2025 ОНД ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭСЭН АЖЛЫН ТАЙЛАН**

/ жилийн тайлан/

2025 оны 10 сарын 17-ны өдөр

Монгол орон даяар өрнөж байгаа **МОНГОЛ УЛС**-ын ерөнхийлөгчийн санаачилсан **"ТЭРБУМ МОД"** үндэсний хөдөлгөөнийг дэмжин **"ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ"** ТӨХК-ийн хамт олон 4 дахь жилдээ мод тарих ажлыг төлөвлөн, төлөвлөгөөний дагуу мод тарих ажлыг зохион байгуулж гүйцэтгэлээ.

Манай хамт олон 2025 оны хавар 1500 ширхэг бургас, 800 ширхэг хайлаас модны суулгац, намар 600 ширхэг хайлаас модны суулгац нийт 1500 ширхэг бургас, 1400 ширхэг хайлаас модны суулгац тарихаар төлөвлөсөн. Төлөвлөгөөний дагуу Дархан-Уул аймгийн, Дархан сумын, Малчин багийн нутаг "Уужим булаг"-т Хараа голын эрэг дагуу нийт 1500 ширхэг бургас модны суулгац, станцын үйлдвэрийн хашаан дотор эко хашааны зориулалтаар 1400 ширхэг хайлаас модны суулгацыг хавар 5 дугаар сарын 05-15, намар 10 дугаар сарын 05-15-ны хооронд бүрэн тарьж дууслаа. Дээрх ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг төлөвлөн хийсэн.

- "Тэрбум мод" хөтөлбөрийн хүрээнд 2025 онд хийх ажлын төлөвлөгөө гарган батлуулж мөрдлөг болгон ажилласан.
- Дархан-Уул аймаг, Дархан сумын ЗДТГ, БОГ-аас Дархан сумын Малчин багийн нутаг "Уужим булаг"-т Хараа голын дагуу мод тарихаар газрын гэрээг дахин сунгуулсан.
- Тендерт шалгарч, хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан мод үржүүлгийн аж ахуй эрхэлдэг, модны суулгац бэлтгэн нийлүүлдэг "Алд дэлгэм" ХХК-д модны суулгацын захиалга өгөх, худалдан авах ажлыг гэрээний дагуу хийсэн.
- Мод тарих зориулалтаар Дархан сумын Малчин багийн нутаг "Уужим булаг"-т Хараа голын эрэг дагуу мод тарьсан ба тарих газрын 2000 метр хамгаалалтын хашааны засвар үйлчилгээг хийж дуусгасан. Мод тарих талбайн хашааг өргөтгөх материалын захилга өгөх, худалдан авалт хийх, хашааны шонгийн зураг гаргах, шонг бэлтгэх, хашааг барих зэрэг ажлыг төлөвлөгөөний дагуу хийж дуусгасан.
- Мод тарихад шаардлагатай бэлтгэл ажлын бүрэн хангаж, модны суулгацыг хугацаанд нь бүрэн тарьсан. Мод тарьж арчилж ургуулах дадлага, сургалтыг мод тарих талбайд практик байдлаар явуулсан.
- Усалгааны 1300м шугам хоолойг татаж, 8тн багтаамжтай усны нөөц савыг байршуулан ажилласан. Өмнөх жилүүдийн тарьсан модны цэнэг усалгааг бүрэн хийсэн.

Дүгнэлт: 2025 онд нийт 1500 ширхэг бургас, 1400 ширхэг хайлаас модыг төлөвлөгөөний дагуу хавар, намрын улиралд бүрэн тарьж дууссан. Төлөвлөсөн ажлын гүйцэтгэл 2025 оны 10 сарын 15-ны байдлаар 100 % -ийн гүйцэтгэлтэй байна. Энэ жилийн байгаль цаг уурын онцлог маш их гантай байлаа. 8-р сарын дундаас хойш бороо орсон. Нийт тарьсан модны ургалт 80%-тай байна.

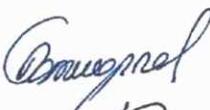
МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН САНААЧИЛСАН "ТЭРБУМ МОД" ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН ХҮРЭЭНД "ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ" ТӨХК-ИЙН 2025 ОНД ХИЙХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Хийгдэх ажлын нэрс	Хамрах хүрээ	Хугацаа	Гүйцэтгэл
1	2	3	5	6
1	"Тэрбум мод" хөтөлбөрийн хүрээнд 2025 онд хийх ажлын төлөвлөгөө гарган батлуулах.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	01/01-01/10	
2	Дархан сумын ЗДТГ, Байгаль орчны газар, Газрын албатай хийсэн мод тарихаар түр эзэмшиж буй газрын гэрээнд сунгалт хийлгэх	ДУАЗДТГ, ДУА БОАЖГ, Газрын алба	02/01-03/10	
3	Дархан-Уул аймгийн Байгаль орчны газар, Дархан сум ЗДТГ-т тарих модны тоо, мэдээллийг өгч баталгаажуулах	ДУАЗДТГ, БОАЖГ, ДДЦС ТӨХК	02/05-02/15	
4	Мод тарих талбайн хамгаалалтын хашааг засаж сайжруулах, нэмэлтээр барих шаардлагатай хашааны тооцоо, судалгаа гаргах	Хяналтын хэлтэс БОХ Инженер	3/10-4/30	
5	Байгууллагын 2025 оны худалдан авах төлөвлөгөөнд модны суулгац худалдан авах, хамгаалалтын хашааг өргөтгөх зардлыг суулгах	Хяналтын хэлтэс БОХ Инженер	2024/12/01-2025/02/20	
6	Дархан-Уул аймаг, БОАЖГ-аас зохион байгуулах сургалт, зөвлөгөөнд хамрагдах.	"ДДЦС" ТӨХК Хяналтын хэлтэс БОХИ	жилдээ	
7	Хамгаалалтын хашааны загвар зураг гаргах. Алба, хэлтэс, цехүүдээр хашааны шон хийлгэж хүлээн авах.	"ДДЦС" ТӨХК Хяналтын хэлтэс БОХИ	03/05-04/20	
8	Мод тарих өргөтгөх газар хамгаалалтын торон хашааг барих.	"ДДЦС" ТӨХК алба, хэлтэс, цехүүд	04/01-05/01	
9	Модны усалгааны шугам татах. Ус нөөцлөх сав байршуулах.	ДДЦС ТӨХК Хими цех, МБЦ	04/20-05/10	

10	Хөрсөнд тэжээл өгөх зорилгоор малын бууц, хар шороо татах авах.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	04/15-04/30	
11	Мод тарих талбай, тарих модны хуваарилалт хийх.	"ДДЦС" ТӨХК Хяналтын хэлтэс БОХИ	04/10-04/25	
			09/10-09/20	
12	Байгууллагын нийт ажилтнуудыг хамарсан мод тарих ажлыг зохион байгуулах.	"ДДЦС" ТӨХК Хяналтын хэлтэс БОХИ	05/10-05/30	
			09/25-10/25	
13	Тарьсан модны арчилгаа, усалгааны хуваарь гарган ажиллах.	"ДДЦС" ТӨХК нийт алба, хэлтэс, цехүүд хуваарийн дагуу	06/01-06/30	
			07/01-07/30	
			08/01-08/30	
			09/01-09/30	
14	Тарьсан модонд шимт тэжээл өгөх. / бордох /	"ДДЦС" ТӨХК алба, хэлтэс, цехүүд	07.01-07.30	
15	Гүний худгийн машинист нартай мод тарьсан талбайд мал оруулахгүй байх талаар хамтран ажиллах	"ДДЦС" ТӨХК Хяналтын хэлтэс, Хими цех	04/20-05/10	
16	Мод усалгааны шугам хураах, өвлийн бэлтгэх хангах	"ДДЦС" ТӨХК Хяналтын хэлтэс, ЗУХ	10/15-10/30	
17	Мод тарьсан талбайн хяналт шалгалтыг хийх	"ДДЦС" ТӨХК Хяналтын хэлтэс	сар бүр	

ХЯНАСАН:

ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

Б.БАТЖАРГАЛ

ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Л.БАЛТ

ТӨЛӨВЛӨГӨӨ ГАРГАСАН:

ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ ХЯНАЛТЫН ИНЖЕНЕР

Н.БАТСАЙХАН

**МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН САНААЧИЛСАН “ТЭРБУМ МОД” ҮНДЭСНИЙ
ХӨДӨЛГӨӨНИЙ ХҮРЭЭНД ХИЙГДЭХ 2025 ОНЫ МОД ТАРИХ АЖЛЫН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН БИЕЛЭЛТ**

№	Хийгдэх ажлын нэрс	Хамрах хүрээ	Хугацаа	Гүйцэтгэл	Тайлбар
1	2	3	4	5	6
1	"Тэрбум мод" хөтөлбөрийн хүрээнд 2025 онд хийх ажлын төлөвлөгөө гарган батлуулах.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	01/01-01/10	100%	2025 оны ажлын төлөвлөгөө гарган батлуулж, мөрдлөг болгон ажиллаж байна.
2	Дархан сумын ЗДТГ, Байгаль орчны газар, Газрын албатай хийсэн мод тарих газрын гэрээнд сунгалт хийлгэх	ДУАЗДТГ, ДУА БОАЖГ, Газрын алба	02/01-03/10	100%	Гэрээг үргэлжлүүлэн сунган ажиллаж байна.
3	Дархан-Уул аймгийн Байгаль орчны газар, Дархан сум ЗДТГ-т тарих модны тоо, мэдээллийг өгч баталгаажуулах	ДУАЗДТГ, БОАЖГ, ДДЦС ТӨХК	02/05-02/15 09/15-10/15	100%	Дархан-Уул аймгийн ЗДТГ, БОАЖГ-т тарих модны тоо, тарьсан мэдээг бүрэн өгч ажилласан.
4	Мод тарих талбайн хамгаалалтын хашааг засаж сайжруулах, нэмэлтээр барих шаардлагатай хашааны тооцоо, судалгаа гаргах	Хяналтын хэлтэс БОХ Инженер	3/10-4/30	100%	Мод тарих талбайн хамгаалалтын хашааг засаж сайжруулах ажлыг бүрэн хийж гүйцэтгэсэн. Өргөтгөх хашааны тооцоо гаргаж, шаардлагатай хашаа, шонгийн зургийг гарган батлуулсан.
5	Байгууллагын 2025 оны худалдан авах төлөвлөгөөнд модны суулгац худалдан авах, хамгаалалтын хашааг өргөтгөх зардлыг суулгах	Хяналтын хэлтэс БОХ Инженер	2024 оны 12/01-2025 оны 02/20	100%	2025 оны худалдан авалтын төлөвлөгөөнд бүрэн суулгаж батлуулсан.
6	Дархан-Уул аймаг, БОГ-аас зохион байгуулах сургалт, зөвлөгөөнд хамрагдах.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	жилдээ	100%	БОГ-аас явуулсан сургалтад хамрагдсан.
7	Хамгаалалтын хашааны загвар зураг гаргах. Алба, хэлтэс, цехүүдээр хашааны шон хийлгэж хүлээн авах.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	03/05-04/20	100%	Өргөтгөх хашааны тооцоо, зургийг гаргасан, шаардлагатай хашааны шонгийн тоог гарган цехүүдээр бүрэн хийлгэв.
8	Мод тарих талбайг өргөтгөх газарт хамгаалалтын торон хашааг барих.	Алба, хэлтэс, цехүүд	04/01-05/01	100%	Мод тарих талбайн өргөтгөлийн ажлыг бүрэн хийж дуусгав.
9	Модны усалгааны шугам татах. Ус нөөцлөх сав байршуулах.	Хими цех, МБЦ	04/20-05/10	100%	Усалгааны шугам татаж, ус нөөцлөх савыг байршуулж усалгаа хийхэд бэлэн болгосон.
10	Хөрсөнд тэжээл өгөх зорилгоор малын бууц, хар шороо татах авах.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	04/15-04/30	100%	Шаардлагатай зүйлсийг бэлтгэж ажилласан.

11	Мод тарих талбай, тарих модны хуваарилалт хийх.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	04/10-04/25	100%	Талбайн хуваарилалт хийсэн.
			09/10-09/20		Нөхөн тарилтын хуваарилалт хийсэн.
12	Байгууллагын нийт ажилтнуудыг хамарсан мод тарих ажлыг зохион байгуулах.	Хяналтын хэлтэс БОХИ	05/10-05/30	100%	Хаврын тарилтыг зохион байгуулав.
			09/25-10/25		Намрын тарилтыг зохион байгуулав.
13	Тарьсан модны арчилгаа, усалгааны хуваарь гарган ажиллах.	Алба, хэлтэс, цехүүд хуваарийн дагуу	06/01-06/30	100%	Хуваарь гарган батлуулж ажилласан.
			07/01-07/30		
			08/01-08/30		
			09/01-09/30		
14	Тарьсан модонд шимт тэжээл өгөх. / бордох /	Алба, хэлтэс, цехүүд	07.01-07.30	100%	Төлөвлөгөөний дагуу бордов.
15	Гүний худгийн машинист нартай мод тарьсан талбайд мал оруулахгүй байх талаар хамтран ажиллах	Хяналтын хэлтэс, Хими цех	04/20-12/10	100%	Мод тарьсан талбайд мал оруулахгүй байх талаар хамтран ажилласан.
16	Мод усалгааны шугам хураах, өвлийн бэлтгэх хангах	Хяналтын хэлтэс, ЗУХ	10/15-10/30	100%	Усалгааны шугам хурааж, өвлийн бэлтгэх хангасан.
17	Мод тарьсан талбайн хяналт шалгалтыг хийх	Хяналтын хэлтэс	сар бүр	100%	Хяналт тавин ажилласан.
Төлөвлөгөөний биелэлт				100%	

ХЯНАСАН:

ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР
ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА

Б.БАТЖАРГАЛ

Л.БАЛТ

ТӨЛӨВЛӨГӨӨ ГАРГАСАН:

ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
ХЯНАЛТЫН ИНЖЕНЕР

Н.БАТСАЙХАН

НЭГ ТЭРБУМ МОД ҮНДЭСНИЙ ХӨДӨЛГӨӨНД НЭГДЭЦГЭЭ

МОД, СӨӨГНИЙ ТАРЫЦ СУУЛГАЦЫН ГАРАЛ ҮҮСЛИЙН БИЧИГ

Мод сөөгний суулгацыг ургуулсан байгууллага хувь хүний мод үржүүлгийн газрын нэр
регистрийн дугаар

Агд даргачи ххк- рд, 4220398

Суулгацыг авсан байгууллага хувь хүний нэр

Дархан Дундан Цахилгаан Станц ТӨХК

Мод сөөгний үзүүлэлт

№	Суулгацын нэр	Нас	Тоо	Стандартын дугаар	Ургуулсан арга	Суулгацын чанар	Тайлбар
	Бургал	2	1500	МНБ, 61, 41, 2010	Дамуур	2	

Суулгацыг ухаж бэлтгэсэн хугацаа 2025-05-3

Суулгацын өвчин хортон каринтины шинж байдал хэвийн

Суулгацыг зөөж ургуулах газрын экологийн нөхцөл
хэвийн

Суулгацыг хүдгэлгэн өрсөн байгууллага хүний нэр гарын үсэг

Агд даргачи ххк- О, Айтжанмуза

Хүлээн авсан байгууллага хүний нэр гарын үсэг

(Signature)

2025 оны 05 сарын 06 өдөр

**"Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц" ТӨХК-ийн ажилтнуудын
хавар тарих модны хуваарилалт**

ҮНДЭСЛЭЛ: Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "ТЭРБУМ МОД" үндэсний хөтөлбөр, Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын 2021 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдрийн 01-А/68 тоот захирамжаар Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, сайжруулах "Ногоон Дархан 2032" төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарих ажлыг зохион байгуулах.

Хавар тарих нийт модны тоо: 2500 ширхэг / бургас 1500ш, хайлаас 1000ш /

Хараа голын эрэг дагуу тарих бургас модны суулгацыг 05/06-05/12-ны хооронд тарьж бүрэн дуусгах. 05/12-05/15-ны хооронд хайлаас модны суулгацыг бүрэн тарьж дуусгах.

№	Алба, Хэлтэс, Цехийн нэрс	Орон тоо	Хэмжих нэгж	Модны нэр	Модны тоо	Модны нэр	Модны тоо
	1	2	3	4	5	6	7
1	Захиргаа удирдлагын хэлтэс	31	ширхэг	Бургас	104	Хайлаас	200
2	Инженерийн алба	22	ширхэг	Бургас	74	Хайлаас	50
3	Хяналтын хэлтэс	6	ширхэг	Бургас	20	Хайлаас	20
4	Санхүү бүртгэлийн хэлтэс	12	ширхэг	Бургас	36	Хайлаас	
5	Хангамж үйлчилгээний хэлтэс	17	ширхэг	Бургас	56	Хайлаас	
6	Түлш дамжуулах цех	57	ширхэг	Бургас	188	Хайлаас	100
7	Зуухан цех	124	ширхэг	Бургас	410	Хайлаас	
8	Турбин цех	61	ширхэг	Бургас	202	Хайлаас	500
9	Цахилгаан цех	49	ширхэг	Бургас	162	Хайлаас	30
10	ДХХА цех	21	ширхэг	Бургас	70	Хайлаас	
11	Хими цех	30	ширхэг	Бургас	100	Хайлаас	100
12	Механик бэлтгэлийн цех	27	ширхэг	Бургас	90	Хайлаас	
	Нийт дүн	457			1512		1000

Тайлбар: 1000 ширхэг хайлаас модыг станцын хашаан доторх ногоон байгууламжийн шаардлагатай газарт нөхөн тарилтыг хийлгэнэ.

Хянасан: Хяналтын хэлтсийн дарга.

Боловсруулсан: БОХИнженер.

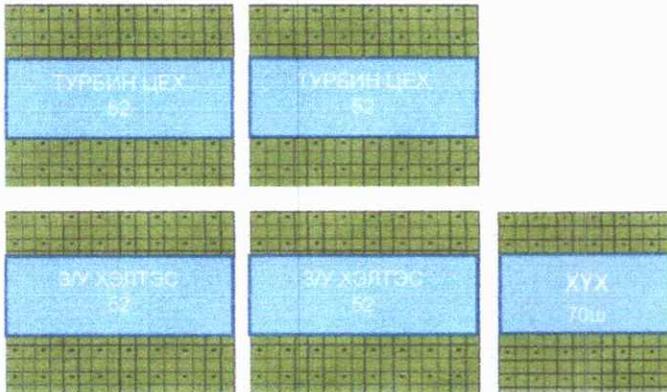
Л.БАЛТ

Н.БАТСАЙХАН

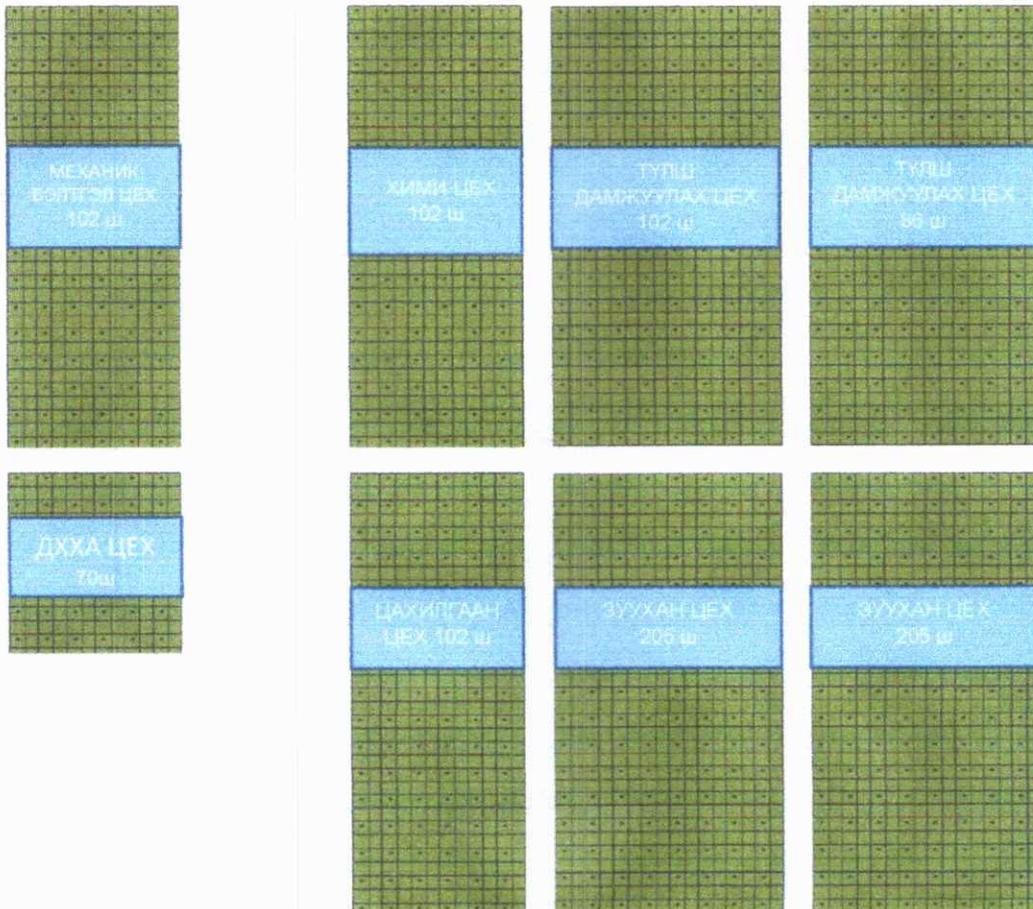

2025 ОНЫ ХАВАР МОД ТАРИХ ТАЛБАЙН ЗУРАГЛАЛ

ТАЛБАЙН ӨМНӨ ХЭСЭГТ ТАРИХ МОДНЫ БАЙРШИЛ

ТАЛБАЙН ХОЙД ХЭСЭГТ ТАРИХ МОДНЫ БАЙРШИЛ

ТАЛБАЙН ЗУРАГ ГАРГАСАН:

Н.БАТСАЙХАН

МОД, СӨӨГНИЙ ТАРЫЦ СУУЛГАЫН ГАРАЛ ҮҮСЛИЙН БИЧИГ

Мод, сөөгний суулгацын ургуулсан байгууллага, хувь хүний мод үржүүлгийн газрын нэр, регистрийн дугаар

Ауг дэмжл ххк р.г: 4270398

Суулгацыг авсан байгууллага, хувь хүн

Дулаант Цахилгаан Станц ТӨХК

Мод, сөөгний үзүүлэлт

№	Суулгацын нэр	Нас	Тоо	Стандартын дугаар	Ургуулсан арга	Суулгацын чанар	Тайлбар
	дайлаас	2	600	MNC6132:2010	У	I	

Суулгацыг ухаж бэлтгэсэн хугацаа 2025-10-10

Суулгацын өвчин хортон каритины шинж байдал =

Суулгацыг зөөж ургуулахад газрын экологийн нөхцөл =

Суулгацыг хүлээлгэн өгсөн байгууллага, хүний нэр, гарын үсэг:

Ауг дэмжл ххк - захирагч О. Айтсаншүрэн

Хүлээн авсан байгууллага, хүний нэр, гарын үсэг

.....

2025 оны 10 сарын 10 өдөр

БАТЛАВ
ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

Б.БАТЖАРГАЛ

2025 оны 10-р сарын 01 өдөр

"Дарханы Дулааны Цахилгаан Станц" ТӨХК
Намар мод тарихаар захиалга өгсөн хэлтэс, цехүүдийн модны суулгац хуваарилалт

ҮНДЭСЛЭЛ: Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "ТЭРБУМ МОД" үндэсний хөтөлбөр, Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын 2021 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдрийн 01-А/68 тоот захирамжаар Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, сайжруулах "Ногоон Дархан 2032" төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарих ажлыг зохион байгуулах.

Намар тарих нийт модны тоо: 600 ширхэг / хайлаас 600ш /

Үйлдвэрийн хашаан дотор тарих хайлаас модны суулгацыг 10/06-10/15-ны хооронд тарьж бүрэн дуусгах.

№	Алба, Хэлтэс, Цехийн нэрс	Орон тоо	Хэмжих нэгж	Модны нэр	Модны тоо
	1	2	3	4	5
1	Захиргаа удирдлагын хэлтэс	31	ширхэг	Хайлаас	180
2	Турбин цех	61	ширхэг	Хайлаас	150
3	Цахилгаан цех	49	ширхэг	Хайлаас	50
4	ДХХА цех	21	ширхэг	Хайлаас	70
5	Хими цех	30	ширхэг	Хайлаас	150
	Нийт дүн	192			600

Тайлбар: 600 ширхэг хайлаас модыг станцын хашаан доторх ногоон байгууламжийн шаардлагатай газарт нөхөн тарилтыг хийлгэнэ.

Хянасан: Хяналтын хэлтсийн дарга.

Л.БАЛТ

Боловсруулсан: БОХИнженер.

Н.БАТСАЙХАН

"ДЦЦ ТӨХ МИНЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР

Б.БАТЖАРГАЛ

2025 оны 04-р сарын 04 өдөр

2025 онд өргөтгөх ойн зурвасны хамгаалалтын хашааны шон бэлтгэх хуваарилалт

ҮНДЭСЛЭЛ: Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "ТЭРБҮМ МОД" үндэсний хөтөлбөр, Дархан-Уул аймгийн Засаг даргын 2021 оны 02 дугаар сарын 19-ний өдрийн 01-А/68 тоот захирамжаар Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, сайжруулах "Ногоон Дархан" төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ногоон байгууламжийг өргөтгөх ажлын хүрээнд хашааны шон бэлтгэх:

№	Алба, Хэлтэс, Цехийн нэрс	Орон тоо	Хэмжих нэгж	Хийх хашааны шонгийн тоо	шонгийн урт /м/	Тайлбар
1	Түлш дамжуулах цех	58	ширхэг	53	1.8	
2	Зуухан цех	126	ширхэг	117	1.8	
3	Турбин цех	61	ширхэг	56	1.8	
4	Цахилгаан цех	49	ширхэг	45	1.8	
5	Хими цех	33	ширхэг	30	1.8	
6	ДХХ-А цех	23	ширхэг	21	1.8	
7	Механик бэлтгэлийн цех	26	ширхэг	24	1.8	
	Нийт дүн	376		346		6

Хугацаа: 2025 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдөр гэхэд хашааны шон бэлэн болгох шаардлагатайг анхаарна уу.

Хянасан: Хяналтын хэлтсийн дарга.

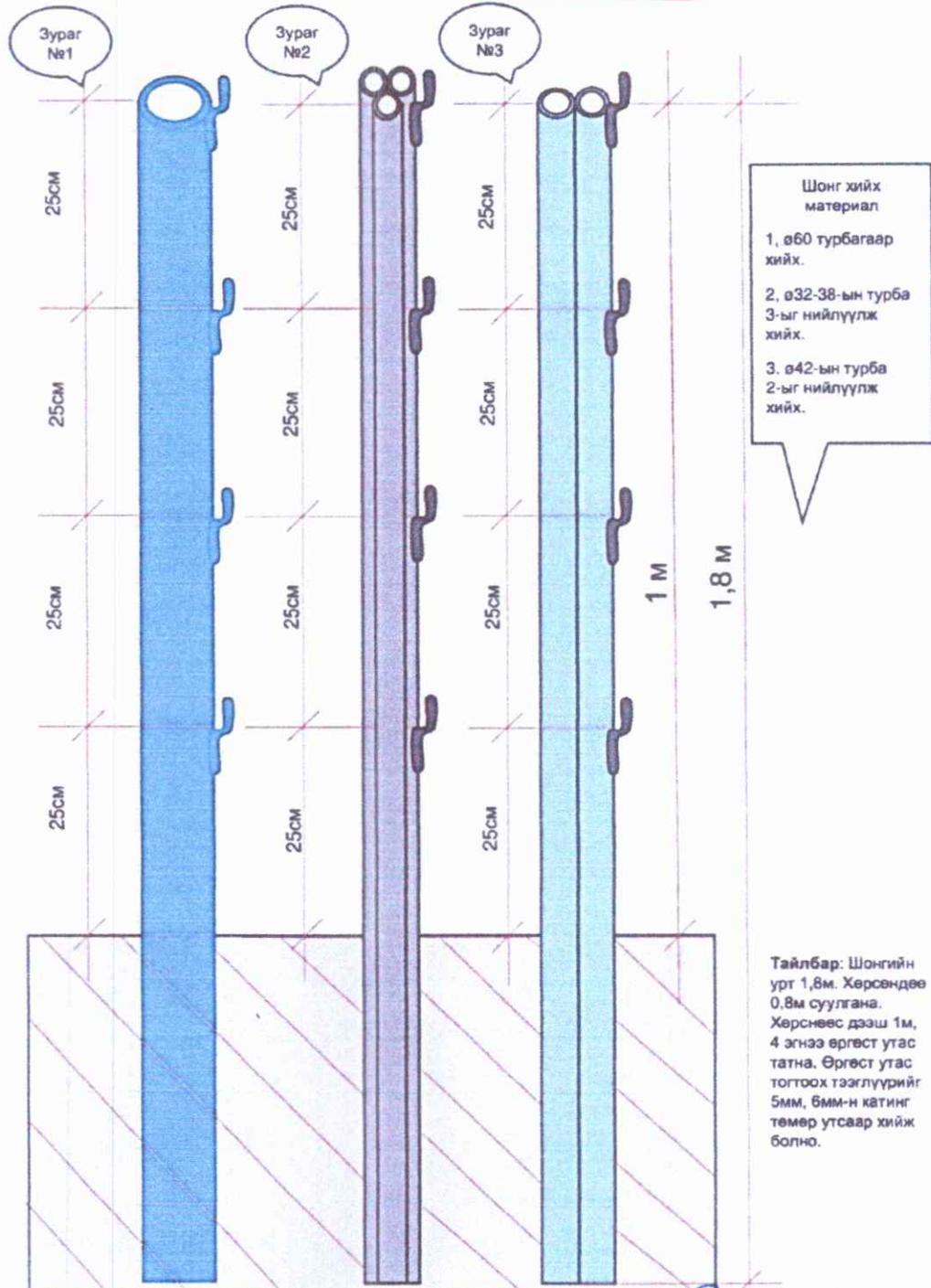
Л.Балт

Боловсруулсан: БОХИинженер.

Н.Батсайхан

БАТЦАВ
 "ДДС ТӨХК-ИЙН ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР"
 Б.БАТЖАРГАЛ
 -р сарын 01 өдөр
 1922070001
 2688549 СТА0533

ХАМГААЛАЛТЫН ХАШААНЫ ШОНГИЙН ЗАГВАР

Хянасан: Хяналтын хэлтсийн дарга.

Л.Балт

Зурсан: БОХИнженер.

Н.Батсайхан

**МОД ТАРИХ БЭЛТГЭЛ АЖЛЫГ ХАНГАЖ БУЙ ҮЙЛ ЯВЦ
2000 МЕТР ХАМГААЛАЛТЫН ХАШААНЫ ЗАСВАР
ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХИЙСЭН БАЙДАЛ**

МОДНЫ СУУЛГАЦ ХҮЛЭЭН АВЧ БАЙГАА НЬ

1500 ШИРХЭГ МОДНЫ СУУЛГАЦ СУУЛГАХ ТОГОО БЭЛТГЭХ АЖЛЫН ЯВЦ

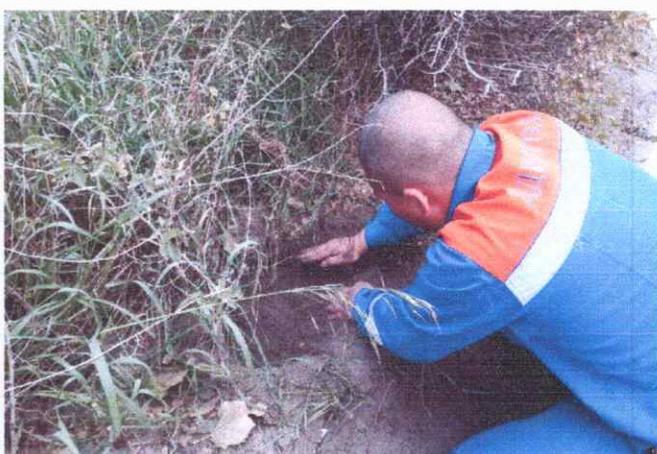
1500 ШИРХЭГ БУРГАС МОДНЫ СУУЛГАЦ СУУЛГАЖ БУЙ БАЙДАЛ

Үйлдвэрийн хашаан дотор эко хашаажуулалтын зорилгоор 1400 ширхэг хайлаас модыг нөхөн тарив.

ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:
ЕРӨНХИЙ ИНЖЕНЕР
ХЯНАЛТЫН ХЭЛТСИЙН ДАРГА

Б.БАТЖАРГАЛ
Л.БАЛТ

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:
БОХ-ЫН ИНЖЕНЕР

Н.БАТСАЙХАН

**“ДДЦ”ТӨХК-ИЙН “ДАРХАНЫ ДУЛААНЫ ЦАХИЛГААН СТАНЦ”
ТӨСЛИЙН**

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТЫН ТАЙЛАН

Гүйцэтгэгч Грийн сервис ХХК

Улаанбаатар, 2025 он

БҮЛЭГ 2. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТЫН АЖЛЫН ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлд “Байгалийн нөөц, баялгийг ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хоёр жил тутам байгаль орчны аудит хийлгэж, холбогдох дүгнэлт, зөвлөмж гаргуулан хэрэгжүүлэх тухай заасны дагуу “Дарханы дулааны цахилгаан станц” ТӨХК-ийн захиалгаар байгаль орчны аудит хийх ажлыг 2025 оны 8 дугаар сарын 26-ны өдөр хийсэн “Байгаль орчны аудит хийх үйлчилгээ үзүүлэх” гэрээний дагуу “Грийн сервис” ХХК хийж гүйцэтгэв.

2.1 Аудитын ажлын зорилго

Байгаль орчны аудитын ажлын зорилго нь тухайн төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд байгаль орчны хууль эрх зүйн нийцтэй байдал ба гүйцэтгэлийг үнэлэх, дүгнэлт гаргах, үл нийцэл илэрсэн тохиолдолд тэдгээрийг залруулах зөвлөмж өгөхөд оршино.

2.2 Өмнөх аудитын холбоос

“Грийн сервис” ХХК-ний гүйцэтгэж байгаа уг аудитын ажил нь уг төслийн 2 дах удаагийн аудит болно.

2.3 Аудитын ажлын хамрах хүрээ

Байгаль орчны аудитын ажлыг дараах хамрах хүрээнд хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 1. Байгаль орчны аудитын ажлын хамрах хүрээ

Байгаль орчны аудитын чиглэлийн бүрэлдэхүүн	<ol style="list-style-type: none">1. Байгаль орчны удирдлагын менежмент2. Агаарын чанар3. Газар ашиглалт4. Хөрсөн бүрхэвч, нөхөн сэргээлт5. Ус ашиглалт, чанар6. Хог хаягдал7. Химийн бодисын ашиглалт, менежмент
Хамрах хүрээнд багтах байгууламжууд	<ol style="list-style-type: none">1. Дулааны цахилгаан станцын нэгжүүд2. Үйлдвэрийн эзэмшил газар3. Үнсний сан4. Уст цэгүүд5. Тэрбум модны талбай6. Бусад нэгжүүд гэх мэт
Аудитад хамрах он	2023, 2024 он
Баримтлах хууль эрх зүй	МУ-д хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа хууль эрх зүйн баримт бичиг

2.4 Байгаль орчны аудитын ажлын явц

Байгаль орчны аудитын ажлыг 2025 оны 08-р сарын 26-ны өдрөөс эхлэн 2025 оны 09-р сарын 26-ний өдөр хүртэл гүйцэтгэв.

Хүснэгт 2. Байгаль орчны аудитын ажлын явц

	Аудитын ажлын үе шат	Хугацаа
I. Аудитын бэлтгэл үйл ажиллагаа	БО-ны аудитын төлөвлөгөөг бэлтгэсэн.	2025.08.26- -2025.09.04
	Аудитын цар хүрээг тогтоосон.	
	Аудитын шалгуур үзүүлэлтийг тогтоосон.	
	Аудитын биелэлтийг тодорхойлсон.	
	Баримт бичгийг судалсан.	
	Ажлын баримт бичгийг бэлтгэсэн.	
II. Газар дээрх аудитын үйл ажиллагаа	Аудитын нотолгоог цуглуулсан.	2025.09.04- 2025.09.06
	Мэдээллийг цуглуулсан.	
	Үйл ажиллагааны ажиглалт хийж нотлох баримт цуглуулсан.	
	Аудитын үйл ажиллагааг хязгаарлах хүчин зүйлүүдийг тодорхойлсон.	
III. Аудитыг төгсгөх үйл ажиллагаа	Аудитын шалгуурыг үнэлсэн.	2025.09.06 2025.09.22
	Аудитын шалгуур үнэлэмжид захиулагч талаас нэмэлт тайлбар нотлох баримт авч онлайнаар уулзалт хийсэн.	
	Аудитын зөвлөмж, хэрэгжүүлэх хугацааг захиалагчид танилцуулсан.	
	Аудитын тайланг бэлтгэсэн.	
	Аудитын дүгнэлт гаргасан.	
	Аудитын аудитын үр дүнг танилцуулж, зөвлөмжөөр өгсөн хугацаа дээр зөвшилцөж хаалтын хурлыг онлайнаар хийсэн.	
IV. Гэрээ дүгнэх	Аудитын тайланг батлах хүргүүлсэн.	2025.09.24- 2025.09.26
	Ажил хүлээлцэх акт үйлдэж, баталгаажуулсан.	
	Гэрээг дүгнэж, акт үйлдэж төлбөрийн баримтыг санхүү хүлээлгэн өгсөн.	

2.5 Аудитын шалгуур үзүүлэлт

Байгаль орчны аудитыг БО-ны 7 бүрэлдэхүүний 142 шалгуур үзүүлэлтээр үнэлэн үзэв. БО-ны аудитын ажлын хүрээнд нийцлийн шалгуур үзүүлэлтэд дараах хууль эрхзүйн баримт, тайлан материалуудыг ашигласан болно.

Хүснэгт 3. Нийцлийн аудитын шалгуур үзүүлэлт

Дд	Байгаль орчны аудитын чиглэл	Шалгуурын тоо				
		Нийцэл	Үл нийцэл	Үнэлэх боломжгүй	Сайжруулах	Нийт
1	Байгаль орчны удирдлага	17	1	-	2	18
2	Агаарын чанар	16	-	-	1	16
3	Газар ашиглалт	12	-	-	2	12
4	Хөрсөн бүрхэвч, нөхөн сэргээлт	15	1	-	1	16
5	Ус ашиглалт, чанар	25	-	-	1	25
6	Хог хаягдлын менежмент	25	-	-	2	25
7	Химийн бодисын менежмент	30	-	-	3	30
	Нийт	140	2	0	12	142

Хүснэгт 4. Нийцлийн аудитын шалгуур үзүүлэлт

Дд	Эрх зүйн баримт бичиг	Шалгах хуудсанд тэмдэглэсэн товчлол
1	Агаарын тухай хууль	АтХ
2	Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам	БОНҮЖ
3	Байгаль хамгаалах тухай хууль	БХтХ
4	Байгалийн ургамлын тухай хууль	БУтХ
5	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль	БНАТтХ
6	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль	БОНБУтХ
7	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах журам хянан батлах, тайлагнах журам	БОМТБХБТЖ
8	Газрын тухай хууль	ГтХ
9	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль	ГХтХ
10	Кадастрын зураглал ба газрын кадастрын тухай хууль	КЗГКтХ
11	Озоны үе давхаргыг хамгаалах үндэсний хөтөлбөр	ОҮДХҮХ
12	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль	СӨХтХ
13	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хууль	ТХГНтХ
14	Усны тухай хууль	УтХ
15	Ус ашиглалт хэрэглээг тоолууржуулах журам	УАХТЖ
16	Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль	УБТтХ

Дд	Эрх зүйн баримт бичиг	Шалгах хуудсанд тэмдэглэсэн товчлол
17	Хог хаягдлын тухай хууль	ХхтХ
18	Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль	ХХБАБтХ
19	Хөрс хамгаалах цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль	ХХЦСтХ
20	Хог хаягдлын тухайн хууль	ХХтХ
21	MNS 0900:2018 Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага	MNS 0900:2018
22	MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрс бохирдуулагч бодис, Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ	MNS 5850 : 2019
23	MNS 4585:2016 Агаарын чанар техникийн ерөнхий шаардлага	MNS 4585:2016
24	MNS 5916:2008 БО. Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт , хадгалалт.	MNS 5916 : 2008
25	MNS 4219:1994 БО-ны хамгаалал Аж ахуй нэгжийн экологийн паспорт Үндсэн дүрэм	MNS 4219 : 1994
26	MNS 4943:2015 Хүрээлэн буй орчинд нийлүүлэх цэвэршүүлсэн бохир усны стандарт	MNS 4943:2018
27	Нүхэн жорлон, угаадасны нүх техникийн шаардлага	MNS 5924:2015

2.6 Байгаль орчны аудитын ажлын арга зүй

БОАЖС-ын 2019.12.25-ны А/809 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Байгаль орчны аудит хийх ерөнхий аргачлал”-ын дагуу боловсруулав. Уг аргачлалын 2023.09.18-ны өдөр БОАЖ-ын сайдан №А/453 тушаалаар дээрх БОАЖС-ын 2019.12.25-ны А/809 дугаар тушаалыг хүчингүй болгосон байдаг. Гэсэн хэдий ч биднийг уг аудитыг хийх явцад уг аргачлалын оронд ашиглах байгаль орчны аудит хийх аргачлал батлагдаж гараагүй байсан тул 2019.12.25-ны А/809 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралтаар баталсан аргачлалыг ашиглах чиглэлийг БОАЖЯ-аас өгсний дагуу ажиллав.

2.7 Аудитын үнэлэмж

Аудитын шалгуурыг тодорхойлж, тухайн шалгууруудыг хангаж байгаа эсэхийг цуглуулсан аудитын баримт нотолгоо дээр үндэслэн дараах байдлаар аудитын үнэлэмжийг үнэлсэн болно.

Хүснэгт 5. Байгаль орчны аудитын үнэлэмж

Нийцэл	— Хууль эрх зүйн шаардлагад нийцэж байгаа бөгөөд БОННУ, БОМТ-ний биелэлт хангагдсан тохиолдол
Сайжруулах санал	— Шалгуурын хангаж байгаа хэдий ч тодорхой хэмжээнд сайжруулалт хийвэл зохих тохиолдол
Үл нийцэл	— Хууль эрх зүйн шаардлагыг хангаагүй мөн БОННУ, БОМТ-д тусгагдсан ажлуудыг гүйцэтгээгүй тохиолдол
Үнэлэх боломжгүй	— Мэдээлэл дутмаг — Тодорхой бус байдал

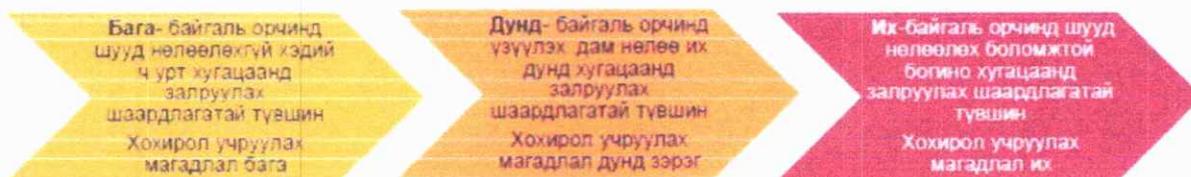
2.7. Үл нийцлийн эрсдэлийн үнэлгээний аргачлал

Аудитын үнэлэмжийн үр дүнгээр үл нийцэл илэрсэн шалгуур үзүүлэлтүүдээс байгаль орчинд учруулж болзошгүй эрсдэлийг дараах матрицын дагуу тодорхойлсон болно.

Хүснэгт 6. Эрсдэлийн матриц

		БО-д хохирол учруулах магадлал		
		Их	Дунд	Бага
БО-д үзүүлэх нөлөөллийн түвшин	Их	3	3	2
	Дунд	3	2	1
	Бага	2	1	1
Эрсдэлийн зэрэг	Тайлбар			
бага	Бага - БО-д үзүүлэх шууд нөлөөлөл харьцангуй бага эсвэл захиргааны төрлийн үл нийцэл			
дунд	Дунд - Нөлөөллийн түвшин арай бага боловч шийдэх шаардлагатай үл нийцэл			
их	Их - сөрөг нөлөөллийн түвшин өндөр, нэн даруй шийдвэрлэвэл зохих үл нийцэл.			

Байгаль орчинд үзүүлэх эрсдэлийн түвшин болон хохирол учруулах магадлалыг бага, дунд, их гэсэн 3 хэсэгт хувааж үзлээ. Үүнд:

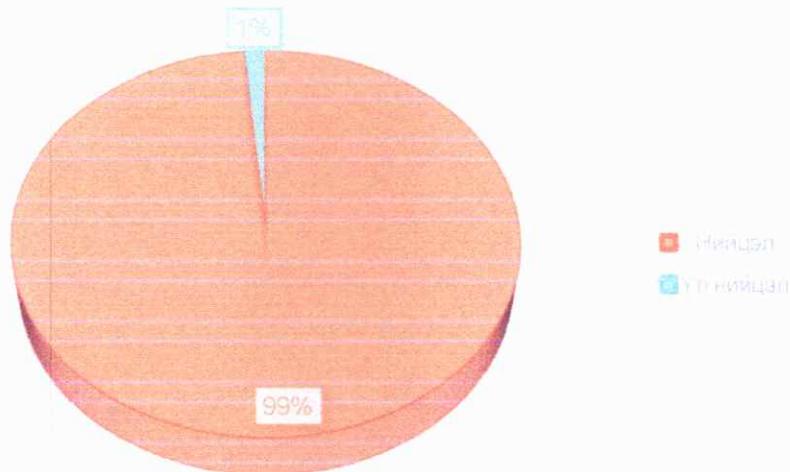
БҮЛЭГ 10. АУДИТЫН НЭГДСЭН ДҮГНЭЛТ

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10¹ дүгээр зүйлд “Байгалийн нөөц, баялгийг ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хоёр жил тутам байгаль орчны аудит хийлгэж, холбогдох дүгнэлт, зөвлөмж гаргуулан хэрэгжүүлэх тухай заасны дагуу “ДДЦС” ТӨХК-ийн захиалгаар байгаль орчны аудит хийх ажлыг 2025 оны 9 дугаар сард хийсэн “Байгаль орчны аудит хийх үйлчилгээ үзүүлэх” гэрээний дагуу “Грийн сервис” ХХК хийж гүйцэтгэв.

Уг аудит нь уг төслийн анхны аудитын ажил нь байгаль орчны 7 чиглэлд 142 шалгуур үзүүлэлтээр үнэлсэн болно.

Байгаль орчны аудитыг 7 чиглэлээр нийт 142 шалгуур үзүүлэлтээр үнэлэн үзэв. Үүнээс

- 140 шалгуур нийцэл (99 хувь)
- 2 шалгуур үл нийцэл (1 хувь) үнэлэгдсэн болно.

Байгаль орчны аудит хийсэн чиглэл тус бүрээр гарсан үр дүнг хүснэгтээр үзүүлэв.

Хүснэгт 22. Аудитын шалгуур үзүүлэлтийн нэгдсэн дүн

Дд	Байгаль орчны аудитын чиглэл	Шалгуурын тоо				Нийт
		Нийцэл	Үл нийцэл	Үнэлэх боломжгүй	Сайжруулах	
1	Байгаль орчны удирдлага	17	1	-	2	18
2	Агаарын чанар	16	-	-	1	16
3	Газар ашиглалт	12	-	-	2	12
4	Хөрсөн бүрхэвч, нөхөн сэргээлт	15	1	-	1	16
5	Ус ашиглалт, чанар	25	0	-	1	25
6	Хог хаягдлын менежмент	25	-	-	2	25
7	Химийн бодисын менежмент	30	-	-	3	30
	Нийт	140	2	0	12	142

Аудитын шалгуурын нэгдсэн үр дүн (БО-ны чиглэл тус бүрээр)

Байгаль орчны аудитын тайланг захиалагч талд танилцуулсан бөгөөд цаашдын үйл ажиллагааг сайжруулахад чиглэсэн саналыг аудитын тайлангаар хүргүүлсэн болно. Зөвлөмж, сайжруулах саналыг хэрэгжүүлэх ажлын хугацааг захиалагч талтай харилцан зөвшилцсөний үндсэн дээр тавьсан.

Байгаль орчны аудитын зөвлөмж, сайжруулах саналын биелэлтийг 2025, 2026 оны 12-р сард багтаан харьяа байгаль орчин аялал жуулчлалын газарт хүргүүлж, тайлагнах шаардлагатай.

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ АУДИТЫН ШАЛГАЛТААС ӨСӨН ЗӨВЛӨМЖИЙГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/ 2026-2027 он /

№	Хэрэгжүүлэх ажил	Хэрэгжүүлэгч	Хугацаа	Гүйцэтгэл
Үл нийцэл - 2				
1	Төрийн захиргааны төв байгууллагаас баталсан журмын дагуу экологийн паспорт хөглөх. /MNS 4219:94 стандарт/	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026 оны 1-р улиралд	
2	Хог хаягдлын цэг үүсгэсэн, цэг заалгасан, тогтоолгосон баримт бүртгэгдээгүй.	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026 оны 1-р улиралд	
Зөвлөмж - 11				
1	Аудитын дүгнэлтээс гарсан үл нийцэл болон зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн талаарх тайланг БОГ хүргүүлэх.	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026-2027 онд	
2	Станцын гадна орчинд PM10, PM2.5-ын шинжилгээг жилд 1-2 удаа хийлгэх	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026 оны эхний хагас жилээс	
3	Холбогдох хууль, тогтоомжийн хугацаанд газрын хянан магадалгааг хийлгэх	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2027 онд	
4	Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж ажиллах шаардлагатай	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026-2027 онд	
5	Хог хаягдлын бүртгэлийн тайланг гаргах ба дараа улирлын эхний сарын 10-ны дотор харьяалагдах сум, дүүргийн засаг даргад гаргаж өгөх.	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026-2027 онд	
6	Аюултай хог хаягдлыг хадгалахдаа хаягдлын нэр, хуримтлуулж эхэлсэн хугацааг тэмдэглэж байх.	Хими цехийн дарга Г.Алимаа	2026-оны 1-р улиралд	
7	Холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд хог хаях цэгийн байршлаа харьяа нутаг дэвсгэрийн байгаль орчин, газар зохион байгуулалтын албаар тогтоолгож, дүгнэлт гаргуулах	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026 онд	
8	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд ус ашиглалтын чиглэлээр хэрэгжүүлэх ажлын цар хүрээг илүү тодорхой гаргаж байх тал дээр анхаарах	Хяналтын хэлтэс, БОХ-ын инженер	2026-2027 онд	

9	ХХАБ хадгалж байгаа агуулахдаа MNS6458:2014 стандарт шаардлага хангасан тухай дүгнэлт гаргуулах.	Хими цехийн дарга Г.Алимаа	2026 оны 05.01-ны дотор	
10	Хор саармагжуулах шингэнийг дотоодын лабораторид бэлтгэхдээ бэлтгэсэн огноо болон хадгалах хугацааны огноог тавьж тусгай дэвтэрт тэмдэглэл хөтөлж хяналт тавих.	Хими цехийн дарга Г.Алимаа	2025 оны 11-р сарын 01-ээс	
11	Аюултай хог хаягдлын хадгалалтын хүрээнд хуулийн хугацаанаас илүү хугацаанд өөр дээрээ хадгалах тохиолдолд Дархан-Уул аймгийн БОГ-аас түр зөвшөөрөл авч ажиллах.	Хими цехийн дарга Г.Алимаа	2026-2027 онд	

Хянасан:
Ерөнхий инженер

Хяналтын хэлтсийн дарга.

Төлөвлөгөө гаргасан.

Байгаль орчны хяналтын инженер.

Б.Батжаргал

Л.Балт

Н.Батсайхан